Powszechny

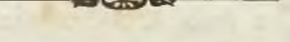
Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część I.

Wydana i rozesłana dnia 14. Lutego 1851.

Allgemeines

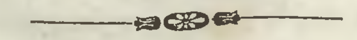
Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

I. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. Februar 1851.

Jahrgang 1851.

1.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. Lipca 1850,

względem uwolnienia gruntu od ciężarów, które ma być przeprowadzonem w kraju koronnym Galicyi i Lodomeryi.

Ministrowie spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, i finansów, otrzymawszy ku temu najwyższe zezwolenie pod dniem 15. Sierpnia 1850 postanowili ku przeprowadzeniu uwolnienia gruntu od ciężarów w kraju koronnym Galicyi i Lodomeryi następujące wydać rozporządzenie:

Część pierwsza.

Szczególowe postanowienia względem zastosowania do kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi prawnych przepisów o zniesieniu związku poddaństwa, tudzież o przeprowadzeniu uwolnienia gruntu od ciężarów.

Rozdział I.

O powinnościach, które bez wynagrodzenia zniesione są, albo zniesione być mają.

§. 1. Na mocy ustawy z dnia 7. Września 1848 powszechnie już ogłoszono za zniesione w ten sposób, iż za to wynagrodzenia wymagać nie można:

1. Wszelkie prawa i pobory, które

a) z osobistego związku poddaństwa,

b) z stosunku opieki,

c) z zwierzchniczego prawa wykonywania sądownictwa,

d) z zwierzchnictwa wiejskiego wynikają; a nawzajem także wszelkie ztąd wynikające ciężary ustać powinny.

(Ustęp piąty ustawy z dnia 7. Września 1848.)

2. Prawo dominikalne zbierania kwiecia, i prawo dominikalne paszenia, niemniej wzajemny wypas na ugorach i ścierniskach.

Jeżeli komu wypas na ugorach i ścierniskach przynależy nie z powodu wzajemności, lęcz z jakiego innego prawnego tytułu, wykupno lub regulacya onego zastrzega się osobnej, w tym względzie w toku będącej pertraktacyi co do służebnictw w ogólności.

3. Przymus brania piwa i wódki, t. j. obowiązek nabywania tych napojów na własną potrzebę od właścicieli prawa propinacyi.

Wykupno i regulacya wyłącznego prawa produkcyi i wyszynku, jakoteż z kontraktu pochodzącego obowiązku nabywania napojów ze strony tychże uprawnionych zostawia się orzeczeniu osobnej ustawy.

1.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 28. Juli 1850,

betreffend die Durchführung der Grundentlastung in dem Kronlande Galizien und Lodomerien.

In Folge allerhöchster Genehmigung vom 15. August 1850 haben die Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen zur Durchführung der Grundentlastung in dem Kronlande Galizien und Lodomerien folgende Verordnung zu erlassen befunden:

Erste Abtheilung.

Besondere Bestimmungen in Betreff der Anwendung der gesetzlichen Vorschriften über die Aufhebung des Unterthans-Verbandes und über die Durchführung der Grundentlastung auf das Kronland Galizien und Lodomerien.

I. Abschnitt.

Von den ohne Entgelt aufgehobenen oder aufzuhebenden Leistungen.

§. 1. Nach dem Gesetze vom 7. September 1848 sind bereits allgemein für aufgehoben erklärt, ohne daß eine Entschädigung gefordert werden kann:

1. Alle Rechte und Bezüge, die

a) aus dem persönlichen Unterthans-Verbande,

b) aus dem Schutzverhältniße,

c) aus dem obrigkeitlichen Jurisdikzionsrechte,

d) aus der Dorfherrlichkeit entspringen, wogegen auch die daraus entspringenden Lasten aufzuhören haben.

(Absatz fünf des Gesetzes vom 7. September 1848.)

2. Das dorfobrigkeitliche Blumensuch- und das dorfobrigkeitliche Weiderecht, so wie die gegenseitige Brach- und Stoppelweide.

Steht die Brach- und Stoppelweide Jemanden nicht wegen der Gegenseitigkeit, sondern aus einem andern Rechtstitel zu, so bleibt ihre Ablösung oder Regulirung der dießfalls hinsichtlich der Servituten überhaupt im Zuge befindlichen Verhandlung vorbehalten.

3. Der Bier- und Branntweinzwang, das ist: die Verpflichtung, diese Getränke von den Propinazions-Berechtigten zum eigenen Gebrauche abzunehmen.

Die Ablösung und Reglung des ausschließenden Erzeugungs- und Ausschankrechtes, so wie der vertragsmäßigen Verpflichtung zur Getränkeabnahme von Seite dieser Berechtigten bleibt einem besonderen Gesetze vorbehalten.

§. 2. Patentem z dnia 7. Marca 1849, opiewającym o wykonywaniu polowania,

a) zniesione jest prawo polowania na cudzym gruncie tak, iż za nie wynagrodzenia wymagać nie można; dalej

b) pańszczyzna myśliwska i inne powinności na cele myśliwstwa zniesione są bez wynagrodzenia.

§. 3. Patent z dnia 15. Sierpnia roku zeszłego orzeka w §. 2. odnośnie do §. 5. ustawy z dnia 7. Września 1848, jako za zniesioną już patentem z dnia 17. Kwietnia 1848 pańszczyznę, tudzież za zniesione tym patentem czynsze pańszczyzniane od komorników, i na gruntach poddańczych osiadłych chałupników żadne nie należy wynagrodzenie, a §. 3. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 wskazuje na to, że z uwzględnieniem właściwych stosunków pojedyńczych części kraju rozpoznanem i oznaczonem być ma, które z tych powinności, co pod różnemi istniały nazwami, bez wynagrodzenia ustać mają, a zarazem także, jakie ciężary w skutek §. 5. pomienionej ustawy z zniesieniem odpowiednich praw odpadają.

§. 4. Z uwzględnieniem tych postanowień ogłasza się dla kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi za zniesione bez wynagrodzenia:

1. prawo zwierzchnicze do spadków, prawo odkupu i prawo pierwokupna, gdzieby te jeszcze istniały;

2. prawa, które dominijom były przyznane do gruntów, będących w stałem posiadaniu i użytkowaniu poddanych.

Ci stają się zupełnymi tych gruntów właścicielami, i jako tacy do ksiąg gruntowych, które sporządzone być mają, wpisani być powinni.

O zastosowaniu przepisu punktu 2. do gruntów rewizyjnych, Komisyje ministeryjalne wnioski, po ścisłem rozpoznaniu istniejących stosunków wypracowane, Ministerstwu ku zatwierdzeniu przedłożyć mają.

§. 5. Dalej zniesione są następujące powinności bez różnicy, kto do nich miał prawo:

1. pańszczyzna i czynsze pańszczyzniane, powinności przędzenia i inne powinności w naturalijach i robociznie, niemniej wszelkie daniny z tytułu tych, za zniesione ogłoszonych powinności pochodzące, a uiszczane

a) przez komorników,

b) przez chałupników, osiadłych na poddańczych gruntach, bądź gromadzkich, bądź wolnych.

Jeźli tacy chałupnicy są w używaniu służebnictw na byłych dominikalnych gruntach, powinności ich wprawdzie także według zasad, które w celu wynagrodzenia za powinności poddańcze są postanowione, oszacować należy, z tych

§. 2. Durch das in Betreff der Ausübung der Jagd erlassene Patent vom 7. März 1849 ist

a) das Jagdrecht auf fremdem Grunde und Boden aufgehoben, ohne daß eine Entschädigung gefordert werden kann; ferner sind

b) Jagdfrohnen und andere Leistungen für Jagdzwecke ohne Entschädigung aufgehoben.

§. 3. Das Patent vom 15. August vorigen Jahres erklärt im §. 2 mit Beziehung auf den §. 5 des Gesetzes vom 7. September 1848, daß für die schon mit dem Patente vom 17. April 1848 aufgehobenen Robot- und Robotgelder der Inleute und der auf unterthänigen Gründen gestifteten Häusler keine Entschädigung gebühre, und der §. 3 des Patentes vom 15. August 1849 weiset darauf hin, daß mit Beachtung der eigenthümlichen Verhältnisse der einzelnen Ländertheile erhoben und bestimmt werden soll, welche der unter den verschiedenen Benennungen bestandenen Leistungen ohne Entgelt aufzuhören haben, zugleich aber, welche Lasten zu Folge des §. 5 des gedachten Gesetzes mit der Aufhebung der gegenüber stehenden Rechte entfallen.

§. 4. Mit Beachtung dieser Bestimmungen werden für das Kronland Galizien und Lodomerien als ohne Entschädigung aufgehoben erklärt:

1. Das obrigkeitliche Heimfalls-Einstands- und Vorkaufsrecht, wo diese Rechte allenfalls bestehen;

2. jene Rechte, welche den Grundherrschaften auf die im bleibenden Besitze und Genuße der Unterthanen befindlichen Gründe zugestanden waren.

Diese werden vollständige Eigenthümer dieser Gründe, und sind als solche in den zu errichtenden Grundbüchern einzutragen.

Ueber die Anwendung der Bestimmungen des Punktes 2 auf Revisionsgründe haben die Ministerial-Kommissionen nach genauer Erhebung der faktischen Verhältnisse Anträge zu erstatten, und der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten.

§. 5. Ferner sind folgende Leistungen ohne Unterschied des Bezugsberechtigten aufgehoben:

1. Robot und Robotgelder, die Spinnschuldigkeiten und sonstige Natural- und Arbeitsleistungen, ferner alle Giebigkeiten aus dem Titel dieser als aufgehoben erklärten Leistungen

a) bei Inleuten,

b) bei Häuslern, welche auf unterthänigen Gemeinde- oder freien Gründen sich ansäßig gemacht haben.

Wenn solche Häusler in dem Genuße von Dienstbarkeiten auf ehemals obrigkeitlichen Gründen stehen, so sind ihre Leistungen zwar auch nach den für die Entschädigung unterthäniger Leistungen aufgestellten Grundsätzen zu verwerthen, von diesen

jednakże ta tylko część dominium wynagrodzoną będzie, którą chałupnik winien jako wykupno za istniejące służebnictwo.

Powinności przez chałupników przyjęte z pierwotnego poddańczego gospodarstwa, mają być oszacowane i wynagrodzone według zasad, dla powinności, które z takiem pierwotnem gospodarstwem połączone były, postanowionych.

2. Służby dworskie i sieroce, które poddani od obojga rodziców osieroceni, pełnić byli obowiązani;

3. Obowiązek poddanych zbierania i oddawania dziko rosnących ziemiopłodów, jako to: grzybów, owoców leśnych, dzikiego chmielu, kminku, dębówek, ślimaków, raków, i t. p., o ile te obowiązki nie mają natury wzajemnych powinności, przyjętemu za nie służebnictwu odpowiednich;

4. Wszelkie powinności wzajemne z tytułu powinności w naturalijach i robociznie uiszczanych, które pod 2. 3. za zniesione są uznane;

5. Czynsze od wykonania przemysłu, o ile takowe nie mają natury odpłaty za służebnictwo, z drugiej strony przyjęte;

6. Czynsze żarnowe;

7. Powinności wszelkiego rodzaju, pochodzące z tytułu zwierzchniczej opieki nad osobami, rodzinami i gromadami, a przeciwnie i wynikające ztąd ciężary i wzajemne obowiązki opiekuńczej zwierzchności ustają bez wynagrodzenia;

8. Wszelkie zaległości zniesionych bez wynagrodzenia należytości, o ile tyczą się użytkowego roku 1848.

§. 5. Z drugiej zaś strony odpadają także bez wynagrodzenia, i ustają wszelkie w ustępach czwartym, piątym i szóstym patentu z dnia 17. Kwietnia 1848 i w granicach czasu tamże określonych, poszczególnione zobowiązania, które na dominijach ciężyły, a to za potrąceniem trzeciej części kwoty wynagrodzenia.

Nadto dotychczasowe dodatki dominijów na akuszerki, na naprawę i utrzymanie mostów, dróg i przewozów, niemniej datki, z któremi uprawnieni jako dominija do budowli kościołów i szkółek przyczyniać się obowiązani byli.

Jakim sposobem takowe budowle uskuteczniane być mają, kto i w jakim stosunku do tego przykładać się winien, to zastrzega się osobnym prawnym postanowieniom.

Służebnictwa, które istniały między byłemi zwierzchnościami, i ich owczesnymi poddanymi, nie naruszają się niniejszem rozporządzeniem.

W jaki sposób wykupno, lub regulacya tychże, w patencie z dnia 15. Sierpnia 1849 zastrzeżona, przeprowadzoną być ma, i jaki wpływ wywierać będą na to

aber nur jener Theil den Grundherrschaften zu entschädigen, welcher von dem Häusler als Entgelt für die bestehende Servitut zu bezahlen ist.

Leistungen, welche Häusler von einer unterthänigen Stammwirthschaft übernommen haben, sind nach den für solche auf der Stammwirthschaft bestandenen Schuldigkeiten festgestellten Grundsätzen zu verwerthen und zu entschädigen.

2. Die Hof- und Waisendienste, welche von den von beiden Aeltern verwaisten Unterthanen zu leisten waren.

3. Die Verpflichtung der Unterthanen zur Einsammlung und Abfuhr wildwachsender Naturprodukte, als: Schwämme, Waldobst, wilder Hopfen, Kümmel, Knoppern, Schnecken, Krebse u. s. w., in soferne diese Verbindlichkeiten nicht die Natur von Gegenleistungen für eine dagegen übernommene Servitut haben.

4. Alle Gegenleistungen aus dem Titel der zu 2 und 3 als aufgehoben erklärten Natural- und Arbeitsleistungen.

5. Gewerbszinse, in sofern sie nicht die Natur der Schadloshaltung für eine dagegen übernommene Servitut haben.

6. Handmühlenzinse.

7. Leistungen aller Art aus dem Titel des obrigkeitlichen Schutzes über Personen, Familien und Gemeinden, wogegen auch die daraus entspringenden Lasten und Gegenleistungen der Schutzobrigkeit ohne Entschädigung wegfallen.

8. Alle Rückstände von Leistungen, welche ohne Entschädigung aufgehoben sind, in so weit sie das Nutzjahr 1848 betreffen.

§. 5. Dagegen entfallen aber auch ohne Entschädigung und hören von Seite der Obrigkeiten alle in den Absätzen Viertens, Fünftens, dann Sechstens unter der dort enthaltenen Zeitbeschränkung des Patentes vom 17. April 1848 aufgeführten, denselben obgelegenen Verpflichtungen auf, und zwar gegen Abrechnung eines Drittheils des Entschädigungsbetrages.

Ferner die bisherigen Beiträge der Grundherrschaften für Hebammen, für Herstellung und Erhaltung der Brücken, Strassen und Ueberfuhren, so wie jene Beiträge, welche die Berechtigten als Dominium zu Kirchen- und Schulbaulichkeiten zu leisten hatten.

Auf welche Art derlei Bauten bewerkstelliget werden sollen, und wer und in welchem Maße hiezu beizutragen habe, wird besonderen gesetzlichen Bestimmungen vorbehalten werden.

Die zwischen den gewesenen Obrigkeiten und ihren damaligen Unterthanen bestehenden Dienstbarkeiten werden durch diese Verordnung nicht berührt.

Ueber die Art und Weise, wie die rücksichtlich derselben im Patente vom 15. August 1849 vorbehaltene Ablösung oder Regulirung durchgeführt werden soll, so wie

organa dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, o tem postanowi osobne rozporządzenie.

§. 6. Komisya ministeryalna wyrzecze w zdarzających się wypadkach, czyli oprócz wymienionych powinności i praw jeszcze i inne bez wynagrodzenia ustać nie mają, i które tymże odpowiednie ciężary zarazem odpaść winny, przyczém posłuży za prawidło zasada ustępu piątego i szóstego ustawy z dnia 7. Września 1848.

Powzięte w tym przedmiocie uchwały ma Komisyja ministeryjalna Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia przedłożyć.

Rozdział II.

O ciężarach w ogólności, które za wynagrodzeniem zniesione są, i zniesione być mają.

§. 7. Patent z dnia 15. Sierpnia 1849 odróżnia najprzód w myśl obu patentów z dnia 17. Kwietnia, i 7. Września 1848:

a) powinności poddańcze, które patentem z dnia 17. Kwietnia 1848 już są zniesione, a za które wynagrodzenie, tymże patentem zapewnione, wymiarkowane być powinno;

b) powinności, według §§. 3. i 6. ustawy z dnia 7. Września 1848 zniesione, albo stosownie do niniejszego rozporządzenia znieść się mające, za które podobnież słuszne wynagrodzenie wymiarkowane być powinno; nakoniec

c) powinności, które za wykupnem zniesione być mają.

We wszystkich tych przypadkach wartość powinności według wymiaru prawnie należnego stanowi przedmiot wynagrodzenia, jakie uprawnionym dać się winno.

§. 8. Wymiar powinności o tyle jako należny przyjąć potrzeba, o ile się tenże prawomocnym uchwałom władz politycznych, lub sędziego cywilnego, albo osnowie kontraktów, a w szczególności co do powinności poddańczych, postanowieniom ustaw politycznych, mianowicie prohibitis generalibus, co do powinności zaś niepoddańczych, niezaprzeczonemu faktycznemu stanowi posiadania nie sprzeciwia.

Na tej zasadzie szacunek wykupnych powinności wyrachowuje się stosownie do zwykłych cen miejsca, gdzie, i czasu, kiedy wypełnione być mają, szacunek zaś wszelkich innych stosownie do cen prowizoryjum podatku gruntowego i dalszych postanowień niniejszego rozporządzenia, które mają na celu, też ceny, lub wartość im odpowiednią przyjąć za podstawę.

§. 9. W jednym i drugim przypadku tej zasady trzymać się należy, że od szacunku powinności, które na jakiej realności ciężą, wartość wzajemnych przez

über den Einfluß, den die Organe der Grundentlastung hierauf zu nehmen haben, werden die Verfügungen einer besonderen Verordnung vorbehalten.

§. 6. Die Ministerial-Kommission hat in vorkommenden Fällen zu bestimmen, ob nicht etwa noch andere außer den vorbezeichneten Leistungen und Rechten ohne Entschädigung aufzuhören, und welche ihnen gegenüber stehenden Lasten zugleich zu entfallen haben, wobei der Grundsatz des 5. und 6. Absatzes des Gesetzes vom 7. September 1848 maßgebend ist.

Die Ministerial-Kommission hat ihre dießfälligen Beschlüsse der Genehmigung des Ministeriums des Innern zu unterbreiten.

II. Abschnitt.

Von den entgeltlich aufgehobenen und aufzuhebenden Lasten überhaupt.

§. 7. Das Patent vom 15. August 1849 unterscheidet zuvörderst im Sinne der beiden Patente vom 17. April und 7. September 1848

a) unterthänige Leistungen, welche bereits mit dem Patente vom 17. April 1848 aufgehoben sind, und für welche die mit diesem Patente zugesicherte Entschädigung auszumitteln ist;

b) Leistungen, welche nach dem Gesetze vom 7. September 1848 §§. 3 und 6 aufgehoben sind, oder welche in Gemäßheit dieser Verordnung aufgehoben werden sollen, und für welche gleichfalls eine billige Entschädigung auszumitteln ist, endlich

c) Leistungen, welche gegen Ablösung aufzuheben sind.

In allen diesen Fällen bildet der Werth der Schuldigkeit nach dem rechtlich gebührenden Ausmaße den Gegenstand der den Berechtigten zu leistenden Vergütung.

§. 8. Das Ausmaß der Schuldigkeit ist in soferne als gebührend anzunehmen, als es nicht den rechtskräftigen Erkenntnissen der politischen Behörden oder des Civilrichters oder dem Inhalte der Verträge, und insbesondere bei unterthänigen Schuldigkeiten nicht den Bestimmungen der politischen Gesetze namentlich den prohibitis generalibus, bei nicht unterthänigen Schuldigkeiten aber nicht dem unbestrittenen faktischen Besitzstande widerspricht.

Der Werth wird hiernach bei ablösbaren Schuldigkeiten nach den gemeinen Preisen des Ortes und der Zeit, wo und wann dieselben zu erfüllen sind, bei allen übrigen aber nach den Preisen des Grundsteuerprovisoriums und den weiteren Weisungen dieser Vorschrift veranschlagt, welche dahin abzielen, diese Preise oder einen denselben entsprechenden Werthanschlag zum Grunde zu legen.

§. 9. In einem und dem anderen Falle ist der Grundsatz festzuhalten, daß von dem Werthanschlage der auf einer Realität haftenden Leistungen der auf der nämlichen

one ugruntowanych powinności, na tejże samej podstawie wymiarkować się mającą, potrącić potrzeba.

Od tego, tym sposobem wymiarkowanego czystego szacunku zniesionych powinności w każdym razie trzecią część, ku ryczałtowemu wyrównaniu, o którem w §. 14. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 jest mowa, potrącić należy.

Ilość w dwóch trzecich częściach pozostająca stanowi miarę wynagrodzenia, lub wykupna, uprawnionemu należnego za powinności, nie ze stosunku poddańczego wynikające.

Przy powinnościach poddańczych prócz tego inne jeszcze wartości potrącić potrzeba.

(§§. 13. 14. 15. i 16. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849.)

§. 10. Postanowienia niniejszego przepisu tyczą się przeto:

1. wymiarkowania szacunku

a) zniesionych powinności poddańczych,

b) powinności niepoddańczych, które na podstawie ustawy z dnia 7. Września 1848 mocą patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, tudzież niniejszego rozporządzenia za słusznem wynagrodzeniem już zniesione są, lub też dopiero zniesione być mają,

c) powinności wykupić się mających,

d) zaległości z użytkowego roku 1848;

2. wyrachowania rocznej renty i kapitału z tytułu wynagrodzenia lub wykupna.

§. 11. Do kontraktów dzierżawy, lub najmu gruntu na czas pewny, równie jak do takich gruntów dominikalnych, które dla stosunku służby w nagrodę tejże na czas, trwaniem takowej, alboteż innym jakim warunkiem ograniczony, w posiadanie oficyjalistów lub sług dostały się, ustawa z dnia 7. Września 1848 nie ma zastosowania.

Rozdział III.

O wymiarkowaniu szacunku powinności poddańczych, patentem z dnia 17. Kwietnia 1848 zniesionych.

§. 12. Jako powinności poddańcze nie tylko te uważać należy, które uiszczano z gruntów, między poddanych rozdanych w ten sposób, iż przezto stosunek poddańczy zawiązano, istniejący urządzono, ustalono, lub rozszerzono (§. 6. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849), ale także i takie, co się należą z gruntów, które prawomocnemi uchwałami władz sądowych, lub politycznych za poddańcze uznane są, albo na przyszłość ze względem na §. 6 patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 za takie uznane będą.

Grundlage zu ermittelnde Werth der in den ersteren begründeten Gegenleistungen in Abzug zu bringen ist.

Von dem auf solche Art ermittelten reinen Werthe der aufgehobenen Leistungen ist in jedem Falle ein Drittheil als die im Patente vom 15. August 1849 §. 14 bezeichnete Pauschal-Ausgleichung abzuschlagen.

Der sonach mit zwei Drittheilen verbleibende Betrag bildet das Maß der dem Berechtigten für die nicht aus dem Unterthansverbande entspringenden Leistungen gebührenden Entschädigung oder Ablösung.

Bei den unterthänigen Leistungen sind außerdem noch andere Werthe in Abschlag zu bringen.

(§§. 13, 14, 15 und 16 des Patentes vom 15. August 1849.)

§. 10. Die Weisungen dieser Vorschrift beziehen sich demnach:

1. auf die Werthsermittlung,

a) der aufgehobenen unterthänigen Leistungen,

b) der auf Grundlage des Gesetzes vom 7. September 1848 durch das Patent vom 15. August 1849 und diese Verordnung gegen billige Entschädigung aufgehobenen oder erst aufzuhebenden nicht unterthänigen Leistungen,

c) der abzulösenden Leistungen,

d) der Rückstände aus dem Nutzjahre 1848.

2. Auf die Berechnung der Jahresrente und des Kapitals aus dem Titel der Entschädigung oder Ablösung.

§. 11. Auf zeitliche Grundpacht- und Grundbestand-Verträge, so wie auf jene Dominikal-Grundstücke, welche aus dem Dienstverhältniße als Entgelt auf einen durch den Fortbestand desselben oder sonst eine Bedingung beschränkten Zeitraum in den Besitz der Beamten und Diener gelangt sind, findet das Gesetz vom 7. September 1848 keine Anwendung.

III. Abschnitt.

Von der Werthsermittlung der unterthänigen mit dem Patente vom 17. April 1848 aufgehobenen Leistungen.

§. 12. Als unterthänige Leistungen sind nicht nur jene zu behandeln, welche von Gründen entrichtet wurden, die an Unterthanen in der Art vergeben worden sind, daß hierdurch ein Unterthansverhältniß geschaffen, ein bestehendes geordnet, befestigt oder erweitert wurde (§. 6 des Patentes vom 15. August 1849), sondern auch solche, die von Gründen gebühren, welche durch rechtskräftige Entscheidungen der richterlichen oder politischen Behörden als unterthänig erklärt worden sind, oder in der Zukunft mit Rücksicht auf den §. 6 des Patentes vom 15. August 1849 werden dafür erkannt werden.

§. 13. Dzielą się one na powinności,

a) w naturalijach,

b) w robociznie,

c) w pieniądzach, nakoniec

d) na powinności, pochodzące z kontraktów abolicyjnych, reluicyjnych lub innych przy osiedleniu zawartych.

a. Co do powinności w naturalijach.

§. 14. Jako powinności w naturalijach mają być oszacowaniu poddane te powinności, których uiszczania w naturze można było prawnie żądać, aczkolwiek je na jakiś czas przekształcano na powinności w pieniądzach, lub robociznie.

Te powinności obrachuje się w pieniądzach podług cen katastru, który w roku 1820 dla wymiaru podatku urbaryalnego sporządzono.

§. 15. Gdyby się wyjątkowo przypadki wydarzały, iżby uiszczano daniny w naturze, którychby ceny wprawdzie w katastrze wymiaru podatku urbaryjalnego się znajdowały, lecz nie były przy tej gromadzie zapisane, dla której wynagrodzenie wymiarkować potrzeba, tedy ku temu celowi przyjąć wypada cenę katastralną owej gromady najbliżej położonej, która przy daninach w zbożu równą cenę ma wykazaną.

§. 16. Jeżeli w kilku co do ceny zboża zarówno taryfowanych gromadach przyległych lub sąsiednich różnice zachodzą w cenach katastralnych oszacować się mającej daniny w naturze, tedy najniższą przyjąć należy.

§. 17. W razie, gdyby takie daniny w naturze nie miały cen w katastrze podatku urbaryjalnego, ale takowe się znajdowały w tymczasowym katastrze podatku gruntowego, tedy te ostatnie ku wymiarkowaniu wynagrodzenia przyjęte być mają.

§. 18. Gdyby zaś nawet w tymczasowym katastrze podatku gruntowego dla takich danin w naturalijach ceny nie były zawarte, a chodziło o płody, których cena stosuje się pospolicie do cen pewnych, pierwiastkiem zbliżonych, a w katastrze urbaryjalnym taryfowanych produktów, natenczas potrzeba podług dziesięcioletniego przecięcia, od roku 1836 do 1845 wyrachowanego, z opuszczeniem roku najdroższego i najtańszego dojść miejscowej ceny obu zbliżonych produktów, a ku wymiarkowaniu wynagrodzenia tę przyjąć cenę, którą wskaże stosunek, w jakim się mają do siebie obie te ceny miejscowe

Mając na przykład wymiarkować wartość ziemiaków, należy dojść w powyższy sposób miejscowych cen żyta i ziemiaków, a te obie ilości wraz z ceną żyta, jaka jest w tymczasowym katastrze urbaryjalnym, dają czwartą ilość, której dochodzimy.

§. 13. Sie zerfallen in Leistungen,

a) in Naturalien,

b) durch Arbeit,

c) im Gelde, dann

d) in Leistungen, die aus Abolizions- und Reluizions- oder anderen Ansiedlungs-Verträgen herrühren.

a. Bei Natural-Leistungen.

§. 14. Jene Leistungen sind als Natural-Leistungen der Werthsbestimmung zu unterziehen, deren Abstattung in natura rechtlich gefordert werden konnte, obwohl sie zeitweilig in Geld- oder Arbeits-Leistungen umgestaltet wurden.

Diese Leistungen werden nach den Preisen des zur Bemessung der Urbarial-Steuer im Jahre 1820 angelegten Katasters zu Gelde berechnet.

§. 15. Sollten sich ausnahmsweise Fälle ergeben, daß Naturalgaben geleistet werden, für welche zwar Preise in dem, Behufs der Urbarial-Steuerbemessung geführten Kataster bestehen, die aber nicht bei jener Gemeinde erscheinen, für welche die Entschädigung zu ermitteln ist, so ist der Katastralpreis jener nächstgelegenen Gemeinde, welche den gleichen Katastralpreis für Leistungen in Korn hat, für die Ermittlung der Entschädigung anzunehmen.

§. 16. Wenn in mehreren der für Korn gleich tarifirten angränzenden oder benachbarten Gemeinden verschiedene Katastralpreise für die zu veranschlagende Naturalabgabe bestehen, so wird der geringste angenommen.

§. 17. Sollten für solche Naturalabgaben in dem Behufs der Urbarialsteuer geführten Kataster keine, wohl aber in dem provisorischen Kataster für die Grund-Steuer Preise zu finden sein, so sind die letzteren für die Ermittlung der Entschädigung anzunehmen.

§. 18. Sollten auch im provisorischen Grundsteuer-Kataster für solche Naturalabgaben keine Preise zu finden sein, und sind es Erzeugnisse, deren Preis sich gewöhnlich nach den Preisen gewisser, dem Stoffe nach verwandter, im Urbarial-Kataster tarifirten Produkte richtet, so ist nach einer zehnjährigen, vom Jahre 1836 bis 1845 mit Hinweglassung des theuersten und wohlfeilsten Jahres berechneten Durchschnitte, der Lokalpreis der beiden verwandten Erzeugnisse zu erheben, und derjenige Preis für die Ermittlung der Entschädigung anzunehmen, welcher sich nach dem Verhältniße ergibt, in welchem diese beiden Lokalpreise zu einander stehen.

Wenn z. B. der Werth von Kartoffeln erhoben werden soll, so wird in vorstehender Art der Lokalwerth von Korn und Kartoffeln erhoben, welche beiden Größen mit dem Preise des Korns im provisorischen Urbarial-Kataster, die gesuchte vierte Größe geben.

Docieczona albowiem wartość miejscowa żyta będzie się tak mieć do docieczonej takiejże wartości ziemiaków, jak cena katastralna żyta ma się do ceny ziemiaków, której dochodzimy.

§. 19. Przy dziesięcinach dominikalnych z przedmiotów, nie będących produktami ziemi, pod któremi rozumie się także dziesięcina z pszczół, bydląt i tym podobnych, dochodzi się rocznego przychodu naturalijów z rejestrów dziesięcinnych i spisów, albo z zeznań ludzi to pamiętających, według sześcioletniego przecięcia, rachując wstecz od roku 1847 włącznie do roku 1842, i tenże przychód, jak to przy daninach w naturze przepisano, na pieniądze wyrachowuje.

Gdyby tym sposobem niepodobna dociec z zaspokojeniem, jaki był roczny przychód, tedy go w tej ilości przyjąć należy, w której w fasyi, podanej w roku 1820 dla wyrachowania podatku urbaryjalnego był zeznany i przyjęty.

§. 20. Jak dziesięcinę właściwą, t. j. ciężącą ciągle na gruncie daninę pewnej części przychodu gruntowego w plonie, gdyby ta jakowym, zapewnie tylko rzadkim przypadkiem jako poddańcza powinność się zdarzyła, podług rocznej wartości obliczyć należy, o tem opiewa Rozdział IV. niniejszego rozporządzenia.

§. 21. Jeżeli daniny uiszczano na inną miarę i wagę, a inne są do katastru podatkowego przyjęte, tedy, jeśliby w tymczasowym katastrze urbaryjalnym przy tejże mierze i wadze ceny nie były już oznaczone, redukcya na takowe nastąpić ma; zwyczaju zaś, który tu i owdzie istniał, uiszczania danin na miarę i wagę z wierzchem, lub powiększoną innym jakim przydatkiem, przy zbożu wcale nie należy uwzględniać.

b. Co do powinnej robocizny.

§. 22. Powinna robocizna (pańszczyzna) szacuje się według cen, w jakich podatek uubaryjalny od tejże został wyrachowany (§. 11. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849).

§. 23. Wartość tak zwanej zakładnej robocizny, t. j. wartość pewnych robót, które bez względu na dnie doń użyte odbywać musiano, ma równie być wyrachowaną po cenach, w celu wymiaru podatku oznaczonych, gdzie takowe nie są już w fasyjach urbaryjalnych na dnie obliczone.

Gdyby atoli napotkano gromady, dla których okręgów niema w katastrze cen, na zakładną robotę ustanowionych, tedy taż zakładna robota, gdzie jej początek w robocie na dnie, i wymiar tych ostatnich wykazać się da, podług tej podstawy, gdzie zaś to uczynić się nie da, a co do redukcyi uskutecznienie

Es wird nämlich der erhobene Lokalpreis des Korns sich zum erhobenen Lokalpreise der Kartoffeln so verhalten, wie der Katastral-Preis des Korns zu dem gesuchten Preise der Kartoffeln.

§. 19. Bei grundherrlichen Zehenten von Gegenständen, die keine Boden-Erzeugnisse sind, worunter auch die Bienen-, Blut- und andere derlei Zehente verstanden werden, wird der Natural-Jahres-Ertrag aus Zehentregistern und Vormerken, oder durch die Aussage von Gedenkmännern nach einem sechsjährigen Durchschnitte vom Jahre 1847 bis einschließig 1842 zurückgerechnet, erhoben, und wie es bei den Naturalgiebigkeiten vorgeschrieben ist, zu Gelde veranschlagt.

Sollte es nicht möglich sein, den Jahres-Ertrag auf diese Art beruhigend zu erheben, so ist derselbe in dem Betrage anzunehmen, in welchem er in der, im Jahre 1820 überreichten Fassion zur Berechnung der Urbarialsteuer fatirt und angenommen wurde.

§. 20. Wie der eigentliche Zehent, d. i. die bleibend auf Grund und Boden haftende Abgabe eines aliquoten Theiles von den Grunderträgnissen an Früchten, wenn derselbe in irgend einem, gewiß nur seltenen Falle als unterthänige Leistung vorkommen sollte, nach seinem Jahreswerthe zu berechnen sei, wird in dem IV. Abschnitte dieser Verordnung angeordnet.

§. 21. Wenn Giebigkeiten nach einem anderen, als dem in dem Steuer-Kataster angenommenen Maße und Gewichte abgestattet wurden, so hat, falls nicht schon bei diesem Maße und Gewichte die Preise in dem provisorischen Urbarial-Kataster festgesetzt sind, die Zurückführung auf dieselben Statt zu finden; dagegen ist aber die hie und da bestandene Gepflogenheit, die Leistung in einem gehäuften oder durch eine andere Zugabe vergrößerten Maße oder Gewichte abzustatten, bei Körnerfrüchten ganz unberücksichtiget zu lassen.

b. Bei Arbeitsleistungen.

§. 22. Die Arbeitsleistungen (Roboten) werden nach jenen Preisen verwerthet, nach welchen die Urbarialsteuer von denselben berechnet wurde, (§. 11 des Patentes vom 15. August 1849).

§. 23. Der Werth der sogenannten gemessenen Robot, d. i. jener für bestimmte Arbeiten, welche ohne Rücksicht auf die dazu verwendeten Tage verrichtet werden mußten, ist gleichfalls nach den, Behufs der Steuerbemessung festgesetzten Preisen, wo sich solche nicht bereits in den Urbarial-Fassionen nach Tagen berechnet vorfinden, zu verwerthen.

Sollten gleichwohl Gemeinden vorkommen, für deren Bezirke keine Preise für gemessene Arbeiten in dem Kataster bestehen, so sind diese gemessenen Arbeiten, wo das Entstehen dieser Roboten aus den nach Tagen bestimmten, und das Maß dieser letzteren nachgewiesen werden kann, nach diesen Behelfen, wo dieß nicht der Fall ist, und

porozumienia pomiędzy uprawnionymi i zobowiązanymi jest niemożebnem, oszacowaną być powinna według ilości dni, którą zdaniem znawców wymaga dokonanie powinnej roboty o środkach zwyczajnych.

§. 24. Równym trybem postąpić należy przy robociznie, którą poddani, lub całe gromady ku odbyciu wymienionych robót wspólnie, albo kolejno, n. p. ku wspólnemu obrobieniu pewnych pól i łąk, dostawieniu drzewa, i. t. p. pełnić były obowiązane.

§. 25. Tak wymiarkowane kwoty szacunkowe za zakładną, wspólnie, lub kolejno wykonaną robociznę, mają być tam, gdzie tego potrzeba, według jej podziału, jaki w ostatnich trzech latach, od roku 1846 wstecznie rachując, zachodził, między pojedyńczych członków gromady stosunkowo rozłożone.

Jeżeli do takich zbiorowych powinności przyczyniali się chałupnicy i komornicy swoją patentem przepisaną dwunastodniową pieszą pańszczyzną, tedy część tej powinności na nich przypadająca bez wynagrodzenia odpaść powinna (§. 5. niniejszego rozporządzenia).

§. 26. Jeźli gdzieniegdzie przy uiszczaniu powinnej robocizny dawano za nią zapłatę, ta zapłata także jako wzajemna powinność uważaną być ma, o ileby jeszcze w fasyjach przy oszacowaniu robocizny nie była uwzględnioną.

§. 27. Prawnie istniałą powinność dawania rocznie bezpłatnie jednej, lub więcej sztuk przędzy i tym podobnych, za dostarczaniem materyjału od dominijum, rachować należy po cenach, w katastrze w celu tymczasowego wymiaru podatku położonych.

Jeżeli zaś zobowiązany i materyjał bezpłatnie dawać musiał, z bezpłatną tą daniną według prawideł, ustanowionych dla danin w naturze postąpić należy.

c. Co do powinności w pieniądzach.

§. 28. Niezmienne daniny w pieniądzach, t. j. które jako takowe w fasyjach urbaryjalnych zeznane, albo jako niezmienne uiszczane były, powinny być rachowane według istniejącego wymiaru.

Czynsze w pieniądzach, które dotąd płacone były w walucie wiedeńskiej (w papierach wykupnych, albo antycypacyjnych), podług kursu 250 złr. za 100 złr. na monetę kruszcową redukować należy. (§. 12 patentu z dnia 15. Sierpnia 1849).

§. 29. Przy daninach pieniężnych, które nie corocznie, lecz w pewnych dłuższych okresach czasu, albo przy powracających niepewnych zdarzeniach uiszczane być miały (pod któremi jednakże należytości zmiany rozumiane być

über das Zurückführungs-Verhältniß zwischen den Berechtigten und Verpflichteten kein Einverständniß erzielt werden kann, nach dem Ermessen der Sachverständigen, wie viel Robottage zur Zustandebringung der schuldigen Arbeit mit gewöhnlichen Mitteln benöthiget werden, zu veranschlagen.

§. 24. Auf gleiche Art ist bei jenen Roboten zu verfahren, welche Unterthanen oder ganze Gemeinden zu benannten, gemeinschaftlich oder reihenweise unter sich zu leistenden Arbeiten, als z. B. zur gemeinschaftlichen Bearbeitung gewisser Felder und Wiesen, Herbeiführung von Holz u. s. w. zu leisten verpflichtet waren.

§. 25. Die so ermittelten Anschlagungsbeträge für gemessene, gemeinschaftlich oder reihenweise verrichtete Arbeiten sind dort, wo es nöthig ist, nach Maßgabe der in den letzten 3 Jahren, von dem Jahre 1846 an zurückgerechnet, stattgefundenen Vertheilung derselben unter die einzelnen Gemeindeglieder verhältnißmäßig umzulegen.

Haben zu solchen Konkretal-Leistungen Häusler und Inleute mit ihrer patentmäßigen Frohne von 12 Handtagen beigetragen, so hat der auf dieselben entfallende Theil dieser Leistung unentgeltlich wegzufallen, (§. 5 dieser Verordnung).

§. 26. Wurde in manchen Orten bei Abstattung der schuldigen Arbeiten ein Entgelt geleistet, so ist auch dieses Entgelt als Gegenleistung zu behandeln, in soferne dasselbe nicht bereits in den Fassionen bei der Verwerthung der Robot berücksichtiget wurde.

§. 27. Die zu Recht bestandene Schuldigkeit, jährlich ein oder mehrere Stücke Garn u. dgl. gegen Beigabe des Materials von Seite der Obrigkeit unentgeltlich abzustellen, ist nach den zum Behufe der provisorischen Steuerbemessung bestehenden Katastralpreisen zu berechnen.

Mußte dagegen der Verpflichtete das Materiale gleichfalls unentgeltlich beigeben, so ist die unentgeltliche Abgabe nach den für Natural-Abgaben aufgestellten Grundsätzen zu behandeln.

c. Geldabgaben.

§. 28. Unveränderliche Geldgiebigkeiten, d. i. jene, welche als solche in den Urbarial-Fassionen einbekannt oder als unveränderlich geleistet wurden, sind nach dem bestehenden Ausmaße zu veranschlagen.

Die bisher in Wiener Währung, Einlösungs- odrr Aitizipazionsscheinen geleisteten Geldzinse sind nach dem Kurse von 250 fl. für 100 fl. auf Metall-Münze zurückzuführen, (§. 12 des Patentes vom 15. August 1849).

§. 29. Bei Geldabgaben, die nicht alle Jahre, sondern in längeren bestimmten Perioden, oder bei unbestimmten wiederkehrenden Ereignissen zu leisten waren, (worunter jedoch Veränderungs-Gebühren nicht zu verstehen sind), ist die Geldabgabe durch

nie mają), daninę tę przez naprzód oznaczoną, lub ze względem na doświadczenie w przecięciu oznaczyć się mającą liczbę lat peryodu opłacania podzielić, i tym sposobem roczny szacunek powinności wymiarkować należy.

§. 30. Przy zmiennych daninach pieniężnych, t. j. takich, które uiszczano corocznie, atoli nie zawsze w równych, lecz w różnych, do przypadkowych okoliczności stosujących się ilościach, ilość, którą za ostatnie przed rokiem 1846 upłynione lat dziesięć wprzecięciu wyrachować należy, jako roczna wartość powinności przyjętą być ma.

d. Co do powinności, które z abolicyjnych, reluicyjnych i innych, przy osiedleniu zawieranych kontraktów pochodzą.

§. 31. Pod kontraktami abolicyjnemi i reluicyjnemi są tu rozumiane wszelkie, w jakimkolwiek czasie zawarte kontrakty między byłemi zwierzchnościami gruntowemi, a ich poddanymi, mocą których grunta, czyto za podzieleniem i wypuszczeniem niegdyś dominikalnych gruntów na własność użytkową, czyli bez tego podzielenia i wypuszczenia, jako stałą dotacyą w ten sposób nadano, iż przezto bądź zawiązano stosunek poddaństwa, bądź istniejący urządzono, ustalono, lub rozszerzono, powinności zaś, które potąd w naturalijach lub w robociznie istniały, całkiem lub w części,

a) czyto w sposób wykupna raz na zawsze zniesiono (abolijowano), czy
b) na inne powrotne powinności w naturalijach i pieniądzach nazawsze, albotez
c) tylko do czasu z zastrzeżeniem powrotu do pierwotnej powinności zamieniono (zreluowano).

§. 32. W przypadkach pod a) oznaczonych ustały już przez się nazawsze wszelkie dawniejsze powinności, a przeto ani one, ani zaległe może jeszcze spłaty umówionego przy tem zupełnem wykupnie wynagrodzenia nie stanowią przedmiotu pertraktacyi o wynagrodzeniu, chybaby w kontrakcie, będącym podstawą tego wykupna, zawarowana była wolność cofnięcia go na wypadek, jeźliby ustawą niższa skala wynagrodzenia postanowioną być miała, niżeli jest wynagrodzenie z wykupna, o którem mowa.

W takim razie, jeźli tego zobowiązani żądają, powinność tychże podług zasad wymiarkowania wynagrodzenia za powinności poddańcze wyrachowaną, i onym okazująca się może przewyżka ceny abolicyjnej zwróconą być ma.

§. 33. W przypadkach pod b) oznaczonych, nowe powinności, w moc takowych kontraktów zaprowadzone, stanowią przedmiot wynagrodzenia, które podług zasad przepisanych w ogóle dla powinności poddańczych wymiarkowane być ma.

§. 34. Odrębna natura wielu, a szczególnie dawniejszych kontraktów reluicyjnych wywołuje potrzebę właściwego postanowienia.

die in vorhinein festgesetzte, oder mit Rücksicht auf die Erfahrung durchschnittlich zu bestimmende Zahl der Jahre der Leistungs-Periode zu theilen, und auf diese Art der Jahreswerth der Leistung zu ermitteln.

§. 30. Bei veränderlichen Geldgiebigkeiten, d. i. solchen, welche alljährlich aber nicht immer in gleichen, sondern in verschiedenen nach zufälligen Umständen sich richtenden Beträgen geleistet wurden, ist der Durchschnitts-Ertrag, welcher für die letzten, vor dem Jahre 1846 verflossenen 10 Jahre berechnet wird, als Jahreswerth der Leistung festzustellen.

d. **Leistungen aus Abolizions-, Reluizions- und anderen Ansiedlungsverträgen.**

§. 31. Unter den Abolizions- und Reluizions-Verträgen sind hier alle, in was immer für einem Zeitpunkte geschlossenen Verträge zwischen den ehemaligen Grundherrschaften und ihren Unterthanen verstanden, mit welchen, sei es nun mit oder ohne Zerstückung und Ueberlassung ehemals obrigkeitlicher Gründe in das Nutzungseigenthum Grundstücke als bleibende Bestiftung in der Art vergeben worden sind, daß hiedurch entweder ein Unterthansverhältniß geschaffen, ein bestehendes geordnet, befestiget oder erweitert wurde, und die bisher bestandenen Natural- und Arbeitsleistungen ganz oder zum Theile,

a) entweder auf eine entgeltliche Art ein für allemal abgelöst (abolirt) oder
b) in andere wiederkehrende Natural- und Geldleistungen für immer, oder
c) nur zeitlich gegen Rückkehr zu der ursprünglichen Schuldigkeit umgewandelt (reluirt) wurden.

§. 32. In den zu a) bezeichneten Fällen hat ohnehin jede frühere bestandene Leistung für immer aufgehört, und ist demnach eben so wenig, als die an dem für diese gänzliche Ablösung bedungenen Entgelde etwa noch rückständigen Zahlungen, Gegenstand der Entschädigungsverhandlung, es wäre denn, daß in dem, dieser Ablösung zum Grunde liegenden Vertrage der Rücktritt für den Fall der gesetzlichen Aufstellung eines geringeren Entschädigungsmaßstabes, als es das, in der Frage stehende Ablösungs-Entgelt ist, zugestanden wäre.

In diesem Falle ist über Verlangen der Verpflichteten ihre Schuldigkeit nach den Grundsätzen der Entschädigungs-Ermittlung für unterthänige Leistungen zu berechnen, und ihnen der allfällige Mehrbetrag des Abolizionspreises zurückzuzahlen.

§. 33. In den zu b) bezeichneten Fällen bilden die durch solche Verträge eingeführten neueren Schuldigkeiten den Gegenstand der Entschädigung, welche nach den für unterthänige Leistungen überhaupt geltenden Grundsätzen zu ermitteln ist.

§. 34. Die Eigenthümlichkeit vieler, besonders der älteren Reluizions-Verträge macht eine besondere Bestimmung nöthig.

Nowe powinności, w tychże oznaczone, są pospolicie czynsze gruntowe, czynsze domowe, i robocizna.

§. 35. Jeżeli czynsz gruntowy oznaczono całkowicie, lub w części jako osep, a

a) gatunek i ilość zboża osepowego orzeczono w stosunku czynszu po cenach naprzód niezmiennie postanowionych, i w tym razie zobowiązanemu zostawiono wybór między uiszczeniem w gotowiznie, albo w oznaczonym podług niej gatunku i ilości zboża, albo jeżeli

b) tylko gatunek zboża jest oznaczony, a ilość zależy od stosunku cen istniejących do ilości czynszu w ziarnie uiszczać się mającego, tedy w obydwóch przypadkach służy za podstawę wynagrodzenia ilość czynszu, według prawnej istoty rzeczy, w walucie wiedeńskiej, lub w monecie konwencyjnej wykazująca się.

Jeźli atoli

c) ilość i gatunek zboża oznaczono niezależnie od liczebnej ilości czynszu w gotowiznie, wartość wymiarkowaną być ma według zasad, które są postanowione dla powinności poddańczych w naturalijach.

§. 36. W skutek zniesienia poddańczego stosunku, który na takowch kontraktach za podzieleniem i wypuszczeniem gruntów niegdyś dominikalnych, lub bez takowego zawartych był oparty, przechodzi zwierzchnicza onych własność na byłego poddanego, właściciela użytkowego, który jako zupełny odtąd właściciel. począwszy od roku administracyjnego 1849, sam podatek opłacać jest obowiązany.

Rozumié się zatem samo przez się, że dodatki, które poddany posiadacz gruntów na zaspokojenie podatków przez zwierzchniczego właściciela opłacanych, temuż z tych gruntów, czy to oddzielenie krom czynszu, czyli w pewnej w czynsz dowodnie wrachowanej ilości zaliczał, bez wynagrodzenia ustają.

§. 37. Jeżeli zwierzchniczy właściciel, z mocy kontraktów, wyroków, albo innych prawnych tytułów do tego obowiązany, podatki i daniny, przypadające na te grunta, na własność użytkową nadane, całkiem lub w części, nie pobierając dodatku, o którym w poprzedzającym paragrafie jest mowa, a więc z własnego opłacał, albo jeżeli tego dodatku, w czynszu zawartego, dojść nie można, tedy wprawdzie obowiązek ten zwierzchniczego właściciela począwszy od roku administracyjnego 1849 ustaje, atoli jako powinność wzajemna potrącony być powinien.

§. 38. Za podstawę wymiarkowania rocznej wartości tej powinności wzajemnej posłuży ilość podatku za rok 1847 opłacanego, a cyfra, w jakiej wspomnione w §. 36. dodatki do podatku, w sumie ogólnej tegoż w stosunku do każdego

In denselben sind die neuen Schuldigkeiten gewöhnlich auf Grundzinse, Hauszinse und Arbeitsleistungen gestellt.

§. 35. Ist der Grundzins entweder ganz oder zum Theile in geschütteten Körnern bestimmt, und ist:

a) nach Maß des Zinses die Gattung und Quantität der abzuschüttenden Körner nach, in vorhinein unabänderlich bestimmten Preisen festgesetzt, und in diesem Falle dem Verpflichteten die Leistung entweder im Gelde, oder in der darnach bestimmten Gattung und Quantität der Körner freigestellt, oder ist

b) bloß die Gattung der Körner bestimmt, und die Menge nach dem Verhältniße der kurrenten Preise zu dem, durch Körner abzustattenden Zinsbetrage abhängig, so dient in beiden Fällen der, nach dem rechtmäßigen Thatbestande in Wiener Währung oder Konvenzions-Münze sich ergebende Zinsbetrag als Grundlage der Vergütung.

Ist jedoch:

c) die Quantität und Gattung der Körner ohne Beziehung auf einen in Geldziffer ausgedrückten Zinsbetrag bestimmt, so ist der Werth nach der für unterthänige Naturalleistungen festgesetzten Grundsätzen zu veranschlagen.

§. 36. In Folge der Aufhebung des durch solche mit oder ohne Zerstückung und Ueberlassung ehemals obrigkeitlicher Gründe begründeten Unterthansverhältnißes übergeht das Obereigenthum auf den ehemals unterthänigen Nutzungseigenthümer, welcher nunmehr als vollständiger Eigenthümer von dem Verwaltungsjahre 1849 an, die Steuer allein zu entrichten hat.

Es versteht sich daher von selbst, daß jene Beiträge, welche der unterthänige Grundbesitzer zur Bestreitung der von dem Obereigenthümer geleisteten Steuerzahlung von diesen Gründen dem letzteren entweder abgesondert neben dem Zinse, oder in einem gewissen in dem Zinse erweislich mitberechneten Betrage entrichtet hat, ohne Entschädigung aufhören.

§. 37. Hat der Obereigenthümer durch Verträge, Urtheile oder sonstige Rechtstitel hiezu verpflichtet, die ganzen oder einen Theil der auf diese in das Nutzungseigenthum überlassenen Gründe entfallenden Steuern und Abgaben ohne einen solchen, im vorhergehenden Paragraphe bezeichneten Beitrag, also aus Eigenem bezahlt, oder läßt sich dieser in dem Zinse enthaltene Beitrag nicht ermitteln, so hat zwar diese Verpflichtung des Obereigenthümers von dem Verwaltungsjahre 1849 an aufzuhören, ist aber als Gegenleistung in Abrechnung zu bringen.

§. 38. Als Grundlage zur Ermittlung des Jahreswerthes dieser Gegenleistung hat der für das Jahr 1847 entrichtete Steuerbetrag zu dienen, und die Ziffer, mit welchem die im §. 36 angedeuteten Beiträge der Steuer in der Gesammtsumme derselben nach

reńskiego są zawarte, ma być oznaczoną podług dekretu nadwornego z dnia 7. Czerwca 1823, w Zbiorze Ustaw Sądowych liczbą 1946 naznaczonego.

§. 39. Czynsze domowe opłacają się zwykle w gotowiznie, lub też w niezmiennych daninach w naturalijach, a przeto mają być oszacowane według zasad, które są przepisane dla oznaczenia wartości takowych poddańczych powinności.

§. 40. Robocizna bezpłatna (daremszczyzna), w tych kontraktach abolicyjnych i reluicyjnych obok zwyczajnych czynszów gruntowych i domowych zawarowana, ma być wynagrodzoną podług cen wynagrodzenia, które na wypadek nieuiszczenia kontraktem są oznaczone, w braku zaś tych cen podług zasad, dla oszacowania pańszczyzny postanowionych.

Przeciwnie odpadają bez wynagrodzenia dnie robocze (zarobkowe) w takich kontraktach warowane, i w nich wyraźnie jako źródło zarobku dla poddanych oznaczone.

Jak uważane być mają dnie zarobkowe, względem których nie masz w takowych kontraktach oznaczenia, iż mają być źródłem zarobku dla poddanych, to postanowi osobne, na wniosek komisyj ministeryjalnych wydać się mające rozporządzenie.

Służebnictwa lasowe i paszenia, równie jak i inne, które w takich kontraktach mają swój początek, zostają nietknięte.

§. 41. W przypadkach w §. 31. pod c) wskazanych, nie są przedmiotem oszacowania i wynagrodzenia te daniny, co to na jakiś czas istniejąc, jako reluicya pierwotnej jakiej powinności uiszczane były, ale nim jest sama pierwotna powinność.

§. 42. Powinności, pochodzące z kontraktów, albo innych aktów w obec prawa obowiązujących, mocą których grunta jakiejkolwiek bądź prawnej własności w ten sposób trwale nadane zostały, iż przezto stosunek poddaństwa zawiązano, istniejący urządzono, ustalono, lub rozszerzono, i które grunta są jeszcze w posiadaniu poddanych, oszacowują się, jak wszystkie inne powinności poddańcze.

W jakim one wymiarze prawnie należą, to ocenić potrzeba z istniejących kontraktów albo innych prawomocnych tytułów.

Okoliczność, że takie kontrakty, lub inne akty nie były poddane pod pertraktacyją, patentem z dnia 1. Września 1798 przepisaną, alboteż, że nie otrzymały przepisanego zatwierdzenia Urzędu obwodowego, sama przez się na ich prawomocność żadnego nie wywiera wpływu, jeżeli tylko z żadnego innego powodu prawnego sporowi nie ulegają.

den Steuergulden enthalten sind, ist nach Maßgabe des Hofdekretes vom 7. Juni 1823 in der Justizgesetzsammlung Zahl 1946 zu ermitteln.

§. 39. Hauszinse werden gewöhnlich im Gelde oder in unveränderlichen Naturalgaben geleistet, und sind daher nach den für die Verwerthung solcher unterthäniger Leistungen festgesetzten Grundsätzen zu verwerthen.

§. 40. Unentgeltliche Arbeitsleistungen (Gratuit=Tage) die in diesen Abolizions- und Reluizionsverträgen neben den ordentlichen Grund- und Hauszinsen bedungen wurden, sind nach den für den Fall der Nichtleistung vertragsmäßig stipulirten Vergütungspreisen, in deren Ermanglung aber nach den für die Verwerthung der Robot aufgestellten Grundsätzen zu entschädigen.

Dagegen entfallen die in solchen Verträgen bedungenen und darin ausdrücklich als Quelle des Verdienstes für die Unterthanen bezeichneten Arbeitstage (Lohntage) ohne Entschädigung. Die Behandlung der Lohntage, bei denen die Bezeichnung, daß sie die Quelle des Verdienstes für die Unterthanen bilden sollen, in derlei Verträgen nicht vorkömmt, wird eine besondere über Antrag der Ministerial-Kommissionen zu erlassende Vorschrift bestimmen.

Holzungs- und Weide-, so wie andere Servitutsrechte, die aus diesen Verträgen hergeleitet werden, bleiben unberührt.

§. 41. In den zu c) §. 31 bezeichneten Fällen sind nicht die für einige Zeit bestandenen als Reluizion einer ursprünglichen Leistung entrichteten Abgaben, sondern diese ursprüngliche Leistung, Gegenstand der Verwerthung und Entschädigung.

§. 42. Die Leistungen aus Verträgen, oder anderen rechtsverbindlichen Akten, durch welche Grundstücke von was immer für einer gesetzlichen Eigenschaft in der Art daß hiedurch ein Unterthansverhältniß geschaffen, ein bestehendes geordnet, befestiget oder erweitert wurde, bleibend vergeben worden sind, und die sich noch im Besitze der Unterthanen befinden, werden wie alle übrigen unterthänigen Leistungen verwerthet.

Das rechtlich gebührende Ausmaß ist nach den vorhandenen Verträgen oder anderen rechtmäßigen Titeln zu beurtheilen.

Der Umstand, daß solche Verträge oder andere Akte der mit dem Patente vom 1. September 1798 vorgeschriebenen Verhandlung nicht unterzogen wurden, oder die vorgeschriebene kreisämtliche Bestätigung nicht erlangt haben, hat für sich allein auf die Rechtsgiltigkeit derselben keinen Einfluß, sobald nur dieselbe aus keinem anderen Rechtsgrunde bestritten werden kann.

Rozdział IV.

O wymiarkowaniu szacunku powinności nie, pochodzących ze stosunku poddaństwa, które za słusznem wynagrodzeniem zniesione są, albo zniesione być mają.

§. 43. Do tych powinności należą:

a) wedle §. 4. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 wszelka dziesięcina, na posiadaniu gruntu trwale ciężąca, która nie wynika ze stosunku poddaństwa, lub dominikalnej zwierzchniczej własności:

b) wedle §. 6. tegoż najwyzszego patentu powinności pochodzące z takich emfiteutycznych, lub innych, podział własności uzasadniających kontraktów, przez które ani nie zawiązano stosunku poddańczego, ani nie urządzono, ustalono albo rozszerzono istniejącego, jakoteż powinności wzajemne, któremi uprawnieni na zasadzie tych kontraktów są obciążeni względem zobowiązanych.

Do a. O dziesięcinach.

§. 44. Wcelu oszacowania właściwej dziesięciny, t. j. ciężącej ciągle na gruncie daniny pewnej części przychodu gruntowego w plonie, podług rocznej wartości, mają znawcy według instrukcyi od komisarzów ministeryalnych im udzielonej, a przez Ministerstwo zatwierdzonej, średni roczny dochód brutto z plonów gruntu dziesięcinnego, dziesięcinie podlegać mogących, podług przecięcia lat od 1842 do 1847 ze względem na zwyczajny w gromadzie turnus gospodarstwa, tudzież wpływ, jaki na produkcyję wywarły wydarzone w ciągu oznaczonych lat przypadki elementarne, wymiarkować, podług tego roczny dochód z dziesięciny obliczyć, i wedle postanowień §§. 14. do 18. niniejszego rozporządzenia w gotowiznie oznaczyć.

§. 45. Dziesięcinna pańszczyzna, słoma i plewa przy dziesięcinie snopowej, i wzajemne powinności jakiegokolwiek rodzaju, do których może do dziesięciny prawo mający jest obowiązany, równie jak zwyczajne datki dla wytyczników (petita) nie są przedmiotem wynagrodzenia.

§. 46. Przy dziesięcinach od przedmiotów, które nie są produktami ziemi, dochód z dziesięciny w naturze ma być z dziesięcinnych rejestrów i spisów, albo też z zeznania ludzi to pamiętających, lub innym odpowiednim sposobem według przecięcia sześcioletniego, od roku 1847 wstecz rachowanego, gdyby zaś to było niemożebnem, według fasyi, przez uprawnionych do dziesięciny ku wymierzeniu podatku dziesięcinnego w roku 1819/20 podanej, wymiarkowany, i po cenach tejże porachowany.

§. 47. Niezmienne daniny w naturalijach w ogólności, do których liczy się stała snopowa dziesięcina, wymiarkowawszy co do ostatniej przychód w ziarnie

IV. Abschnitt.

Von der Werthsermittlung der nicht aus dem Unterthansverbande herrührenden, gegen billige Entschädigung aufgehobenen oder aufzuhebenden Leistungen.

§. 43. Zu diesen Leistungen gehören:

a) nach dem §. 4 des Patentes vom 15. August 1849 jeder auf dem Grundbesitze bleibend haftende Zehent, welcher nicht aus dem Unterthänigkeits-Verhältniße oder dem grundherrlichen Obereigenthume entspringt;

b) nach §. 6 desselben allerhöchsten Patentes die Leistungen aus solchen emphiteutischen oder anderen eine Theilung des Eigenthums begründenden Verträgen, durch welche ein Unterthansverhältniß weder geschaffen, noch ein bestehendes geordnet, befestiget oder erweitert wurde, gleichwie die Gegenleistungen, die den Berechtigten an die Verpflichteten im Grunde dieser Verträge obliegen.

Zu a) Von den Zehenten.

§. 44. Zur Berechnung des eigentlichen Zehentes d. i. der bleibend auf Grund und Boden haftenden Abgabe eines aliquoten Theiles von den Grunderträgnissen an Früchten nach einem Jahreswerthe ist durch Sachverständige nach einer von den Ministerial-Kommissären mit Genehmigung des Ministeriums ihnen zu ertheilenden Instruktion der mittlere jährige Bruto-Ertrag des zehentpflichtigen Grundstückes an zehentbaren Bodenfrüchten nach dem Durchschnitte der Jahre 1842 bis 1847 mit Rücksicht auf den gemeindeüblichen Wirthschafts-Turnus, so wie auf die Einwirkung der im Laufe der bezeichneten Jahre Statt gefundenen Elementar-Zufälle auf die Produkzion zu erheben, hiernach der Jahresbetrag der Zehentabgabe zu berechnen, und nach den Bestimmungen der §§. 14 bis 18 dieser Verordnung zu Gelde anzuschlagen.

§. 45. Zehentfrohnen, das Stroh und die Spreu bei dem Garbenzehent und die Gegenleistungen jeglicher Art, zu denen etwa der Zehentberechtigte verpflichtet ist, sind eben so wenig Gegenstand der Entschädigung wie die üblichen Gaben an Zehentabstecker (petita).

§. 46. Bei Zehenten an Gegenständen, die keine Bodenerzeugnisse sind, wird der Naturalzehent-Ertrag aus Zehentregistern und Vormerken oder durch die Aussage von Gedenkmännern, oder in sonst geeigneter Art nach einem sechsjährigen Durchschnitte von dem Jahre 1847 an zurückgerechnet, erhoben, oder wenn dieß nicht thunlich wäre, nach der von den Zehentberechtigten behufs der Berechnung der Zehentsteuer im Jahre 1819/20 eingelegten Zehentfassion erhoben, und in dem Preise der letzteren berechnet.

§. 47. Unveränderliche Naturalgiebigkeiten überhaupt, unter welche der fixe Garbenzehent zu rechnen ist, sind, nachdem bei letzteren das Körnerertr																																																																																																																																																										ägniß nach dem Schä-

podług wynikłości szacunku ostatnich lat sześciu, po cenach tymczasowego katastru podatku gruntowego porachować należy.

Małdraty i meszne wtedy tylko po cenach tymczasowego katastru szacować potrzeba, jeżeli zobowiązany dowiedzie, iż na miejsce dziesięciny wstąpiły.

Do b. O powinnościach, które pochodzą z emfiteutycznych, i innych kontraktów, o podział własności zawartych, a stosunku poddaństwa nie uzasadniających.

§. 48. Powinności, o których mowa, mają to za istotną cechę, że pomiędzy zobowiązanym, a uprawnionym nie zachodzi stosunek poddaństwa.

§. 49. I te powinności należy w skutek §. 6. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 szacować po cenach tymczasowego katastru: różnica zaś między postępowaniem z niemi, a takiemi, które z stosunku poddaństwa wynikły, zachodzi w tem, że obowiązany sam ponosić winien wymiarkowaną rentę wynagrodzenia, którą za pośrednictwem państwa uprawniony otrzyma.

§. 50. Przedmioty zatem oszacowania z tych stosunków są:

1. Powinności emfiteuty, czyli właściciela użytkującego
a) w daninach gotowizną,
b) w daninach w naturalijach,
c) w robociznie w naturze,
d) w czynszach zmiany.

2. Wzajemne powinności zwierzchniczego właściciela.

§. 51. Powinności emfiteuty, czyli właściciela użytkującego pod a, b i c. wymienione, należy szacować według zasad, które w poprzedzającym Rozdziale III niniejszego rozporządzenia są przepisane.

§. 52. Wynagrodzenie za czynsze zmiany rozmaitego miana, jakie kontraktami emfiteutycznemi, albo mocą innych tytułów prawa prywatnego na wypadek każdej zmiany w posiadaniu, lub tylko na wypadek bezpłatnego przelania tegoż są umówione, wymiarkować należy podług następujących postanowień.

§. 53. Jeżeli według postanowień istniejących kontraktów przy wyrachowaniu czynszów zmiany służył za miarę szacunek obciążonej realności, to także przy wyrachowaniu renty wynagrodzenia tenże szacunek, a mianowicie ta wartość za podstawę wziętą być powinna, która opłacanemu przez przeciąg lat dziesięciu, poprzedzających dzień 7. Września 1848, czynszowi zmiany za podstawę służyła, lub na którą się interesenci zgodzą.

W braku takiej podstawy, niemniej w każdym razie, gdzieby tego żądała jedna, lub druga strona, ma nastąpić oszacowanie realności czynszowi zmiany podlegającej, które przy gruntach według przychodu i cen tymczasowego katastru podatku gruntowego, ze względem na koszta uprawy, przy budynkach, które

hungs-Resultate der letzten sechs Jahre ermittelt worden, nach den Preisen des provisorischen Grundsteuer-Katasters zu berechnen.

Maldraty und Metzalien sind nur dann nach den Preisen des provisorischen Katasters zu verwerthen, wenn der Verpflichtete beweist, daß sie an die Stelle des Zehents getreten sind.

Zu b) Von den Leistungen aus emphiteutischen und anderen Verträgen über die Theilung des Eigenthumes, welche kein Unterthansverhältniß begründen.

§. 48. Bei diesen Leistungen wird als wesentliches Merkmahl vorausgesetzt, daß zwischen Verpflichteten und Berechtigten kein Unterthansverhältniß bestehe.

§. 49. Auch diese Leistungen werden zu Folge des §. 6 des Patentes vom 15. August 1849 nach den Preisen des provisorischen Katasters verwerthet, und der Unterschied der Behandlung dieser Leistungen gegen jene aus dem Unterthansverhältniße liegt demnach darin, daß der Verpflichtete die ermittelte Entschädigungsrente allein zu tragen hat, welche durch Vermittlung des Staates dem Berechtigten zugeführt wird.

§. 50. Die Gegenstände der Verwerthung aus diesen Verhältnissen sind demnach:

1. Die Leistungen des Emphiteuten oder Nutzungs-Eigenthümers
a) in Geldabgaben,
b) in Naturalabgaben,
c) in Natural-Arbeitsleistungen,
d) in Veränderungsgebühren.

2. Die Gegenleistungen des Ober-Eigenthümers.

§. 51. Die Leistungen des Emphiteuten oder Nutzungseigenthümers zu a, b und c sind nach den in dem vorhergehenden III. Abschnitte dieser Verordnung festgesetzten Grundsätzen zu verwerthen.

§. 52. Die Entschädigung für die unter verschiedenen Benennungen vorkommenden Veränderungsgebühren, welche durch emphiteutische Verträge oder andere privatrechtliche Titel auf die Fälle jeder eintretenden Besitzveränderung, oder nur auf jene durch entgeltliche Uebertragung bedungen sind, ist nach folgenden Bestimmungen zu ermitteln.

§. 53. Hat nach den Bestimmungen der bestehenden Verträge bei Berechnung der Veränderungsgebühren der Werth der pflichtigen Realität zum Maßstabe gedient, so ist auch der Berechnung der Entschädigungsrente dieser Werth, und zwar jener zum Grunde zu legen, welcher der letzten innerhalb der dem 7. September 1848 vorausgegangenen zehn Jahre Statt gefundenen Laudemialentrichtung zur Grundlage gedient hat, oder über welchen sich die Interessenten vergleichen.

In Ermanglung eines solchen Maßstabes, so wie in jedem Falle, wo es einer der beiden Theile verlangt, tritt die Schätzung der, der Veränderungsgebühr unterliegenden Realität ein, welche bei Grundstücken nach dem Ertrage und den Preisen des Grundsteuer-Provisoriums mit Berücksichtigung der Kulturskosten, bei Gebäuden, welche der Haus-

podlegają podatkowi od czynszu domowego, według tasyi czynszu z roku 1848 z uwzględnieniem wydatków na naprawy, w 15% przyjąć się mających, tudzież podatków od czynszu opłacać się winnych, przy innych zaś budynkach, lub takowych, z któremi przy pierwotnej przedaży wykonywanie jakiego przemysłu połączone było, przez znawców wyprowadzone być ma.

§. 54. Jeśli atoli mocą pierwotnego, lub odnowionego kontraktu o realność ugodzono laudemium, od niezmiennego szacunku, lub też w kwocie stałej na każdy przypadek zmiany, wtedy osnowa kontraktu ma być podstawą wyrachowania czynszu zmiany.

Toż ma także miejsce, jeżeli opłatę w stałej kwocie oznaczonego laudemium, ugodzono na pewny powrotny okres czasu, np. na 10, 20 lub 30 lat, w którym razie kwota laudemijalna, podzielona przez liczbę lat, daje roczną wartość tego laudemium.

§. 55. Przy wyrachowaniu szacunku czynszów zmiany, które opłacać się tylko mają w przypadkach zaszłej zmiany posiadania, potrzeba wychodzić z zasad następujących:

a) Zajście zmiany posiadania przypuszcza się w każdych 25 latach.

b) Jeżeli uprawnienie do poboru czynszu zmiany tylko do przypadków zlewku za opłatą jest ograniczone, tedy przypuszcza się, że z wydarzonych każdych trzech zmian posiadania dwa wypadki opłacie laudemijalnej podpadają, jeden zaś tejże nie podpada.

c) Jeżeli od spadku posiadania na krewnych w linii wstępnej i zstępnej niższy procent jest postanowiony, niżeli od spadku na inne osoby, natenczas przyjmuje się, że z każdych trzech przypadków zmiany posiadania zdarzają się dwa między krewnymi, trzeci zaś między obcymi.

§. 56. Ze względem na te przypuszczenia znajdzie się roczny szacunek czynszu zmiany, jeżeli w pierwszym przypadku do a) pojedynczy czynsz zmiany przez 25, w drugim przypadku do b) podwójny czynsz taki przez $37\frac{1}{4}$, w trzecim przypadku do c) suma czynszów zmiany wymiarkowanych dla trzech przypadków podług tu wyrzeczonej zasady, przez 75 podzieli się.

§. 57. Powinności wzajemne zwierzchniczych właścicieli w naturze, lub gotowiznie, równie jak powinności właścicieli użytkujących, mają być szacowane po cenach prowizoryjum podatku gruntowego.

W szczególności tę regułę zachować należy, gdzie są obowiązki dawania pewnej ilości drzewa wyrobowego i budowlanego, lub jakich innych materyjałów budowlanych, których wartość roczna, jak dalece to zobowiązanie nie ma natury służebnictwa lasowego, według pomienionych cen wyrachowaną być powinna.

Jeśli danina nie rocznie, lecz na pewne dłuższe okresy czasu, albo na pewne, w niepewnym czasie zdarzające się wypadki jest umówioną, wtedy roczna

zinssteuer unterliegen, nach der Zinsfassion des Jahres 1848, mit Berücksichtigung der mit 15% zu veranschlagenden Reparaturskosten und der vom Zinse zu entrichtenden Steuern, bei andern Gebäuden aber, oder bei solchen, mit denen beim Urverkaufe der Betrieb eines Gewerbes verbunden war, durch Sachverständige erhoben werden muß.

§. 54. Ist jedoch in dem Ur- oder einem Erneuerungsvertrage über eine Realität das Laudemium von einem unveränderlichen Werthanschlage oder für jeden Veränderungsfall in einem fixen Betrage bedungen, so hat der Inhalt des Vertrages den Maßstab zur Berechnung der Veränderungsgebühr abzugeben.

Dasselbe findet auch dann Statt, wenn die Bezahlung des in einem fixen Geldbetrage ausgesprochenen Laudemiums, für gewisse wiederkehrende Perioden, z. B. für 10, 20 oder 30 Jahre, bedungen wurde, in welchem Falle dann der durch die Anzahl Jahre getheilte Laudemialbetrag den Jahreswerth des Laudemiums gibt.

§. 55. Bei Berechnung des Werthes der Veränderungsgebühren, welche nur in Fällen stattgefundener Besitzveränderungen zu entrichten sind, ist von folgenden Grundsätzen auszugehen:

a) Es wird angenommen, daß sich alle 25 Jahre ein Besitzveränderungsfall ereignet.
b) Wenn die Berechtigung zum Bezuge der Veränderungsgebühr nur auf die Fälle entgeltlicher Uebertragung beschränkt ist, wird vermuthet, daß von drei Besitzveränderungen zwei der Laudemialentrichtung unterliegende Fälle auf einen hievon freien Fall kommen.
c) Wenn das Prozent bei Besitzanfällen an Verwandte in auf- und absteigender Linie geringer, als bei Besitzanfällen an andere Personen festgesetzt ist, so wird angenommen, daß von drei Besitzveränderungsfällen zwei zwischen diesen Verwandten, und der Dritte bei Fremden vorkommen.

§. 56. Mit Rücksicht auf diese Annahmen wird der Jahreswerth der Veränderungsgebühr gefunden, wenn in dem ersten Falle zu a) die einfache Veränderungsgebühr mit 25, im zweiten Falle zu b) die doppelte Veränderungsgebühr mit 37¼, im dritten Falle zu c) die Summe der nach dem hier ausgesprochenen Grundsatze für drei Fälle ermittelten Veränderungsgebühren, durch 75 getheilt wird.

§. 57. Die Gegenleistungen der Obereigenthümer in natura oder im Gelde werden, so wie die Leistungen der Nutzungseigenthümer, nach den Preisen des Grundsteuerprovisoriums verwerthet.

Dieses gilt insbesondere für den Fall einer Verpflichtung zur Abgabe von gewissen Quantitäten an Zeug- und Bauholz oder sonstigen Baumaterialien, deren Jahreswerth nach diesen Preisen zu berechnen ist, so lange diese Verpflichtung nicht die Natur einer Waldservitut hat.

Ist die Abgabe nicht jährlich, sondern für bestimmte längere Zeiträume oder für bestimmte, im ungewissen Zeitverlaufe eintretende Fälle bedungen, dann hat die Ermitt-

ilość daniny według stosunku stałej, lub w drugim razie, jeżeli nieprzyjdzie do zgody między zwierzchniczym, a użytkującym właścicielem, w stosunku przez znawców oznaczonej ilości lat, w przeciągu których zdarzenie daninę za sobą pociągające powracać może, z uwzględnieniem jakości, i wyrachować się mającej podobnym sposobem w przecięciu ilości potrzebnego drzewa wymiarkowaną być powinna.

§. 58. Jeżeli do pewnych robót dostarczenie pańszczyzny wyraźnie jest umówione, lub jeżeliby roboty były takie, iż je pańszczyzną można było załatwić, wtedy powinności te, których objętość, jeżeli tego potrzeba, przez znawców orzeczoną być ma, wykrywszy część na jeden rok wypadającą, po cenach pańszczyznianych w owej gromadzie, do której użytkujący właściciel należy, porachowane być mają.

§. 59. Jak należy wymiarkować wynagrodzenie w razie, gdy zwierzchniczy właściciel względem właściciela użytkującego obowiązany jest do pewnych budowli w budynkach lub dziełach budowniczych, o tem Komisya ministeryalna wydać ma potrzebne postanowienia, przekonawszy się o potrzebie takowych, i podawszy one uprzednio pod zatwierdzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych.

§. 60. Prawa do brania wody pozostają w swej mocy, póki nie wyjdzie ustawa regulująca własność i użytkowanie wód, i przeto tymczasowie nie są przedmiotem tej pertraktacyi o zniesieniu i wynagrodzeniu.

§. 61. Strony mogą jeszcze przed rozpoczęciem dzieła wykupna na podstawie innej skali zawrzeć ugodę o zniesienie za wynagrodzeniem powinności zasadzających się na emfiteutycznych, czyli względem podziału własności zawartych kontraktach, byle w skutku ugody takiej nie tylko zmiana pierwiastkowej powinności na inne stałe zobowiązania, ale rzeczywista abolicyja nastąpiła.

Atoli taka ugoda wtedy tylko jest ważną, jeżeli samo-uprawniony właściciel uprawnionej realności wykaże, że żadne na niej długi nie ciężą, albo że wierzyciele tabularni na tę ugodę zgadzają się.

Zobowiązany, zawarłszy taką ugodę, nie może w przypadku oznaczonym w §. 18. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 wymagać konkurencyi z środków krajowych.

Rozdział V.

O powinnościach, które za wykupnem zniesione być mają.

§. 62. Jako wykupne są uznane powinności w naturalijach, które nie w skutek prawa dziesięcinnego, jako pewna część przychodu gruntowego w plonie, ale jako niezmienna danina dla kościołów, plebanij, szkół, lub na inne cele gromadzkie na podstawie osobnych tytułów uiszczane bywają.

lung des Jahresbetrages nach Verhältniß der fixen oder im zweiten Falle, wenn kein Uebereinkommen zwischen dem Ober- und Nutzungseigenthümer zu Stande kommt, durch Kunstverständige zu bestimmenden Zahl der Jahre, binnen welchen das, die Abgabe bedingende Ereigniß wiederkehren kann, mit Rücksicht auf die Beschaffenheit und die in gleicher Art zu ermittelnde durchschnittliche Menge des erforderlichen Gehölzes zu geschehen.

§. 58. Ist zu gewißen Arbeiten die Beistellung von Roboten ausdrücklich bedungen, oder sind jene von der Art, daß sie durch Robotarbeit bestritten werden konnten, so sind diese Leistungen, deren Umfang nöthigenfalls durch Sachverständige zu bestimmen ist, nachdem der, auf ein Jahr entfallende Antheil ermittelt worden, nach den Preisen für die Robot in jener Gemeinde, welcher der Nutzungseigenthümer angehört, zu veranschlagen.

§. 59. Wie die Entschädigung zu ermitteln sei, wenn der Obereigenthümer dem Nutzungseigenthümer zu gewissen Baulichkeiten an Gebäuden oder Werksvorrichtungen verpflichtet ist, darüber hat die Ministerial-Kommission die nöthigen Bestimmungen, nachdem sie sich über die Nothwendigkeit, diese zu erlassen, überzeugt haben wird, nach vorläufig vom Ministerium des Innern eingeholter Genehmigung zu erlassen.

§. 60. Die Wasserbezugsrechte bleiben bis zur Erlassung eines, das Eigenthum und die Benützung der Wässer regelnden Gesetzes aufrecht, und bilden daher vorläufig keinen Gegenstand dieser Aufhebungs- und Entschädigungs-Verhandlung.

§. 61. Die Partheien können noch vor Beginn des Ablösungsgeschäftes nach einem anderen Maßstabe über die entgeltliche Aufhebung der sich auf emphiteutische, oder über die Theilung des Eigenthums geschlossenen Verträge gründenden Leistungen ein Uebereinkommen schließen, wenn ein solcher Vertrag nicht bloß die Umwandlung der ursprünglichen Leistung in andere, bleibende Verbindlichkeiten, sondern eine förmliche Abolizion derselben zur Folge hat.

Doch ist ein solcher Vertrag nur dann giltig, wenn der eigenberechtigte Eigenthümer des berechtigten Gutes sich ausweiset, daß es mit keinen Schulden behaftet ist, oder daß die Tabulargläubiger ihre Zustimmung zu dem Vertrage ertheilen.

Der Verpflichtete, welcher sich auf diese Art abgefunden hat, kann in dem im §. 18 des Patentes vom 15. August 1849 bezeichneten Falle auf die Konkurrenz aus Landesmitteln, keinen Anspruch machen.

V. Abschnitt.

Von den, im Wege der Ablösung aufzuhebenden Leistungen.

§. 62. Als ablösbar sind erklärt worden: Naturalleistungen, die nicht in Folge des Zehentrechtes, als ein aliquoter Theil der Grunderträgnisse an Früchten, sondern als eine unveränderliche Giebigkeit an Kirchen, Pfarren, Schulen oder zu anderen Gemeindezwecken im Grunde spezieller Titel entrichtet werden.

§. 63. Prawo polowania, gdzie takowe dowodnie zasadza się na opłatnym kontrakcie, zawartym z właścicielem gruntu, tem prawem obciążonego, jest wprawdzie także mocą patentu z dnia 7. Marca 1849, jako wykupne ogłoszone, tryb atoli tego wykupna oznaczy bliżej przepis, który w tej mierze poźniej wydany będzie.

§. 64. Ponieważ wykupne powinności, w §. 62. wspomnione, ustawą z dnia 7. Września 1848 nie zostały zniesione, przeto przepis §. 5. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 ściśle wykładać należy, a zatem pod temi wykupnemi niezmiennemi powinnościami w naturalijach nie są rozumiane owe,

a) które obowiązany nie z tytułu posiadania gruntu, lecz jako osoba uiszczać był winien: do tych należy np. proskurne, od katolików greckiego obrządku duchownym swoim dawane;

b) które nie na jakiej fundacyi, lub jakim innym podobnym szczególnym tytule lecz na włożonym może na gromadę mocą jakiéj ustawy, np. o powinnej konkurencyi i t. p. obowiązku, utrzymania instytutu, dla którego uiszczoną bywa danina, zasadzają się, albo

c) które w gotowiznie płacone bywają.

§. 65. Oznaczone w §. 62. wykupne powinności, dopokąd wykupno nie nastąpi, uiszczane być powinny, wszakże wyjątek od tego stanowią robocizny w naturze, które już teraz na pieniądze reluować należy.

Atoli pod tą robocizną w naturze rozumie się tylko zwyczajna, którą zobowiązany albo sam, albo przez najemników, albo za pomocą pańszczyzny odbywał.

Obowiązku dawania reluicyi pieniężnej, podobnie jak innych powinności do rąk uprawnionego, tak długo dopełniać należy, dopóki wykupno nie nastąpi.

§. 66. W celu przeprowadzenia wykupna potrzeba wynagrodzenie za daniny w naturze i robociznę, podług oznaczenia §. 65. do zwyczajnych nie należącą, po zwykłych cenach miejsca i czasu, w którym powinność uiszczoną być ma, wymiarkować, robociznę zaś, którą §. 65. zwyczajną mieni, podług cen dla pańszczyzny oznaczonych porachować.

§. 67. Wymiarkowanie tego szacunku dzieje się przy plonie, który na targach ma cenę, według trzechletniego, od roku 1843 do 1845 włącznie wyrachowanego przecięcia cen najbliższego targowiska, przy innych płodach i przy robociznie, która w §. 65. jako zwyczajna nie jest oznaczona, według cen reluicyjnych, które w przeciągu ostatnich trzech lat od roku 1843 do 1845 włącznie może istniały, a w braku tychże według cen, z tychże samych trzech lat, w przecięciu wymiarkować się mających.

§. 63. Durch das Patent vom 7. März 1849 ist zwar auch das Jagdrecht, wo es sich erweislich auf einen, mit dem Eigenthümer des damit belasteten Grundes abgeschlossenen entgeltlichen Vertrag gründet, für ablösbar erklärt worden; die Modalitäten dieser Ablösung werden jedoch in dieser Beziehung in einer später zu erlassenden Vorschrift näher bestimmt werden.

§. 64. Da die im §. 62 erwähnten ablösbaren Leistungen in dem Gesetze vom 7. September 1848 nicht aufgehoben wurden, so ist die Vorschrift des §. 5 des Patentes vom 15. August 1849 strenge auszulegen und es sind daher unter diesen ablösbaren unveränderlichen Naturalleistungen solche nicht verstanden:

a) welche der Belastete nicht als Grundbesitzer, sondern als Person zu leisten hatte, z. B. Proskurne, welche die Katholiken des griechischen Ritus ihren Seelsorgern abstatten;

b) welche sich nicht auf eine Stiftung oder einen anderen ähnlichen speziellen Titel, sondern allenfalls auf die, der Gemeinde im Grunde einer gesetzlichen Bestimmung, z. B. der Konkurrenz=Pflicht u. d. gl. obliegende Verpflichtung, die Anstalt, für welche die Abgabe geleistet wird, zu erhalten, gründen, oder

c) in Geldbeträgen geleistet werden.

§. 65. Die in dem §. 62 bezeichneten ablösbaren Leistungen sollen, bis die Ablösung erfolgt ist, erfüllt werden, eine Ausnahme bilden die Naturalarbeitsleistungen, welche schon derzeit in Geld zu reluiren sind.

Unter diesen Naturalarbeitsleistungen werden jedoch nur die gewöhnlichen verstanden, welche entweder bloß von den Verpflichteten selbst oder durch Taglöhner oder durch Roboten verrichtet wurden.

Die Verpflichtung zu der Geldreluition ist gleich den übrigen Leistungen zu Handen des Berechtigten so lange zu erfüllen, bis die Ablösung erfolgt ist.

§. 66. Zum Behufe dieser Ablösung ist die Vergütung für Abgaben in natura und für Arbeitsleistungen, welche nicht nach Maßgabe des §. 65 unter die gewöhnlichen gehören, nach den gemeinen Preisen des Ortes und der Zeit, wo und in welcher die Leistung abzustatten ist, zu ermitteln, die in dem §. 65 bezeichneten gewöhnlichen Arbeitsleistungen aber, nach den, für unterthänige Roboten festgesetzten Preisen zu bewerthen.

§. 67. Die Ermittlung dieses Werthes geschieht bei Früchten, die einen Marktpreis haben, nach dem Durchschnitte der Preise des nächsten Marktortes von 3 Jahren, von 1843 bis einschließlich 1845, bei anderen Erzeugnissen und bei den nicht im §. 65 bezeichneten gewöhnlichen Arbeitsleistungen, nach den innerhalb der letzten 3 Jahre von 1843 bis einschließig 1845 etwa bestandenen Reluizionspreisen, in Ermanglung der letzteren, nach dem zu erhebenden Durchschnittspreise dieser drei Jahre.

§. 68. W ogólności tego prawidła trzymać się potrzeba, że wykupno powinności w naturze, w §. 62. wyrażonych, nie ma dziać się z urzędu, lecz wtedy tylko, jeźli bądź ci, co doń prawo mają, bądź gromada, do której zobowiązani należą, bądź w przypadkach, gdzie zobowiązanie nie zależy od stosunku gminnego, zobowiązani w większej liczbie żądają tego w przeciągu czasu, który Komissya ministeryalna co do tego przedmiotu osobnym edyktem ogłosi.

Względem pytania, czyli wykupić się mająca powinność uiszcza się z mocy prawa dziesięcinnego, lub przeciwnie, rozstrzyga Komisya ministeryjalna.

Rozdział VI.

O zaległościach.

§. 69. Jako zaległości uważać i wymiarkować należy:

a) powinności, które z mocy istniałego stosunku poddaństwa dawni poddani za czas od dnia 1. Listopada 1847 do dnia 15. Maja 1848 uiszczać byli winni, a pomimo rozporządzeń galicyjskiego Prezydyjum krajowego z dnia 10. Maja 1848 do l. 6087, i z dnia 26. Maja 1848 do l. 6736 nie uiścili;

b) wynagrodzenie, uprawnionemu do pobierania pożytków urbaryalnych należące za zniesione powinności za czas od dnia 15. Maja do końca Październik 1848, tudzież wynagrodzenie, które zobowiązani z powodu istniejących służebnictw za tenże czas do kas państwa wnieść byli powinni.

§. 70. Do a. Przy liczebnem wymiarkowaniu zaległości należących Dominijom w powinnościach byłych poddanych postąpić należy według zasad, które dla oznaczenia wynagrodzenia przepisane są w §§. 1. i 11. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, tudzież w odnoszącej się doń części niniejszego rozporządzenia.

Zaległości w powinnościach, bez wynagrodzenia zniesionych, o ile tyczą się pożytkowego roku 1848, bez wynagrodzenia odpadają.

§. 71. Zaległości te mają, po uprzedniem sprawdzeniu, według wolnego wyboru zobowiązanych, albo zaraz do rąk uprawnionych w gotówce być zaliczone, albo w równych ćwierćrocznych ratach razem z podatkiem monarchicznym wpływać do kas podatkowych.

Przy doraźnem zupełnem zaliczeniu gotowizną wszelkich zaległości z roku pożytkowego 1848 opuszcza się zobowiązanemu dziesięć od sta z ilości zaliczyć się mającej.

Jeżeli spłata ratalna wybrana będzie, zobowiązanemu nad dwanaście rat ćwierćrocznych dozwolić nie można.

§. 68. Im Allgemeinen ist als Grundsatz festzuhalten, daß die Ablösung der im §. 62 angeführten Naturalleistungen nicht von Amtswegen, sondern nur dann Statt zu finden habe, wenn dieselbe entweder von dem Bezugsberechtigten, oder von der Gemeinde, welcher die Pflichtigen angehören, oder in den Fällen, wo die Verpflichtung von dem Gemeindeverbande unabhängig ist, von der Mehrzahl der Verpflichteten innerhalb desjenigen Zeitpunktes verlangt wird, welcher dießfalls von der Ministerial-Kommission durch ein besonderes Edikt wird kund gemacht werden.

Ueber die Frage, ob die abzulösende Leistung in Folge des Zehentrechtes entrichtet werde, oder nicht, entscheidet die Ministerial-Kommission.

VI. Abschnitt.

Von den Rückständen.

§. 69. Als Rückstände sind zu behandeln und zu ermitteln:

a) Leistungen, welche im Grunde eines bestandenen Unterthansverhältnißes von den ehemaligen Unterthanen für die Zeit vom 1. November 1847 bis 15. Mai 1848 abzustatten waren, und ungeachtet der Verordnungen des galizischen Landespräsidiums vom 10. Mai 1848 Z. 6087 und vom 26. Mai 1848 Z. 6736 nicht abgestattet wurden;

b) die Entschädigung, welche dem Urbarialberechtigten für die aufgehobenen Leistungen für die Zeit vom 15. Mai bis Ende Oktober 1848 gebührt, so wie die wegen bestehender Servituten von den Verpflichteten für diese Zeit zu entrichtende Vergütung an die Staatskassen.

§. 70. zu a) Bei der ziffermäßigen Ausmittlung der Rückstände an den Leistungen der ehemaligen Unterthanen an die Grundherrschaften ist nach den, im Patente vom 15. August 1849 §. 1 und 11 und in dem, auf diese sich beziehenden Theile gegenwärtiger Verordnung für die Ausmittlung der Entschädigung aufgestellten Grundsätzen vorzugehen.

Die Rückstände aus den, ohne Entschädigung aufgehobenen Leistungen, in soweit dieselben das Nutzjahr 1848 betreffen, haben ohne Entschädigung wegzufallen.

§. 71. Diese Rückstände sind nach deren Richtigstellung nach freier Wahl der Verpflichteten entweder sogleich bar zu Handen des zum Empfange Berechtigten zu entrichten, oder in gleichen vierteljährigen Raten zugleich mit der landesfürstlichen Steuer an die Steuerkassen abzuführen.

Im Falle der sogleichen vollständigen Barzahlung aller Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 kömmt dem Verpflichteten ein zehnperzentiger Einlaß von dem zu bezahlenden Betrage zu Guten.

Im Falle der gewählten Ratenzahlung dürfen dem Verpflichteten nicht mehr als zwölf Quartalraten gestattet werden.

Zwrot powinności w roku 1848 rzeczywiście uiszczonych, lub reluicyj w skutek rozporządzeń, które w §. 69. są poszczególnione, wypłaconych, nie ma miejsca.

Przeciwnie rozciąga się działalność tego przepisu na zaległości w mowie będące, o ile nie zostały uiszczone.

§. 72. Do b. Przy wymiarkowaniu renty wynagrodnej za zniesione powinności urbaryjalne, uprawnionym za czas od dnia 15. Maja do końca Października 1848 należnej, potrzeba równie postępować według zasad w §§. 1. i 11. patentu z dnia 15. Sierpnia zeszłego roku, tudzież w odnoszącej się doń części niniejszego rozporządzenia przepisanych.

Zatem tylko część wymiarkowanej renty wynagrodnej, jaka na ten czas wypada, wyrachowaną i uprawnionemu jako zupełnie przypadła, jeżeli nie zachodzą żadne kasom rządowym przypadające od niego należności, które podług następnych paragrafów do skompenzowania są przeznaczone, natychmiast wypłaconą być powinna.

Jak renty, które z powodu ciągłego użytkowania z istniejących służebności na ten okres czasu przypadają, a które zobowiązani jako wynagrodzenie do kas rządowych płacić winni, wymiarkowane być mają, to orzecze osobna ustawa, o wykupnie albo regulacyi służebności wydać się mająca.

§. 73. Zapomogi, których byłe zwierzchności gruntowe, w skutek ciążącego na sobie obowiązku, dawnym poddanym z własnej kieszeni użyczyły, i jeszcze nie odebrały, nie stanowią przedmiotu zajęcia organów, do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów wyznaczonych.

Spory więc, które w tej mierze zajść mogą, przed cywilnego sędziego, według osobnych w tym względzie wyjść mających przepisów, wytaczać należy.

§. 74. Zapomogi zaś poddanym ze skarbu państwa w zastępstwie zwierzchności gruntowych użyczone, mają być likwidowane, a zapomożeni mają je według woli swojej albo od razu, albo ćwierćrocznemi ratami, które Komisyja powiatowa, mając wzgląd na to, by gospodarstwo byłych poddanych w dobrym stanie utrzymać, nanowo oznaczy, razem z podatkami monarchicznemi do kasy rządowej spłacić, a zwrot tych zapomóg będzie uskuteczniony w sposób dla ściągnięcia podatków przepisany.

Wszakże o ilość sprawdzoną u poddanych zalegającą, zmniejszyć się ma rękojmia byłych zwierzchności gruntowych.

Zwierzchności gruntowe mają ilości, w skutek tej likwidacyi u siebie zaległe, albo w kasach rządowych złożyć, albo z kwot z onych kas sobie należących, i zaraz wypłacalnych wypłacić i potrącić. albo one będą w sposób dla ściągnięcia podatków przepisany wybrane.

Eine Rückerstattung der im Jahre 1848 wirklich geschehenen Leistungen oder der in Folge der im §. 69 angeführten Verordnungen abgestatteten Reluizionen findet nicht Statt.

Dagegen erstreckt sich die Wirksamkeit dieser Vorschrift auf die fraglichen Rückstände, in soferne sie nicht abgestattet worden sind.

§. 72. zu b) Bei Ausmittlung der den Urbarialberechtigten für die aufgehobenen Urbarialleistungen, für die Zeit vom 15. Mai bis Ende Oktober 1848 gebührenden Entschädigungsrente ist gleichfalls nach den im Patente vom 15. August vorigen Jahres §. 1 und §. 11 und in dem auf diese sich beziehenden Theile der gegenwärtigen Verordnung aufgestellten Grundsätzen vorzugehen.

Es ist sonach nur der auf diese Zeit entfallende Theil der ermittelten Entschädigungsrente zu berechnen und als vollständig fällig dem Berechtigten sogleich zu erfolgen, in soferne keine den Staatskassen gebührende, zur Kompensirung nach den folgenden Paragraphen bestimmten Forderungen der Staatskassen an den Berechtigten bestehen.

Wie die auf diesen Zeitraum entfallenden und von den Verpflichteten an die Staatskassen, als Entgeld wegen des Fortgenußes bestehender Dienstbarkeiten zu zahlenden Renten auszumitteln sind, wird das über die Ablösung oder Reglung der Servituten zu erlassende besondere Gesetz bestimmen.

§. 73. Die in Folge der den ehemaligen Grundherrschaften obgelegenen Verpflichtung, den gewesenen Unterthanen aus Eigenem verabreichten und noch nicht zurückgezahlten Unterstützungsvorschüsse, bilden keinen Gegenstand der Amtshandlung der Grundentlastungs-Organe.

Es sind daher allenfällige hierüber entstehende Streitigkeiten vor dem Civilrichter nach den besonderen hierüber zu gewärtigenden Vorschriften geltend zu machen.

§. 74. Dagegen sind jene Unterstützungs-Vorschüsse, die den Unterthanen aus dem Staatsschatze in Vertretung der Herrschaft verabfolgt worden sind, zu liquidiren, und von den Unterstützten nach deren Wahl entweder sogleich oder in vierteljährigen, nach Ermessen der Bezirkskommission mit Rücksicht auf Erhaltung des aufrechten Wirthschaftsstandes der ehemaligen Unterthanen neuerlich festzustellenden Raten, mit der landesfürstlichen Steuer an die Staatskassen zu bezahlen, und deren Bezahlung auf dem für die Einbringung der Steuern vorgeschriebenen Wege zu bewirken.

Um den richtig gestellten und bei den Unterthanen aushaftenden Betrag ist aber die Haftungspflicht der ehemaligen Grundherrschaften zu vermindern.

Die in Folge dieser Liquidirung bei den Herrschaften aushaftend bleibenden Beträge sind von denselben an die Staatskassen zu erlegen, oder aus den, den Grundherrschaften etwa aus den Staatskassen gebührenden zunächst flüssig werdenden Zahlungen zahlhaft zu machen, und in Abzug zu bringen, oder auf dem für die Eintreibung der Steuern vorgeschriebenen Wege einzutreiben.

§. 75. Zadaniem będzie Komisyj ministeryalnych zarządzić należycie, aby niniejsze rozporządzenie weszło w wykonanie, aby ilości, jakie się wykryją, komu należą, prenotowano, aby zatem istniejący co do tych zapomóg między byłemi Stanami, a funduszami publicznemi stosunek rachunkowy, bez większego obciążenia funduszu domestykalnego, należycie uregulowano.

§. 76. Likwidacyja i zagodzenie pochodzących z dawniejszych lat zprzed roku 1848 zaległości dominikalnych w pożytkach urbaryjalnych i dziesięcinie, równie jak wpływanie na takowe ze strony Komisyj, przeznaczonych do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, i wynagrodzenia, będą osobnem rozporządzeniem uregulowane.

Rozdział VII.

O wyrachowaniu renty i kapitału wynagrodzenia i wykupna, jakoteż o umorzeniu obojga.

§. 77. Od szacunku wszelkich powinności, które ustawą z dnia 17. Kwietnia, i 7. Września 1848, tudzież z dnia 15. Sierpnia 1849 za wynagrodzeniem są zniesione, lub do zniesienia przeznaczone, albo za wykupne uznane, potrąca się szacunek powinności wzajemnych.

W jaki sposób szacunek wzajemnych powinności wymiarkowany być ma, postanowiono przy poszczególnych powinnościach.

Jeśli przytem względem każdego zobowiązanego, zosobna przedsięwziąć się mającem bilansowaniu szacunek powinności strón obojga równym się okaże, tedy uprawniony nie ma prawa do żadnego wynagrodzenia, lecz w tym nawet przypadku, jeśliby szacunek wzajemnych powinności wyższym był, niżeli powinności, wynagrodzenie przewyżki miejsca nie ma.

§. 78. Od tego, tym sposobem wymiarkowanego szacunku powinności wszelkiego rodzaju, o których to rozporządzenie opiewa, ma być potrąconą trzecia część tegoż jako ryczałtowe zagodzenie za przedmioty w §. 13. patentu z dnia 15. Sierpnia r. z. wyrażone, a pozostała w dwóch trzecich częściach ilość stanowi miarę winnego uprawnionym wynagrodzenia, które według różnicy, czy powinności należą do poddańczych, czyli do owych, które nie wynikły z stosunku poddaństwa, a w §§. 4., 5. i 6. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 są oznaczone, różnemu ulega postępowaniu.

§. 79. Ostatecznie ustanowiona renta wynagrodna ma od zobowiązanych, o ile według postanowień niniejszego rozporządzenia winni ją płacić w całości lub części, oznaczonemi §. 19. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 ratami od dnia 1. Listopada 1848 bieżącemi, być składana do kas, które poborem podat-

§. 75. Die Aufgabe der Ministerial-Kommissionen wird es sein, die nöthigen Einleitungen zu treffen, damit diese Anordnung in Vollzug gesetzt, die sich herausstellenden Beträge demjenigen, dem sie gebühren, vorgeschrieben, sohin das bezüglich dieser Vorschüsse zwischen den ehemaligen Ständen und den öffentlichen Fonden bestehende Rechnungsverhältniß ohne die Verpflichtung des Domestikalfondes zu erhöhen, gehörig richtig gestellt werde.

§. 76. Die Liquidirung und Ausgleichung der aus früheren Jahren vor dem Jahre 1848 herrührenden grundherrlichen Urbarial- und Zehentrückstände, so wie die dießfällige Einflußnahme der Grundentlastungs- und Entschädigungs-Kommissionen auf dieselben, wird durch eine besondere Vorschrift geregelt.

VII. Abschnitt.

Von der Ausmittlung der Rente und des Kapitals der Entschädigung und Ablösung, so wie von deren Tilgung.

§. 77. Von dem Werthanschlage aller durch das Gesetz vom 17. April und 7. September 1848 und 15. August 1849 gegen Entschädigung aufgehobenen, oder zur Aufhebung bestimmten oder ablösbar erklärten Leistungen wird der Werth der Gegenleistungen in Abzug gebracht.

In welcher Art der Werth der Gegenleistungen zu erheben ist, ist bei den einzelnen Leistungen festgesetzt.

Wenn bei dieser, bezüglich jedes einzelnen Verpflichteten vorzunehmenden Bilancirung der Werthanschlag der Leistungen und der Gegenleistungen sich gleich groß zeigt, so entfällt die Anforderung des Berechtigten auf irgend eine Entschädigung, es findet aber auch in dem Falle, wenn der Werthanschlag der Gegenleistungen den der Leistungen übersteigen sollte, für den Ueberschuß keine Vergütung Statt.

§. 78. Von dem auf solche Weise ermittelten Werthe aller Arten der in dieser Verordnung behandelten Leistungen, ist ein Drittheil desselben als Pauschal-Ausgleichung für die in dem §. 13 des Patentes vom 15. August v. J. bezeichneten Gegenstände in Abzug zu bringen, und der sonach mit zwei Dritteln verbleibende Betrag bildet das Maß der den Berechtigten gebührenden Entschädigung, welches, je nachdem die Leistungen zu den unterthänigen oder zu jenen, welche nicht aus dem Unterthansverbande entspringen, und in den §§. 4, 5 und 6 des Patentes vom 15. August bezeichnet sind, gehören, noch einer verschiedenen Behandlung unterliegt.

§. 79. Die schließlich festgestellte Entschädigungsrente ist durch die Verpflichteten, in sofern dieselben nach den Bestimmungen dieser Verordnung zur Zahlung derselben oder eines Beitrages an derselben verhalten sind, an die zur Empfangsnahme der l. f. Steuern bestimmten Kassen in den §. 19 des Patentes vom 15. August 1849 bestimmten Ra-

ków monarchicznych się trudnią, i bieży na rzecz uprawnionych, począwszy od owego czasu, w terminach §. 21. pomienionego patentu wskazanych.

§. 80. Od tej reguły zachodzi wyjątek tylko przy wykupnych, w §. 5. patentu z dnia 15. Sierpnia r. z. oznaczonych powinnościach, przy których termin, od którego renta wynagrodna od zobowiązanych do kasy rządowej wnoszoną, a od tejże uprawnionym wydawaną być ma, od dnia 1. Listopada tego roku liczyć się zaczyna, w którym ustaje pierwiastkowa powinność.

§. 81. Podobny wyjątek zachodzi przy rencie wynagrodnej za dziesięcinę, przy której wprawdzie rentę od wszystkich dziesięcinnych parcel gruntu wyrachować, atoli za rok administracyjny 1849. t. j. za czas od dnia 1. Listopada 1848 do końca Października 1849. z tych tylko parcel uiścić będzie należało, z których dziesięcina w naturze daną jeszcze nie została, gdy z tego powodu zwrot miejsca nie ma.

§. 82. Podatek, od dziesięciu księżych opłacany, ma ustać z owym czasem, od którego poczyna bieżyć renta wynagrodzenia.

Zwrot zapłaconych już ilości tego podatku mają Komisyje ministeryalne u rządowych władz podatkowych zarządzić, i rozporządzenia w tej mierze osobno obwieścić.

Szczególne postanowienia o powinnościach poddańczych.

§. 83. Przy powinnościach poddańczych, patentem z dnia 17. Kwietnia 1848 zniesionych, należy jeszcze prócz tego potrącić pięć od sta od wykrytej podług §. 78. niniejszego rozporządzenia miary wynagrodzenia, uprawnionym należącego, a reszta dopiero stanowi rentę wynagrodną, która w kasach rządowych uprawnionym do wypłaty asygnowaną być ma.

§. 84. Dalsze potrącenie ma miejsce, jeżeli dawni poddani, miawszy, albo dotąd jeszcze mając prawo wykonywania służebnictw na dominikalnym gruncie, dalszego ztąd użytkowania w skutek patentu z dnia 17. Kwietnia 1848 albo już się zrzekli, albo zrzekną się w czasie tej pertraktacyi, wymiarkowanie wynagrodzenia na celu mającej.

W takim razie od należącego wynagrodzenia potrzeba, prócz rzeczonych w poprzedzającym § 83. pięciu od sta, jeszcze potrącić roczny szacunek istniałych służebnictw, w którymto przypadku dopiero reszta po potrąceniu owych 5% i rocznego szacunku służebnictw pozostająca, stanowi rentę wynagrodną, która uprawnionym wypłaconą być ma.

§. 85. Jeśli atoli poddani nie chcą się zrzec użytkowania z służebnictw im przynależnych, ale raczej przy temże pozostają, na ten czas nie ma wprawdzie mieć miejsca, oprócz wskazanych w §. 83. 5%, żadne inne potrącenie,

ten, welche vom 1. November 1848 an laufen, einzuzahlen, und läuft von demselben Zeitpunkte an für die Berechtigten in den §. 21 des erwähnten Patentes bezeichneten Fristen.

§. 80. Hievon findet nur bei den ablösbaren im §. 5 des Patentes vom 15. August v. J. bezeichneten Leistungen eine Ausnahme Statt, bei welchen der Termin, von welchem an die Entschädigungsrente von den Verpflichteten an die Staatskassa einzuzahlen und von dieser an die Berechtigten zu erfolgen sein wird, von dem 1. November jenes Jahres zu laufen anfängt, in welchem die ursprüngliche Leistung aufhört.

§. 81. Eine gleiche Ausnahme findet bei der Entschädigungsrente für den Zehent Statt, bei welchem zwar die Rente von allen zehentpflichtigen Grundparzellen zu berechnen, für das Verwaltungsjahr 1849, d. i. für die Zeit vom 1. November 1848 bis Ende Oktober 1849 aber, nur von jenen Parzellen zu entrichten sein wird, von welchen der Zehent nicht schon in natura entrichtet wurde, nachdem eine Rückvergütung aus diesem Anlaße nicht Statt findet.

§. 82. Die von den geistlichen Zehenten entrichtete Zehentsteuer hat von jenem Zeitpunkte an zu entfallen, von welchem an die Entschädigungsrente zu laufen beginnt.

Die Rückvergütung der hieran bereits bezahlten Beträge haben die Ministerial-Kommissionen bei den landesfürstlichen Steuerbehörden zu erwirken, und die dießfälligen Bestimmungen besonders kund zu geben.

Besondere Bestimmungen bei den unterthänigen Leistungen.

§. 83. Bei den unterthänigen, mit dem Patente vom 17. April 1848 aufgehobenen Leistungen sind von dem nach §. 78 der gegenwärtigen Verordnung ermittelten Maße der den Berechtigten gebührenden Entschädigung noch überdieß fünf von Hundert in Abzug zu bringen, und erst der Rest bildet die Entschädigungsrente, welche den Berechtigten bei den Staatskassen flüssig zu machen ist.

§. 84. Ein weiterer Abzug findet Statt, wenn die ehemaligen Unterthanen auf dem herrschaftlichen Grunde Dienstbarkeiten auszuüben berechtiget waren, oder noch sind, und dieselben auf deren weiteren Fortgenuß in Folge des Patentes vom 17. April 1848 entweder schon verzichtet haben, oder bei dieser Verhandlung, wegen Ermittlung der Entschädigung verzichten.

In diesem Falle ist von der gebührenden Entschädigung, nebst den, im vorhergehenden §. 83 angeführten fünf von Hundert, auch noch der Jahreswerth der bestandenen Dienstbarkeiten in Abzug zu bringen, und es bildet sohin in diesem Falle erst der nach Abzug jener 5% und dieses Jahreswerthes der Dienstbarkeiten verbleibende Rest die den Berechtigten flüssig zu machende Entschädigungsrente.

§. 85. Wollen jedoch die Unterthanen auf den Fortgenuß der ihnen zustehenden Dienstbarkeiten nicht verzichten, und in demselben verbleiben, so hat zwar, außer den im §. 83 bezeichneten 5% kein weiterer Abzug Statt zu finden.

wszakże poddani pozostający w użytkowaniu z służebnictw, obowiązani są ową częściową ilość z wynagrodzenia za zniesione powinności poddańcze, które z tego powodu stósownie do 2., 3. i 7. ustępu patentu z dnia 17. Kwietnia 1848 po części zwierzchnościom gruntowym uiszczać byli winni, do kas rządowych opłacać trybem wyrzeczonym w patencie z dnia 15. Sierpnia 1849.

§. 86. Przy wymiarkowaniu liczebnej ilości tychże wypłat, które z powodu istniejących nadal służebnictw uiszczać się mają, należy sobie postąpić w ten sam sposób, jak przy wymiarkowaniu rocznego ustałych służebnictw szacunku, który w przypadkach §. 84. niniejszego rozporządzenia potrącony być powinien, i przytem tej się trzymać zasady, że ilość tak w jednym jak w drugim razie wymiarkowana, nie może przechodzić trzeciej części wartości istniałych powinności, że jednakże poddanym, którzy mniemają się być w możności złożenia na to dowodów, jako szacunek ich prawa służebnictwa jest poniżej trzeciej części ich powinności urbaryjalnych, wolno jest, mniejszą powinność udowodnić i zalikwidować. —

Jeżeli właściciel służebnictwa, nie mogąc tych dowodów złożyć. twierdzi, iżby podług rezultatu regulacyi pańszczyzny dawna pańszczyzna niżej trzeciej części była spadła, i przeto żąda, aby szacunek uregulowanej powinności pańszczyznianej przyjęto za podstawę przy oznaczeniu wartości służebnictw, wtedy, zważywszy, że regulacya pańszczyzny nie została przeprowadzoną do tego stopnia, którego przypuszczenie służyło za podstawę postanowieniu §. 17. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, przyjęty być ma taki tryb postępowania, któryby, byłym poddanym przeznaczone dla nich w pomienionym patencie dobrodziejstwo w całości utrzymując, nie wymagał kosztownego i obszernego wykonania operatu regulacyi pańszczyznianej.

Jaki ma być tok działania w takowych przypadkach. o tem komisye ministeryalne swoje poczynią wnioski. i takowe Ministerstwu do zatwierdzenia przedłożą.

Równie przyjąć należy szacunek tychże służebnictw niżej trzeciej części szacunku prawnie istniałych powinności pańszczyznianych, jeżeli ta okoliczność władzom jest wiadoma.

To ma miejsce, jeżeli z podanych przez strony interesowane dat o objętości przynależnego służebnictwa, porównywając je z wymiarkowanym na podstawie tymczasowego katastru podatku gruntowego szacunkiem użytków właścicielowi ze służebnictwa przystojących, okaże się jawnie, że tenże nie sięga miary powyżej oznaczonej.

W jaki sposób były poddany tak w jednym, jak w drugim przypadku złożyć ma dowody wartości służebnictwa, orzecze ustawa o wykupnie. albo regulacyi służebnictw.

Wreszcie rozumié się samo przez się, że w podobnych przypadkach drobne daniny, które istniały obok pańszczyzny, w trzeciej części swego szacunku,

Die in dem Genuße der Servituten verbleibenden Unterthanen haben jedoch jenen Theilbetrag der Entschädigung für die aufgehobenen unterthänigen Leistungen, welche dieselben aus diesem Anlaße, nach dem 2ten, 3ten und 7ten Absatze des Patentes vom 17. April 1848 zum Theile an die Grundherrschaft zu leisten hatten, unter den im Patente vom 15. August 1849 enthaltenen Modifikazionen an die Staatskassen zu entrichten.

§. 86. Bei Ermittlung der Ziffer dieser wegen der fortbestehenden Dienstbarkeiten zu leistenden Zahlungen ist sich eben so, wie bei Ermittlung des in den Fällen des §. 84 der gegenwärtigen Verordnung in Abzug zu bringenden Jahreswerthes der aufgehörten Dienstbarkeiten zu benehmen und hierbei der Grundsatz festzuhalten, daß der in dem einen, wie in dem anderen Falle ermittelte Betrag den dritten Theil des Werthes der bestandenen Schuldigkeiten nicht übersteigen dürfe, daß es aber den Unterthanen, welche vermeinen, den Beweis liefern zu können, daß der Werth ihres Servitutsrechtes weniger als das Drittel ihrer Urbarialschuldigkeit betrage, vorbehalten bleibe, die mindere Schuldigkeit nachzuweisen und zu liquidiren.

Wenn der Servitutsberechtigte, der diese Nachweisung nicht liefern kann, behauptet, daß nach dem Ergebniße der Roboteregulirung die bestandene Robot unter das Drittel herabgesetzt worden wäre, und daher verlangt, daß der Werth der regulirten Roboteschuldigkeit der Bestimmung des Werthes der Servituten zum Grunde gelegt werde, so ist bei dem Umstande, als die Roboteregulirung nicht bis zu jenem Grade durchgeführt wurde, dessen Voraussetzung der Bestimmung des §. 17 des Patentes vom 15. August 1849 zu Grunde lag, auf eine Art vorzugehen, welche den gewesenen Unterthanen die ihnen in dem genannten Patente zugedachte Wohlthat vollkommen aufrecht erhält, ohne die kostspielige und weitläufige Finalisirung der Roboteregulirungs-Operate zu erheischen.

Ueber den Vorgang in solchen Fällen haben die Ministerial-Kommissionen ihre Anträge zu erstatten, und der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten.

Eben so ist der Werth dieser Servituten unter dem dritten Theile des Werthes der rechtmäßig bestandenen Robotschuldigkeiten anzunehmen, wenn dieser Umstand den Behörden bekannt ist.

Letzteres findet Statt, wenn schon aus den Angaben der interessirten Theile, über den Umfang der zustehenden Dienstbarkeit im Vergleiche mit dem auf Grundlage der Preise des Grundsteuerprovisoriums berechneten Werthe der dem Servitutsberechtigten aus der Dienstbarkeit zustehenden Genüsse sich herausstellt, daß letzterer das obenbezeichnete Maß nicht erreicht.

Wie der gewesene Unterthan in dem einen, so wie in dem anderen Falle die Nachweisung über den Werth der Dienstbarkeit zu liefern hat, wird in dem Gesetze über die Ablösung oder Regulirung der Servituten, festgesetzt werden.

Es versteht sich übrigens von selbst, daß in solchen Fällen, die neben der Robot bestandenen Kleingaben mit dem dritten Theile ihres, nach den Grundsätzen dieser Verord-

wykrytego podług zasad tego rozporządzenia, przy wyrachowaniu wykupna za służebności w rachubę wzięte, i na rzecz byłych poddanych potrącone być mają.

§. 87. Uprawnieni nie mogą wymagać wynagrodzenia za owe powinności, które ciążą na pustkach, lub innych gruntach rustykalnych, znajdujących się w dzierżeniu onychże.

Jeśliby przez uprawnionych powinności z takowych w ich dzierżeniu znajdujących się gruntów do meldunku przyjęte zostały, tedy wymiarkowawszy wynagrodzenie także według zasad w niniejszem rozporządzeniu postanowionych, odpowiedną rentę byłym zwierzchnościom gruntowym assygnować należy. Melijoryacye, jeżeli są poczynione, zostają przytem dla dotychczasowych posiadaczów według postanowień powszechnej ustawy cywilnej zastrzeżone.

W takich przypadkach organa do pertraktacyi wynagrodzenia powołane powinny rozporządzić, aby grunta tego rodzaju po uprzedniem wylikwidowaniu jakichkolwiek wynagrodzić się mających melijoracyj, na rzecz funduszu wynagrodzenia sprawiono, i przedewszystkiem w drodze publicznej licytacyi wydzierżawiono.

Dla wszystkich, którzyby mniemali mieć prawa do tych opuszczonych gruntów, należy po ukończeniu pertraktacyi wynagrodzenia, edyktem, który w dotyczącej gromadzie przez publiczne pisma ogłoszonym być ma, wyznaczyć trzyletni termin, w którym swych praw u przynależnego sądu dochodzić mają.

Władze sądowe obowiązane będą takie pozwy, w przepisanym czasie wniesione, załatwiać według wydać się mającego przepisu o postępowaniu, w sporach gruntowych, wynikających z dawnego stosunku poddańczego.

Wygrywający sprawę odbiera przyznane mu grunta i dochody, które tymczasem fundusz wynagrodzenia pobierał, atoli jest obowiązany wypłacić wykupno za służebności, jeźli jakie istnieją, tudzież zwrócić koszta melijoracyj, jeźli jakie fundusz wynagrodzenia poniósł.

Jeżeli w przeciągu terminu wyżej określonego nikt nie wyda pozwu o oddanie takich pustek, natenczas mają być sprzedane na publicznej licytacyi, a wzięta za nie cena przypada funduszowi wynagrodzenia.

Ktoby z uprawnionych nie wykazał powinności z pustek, te zaś w skutek prawomocnych rozstrzygnień prawnym pretendentom zwrócić był obowiązany, ma prawo wykazać dodatkowo powinności z tych gruntów, i żądać, aby wynagrodzenie dlań wymiarkowano, i aby z powodu spóźnienia wykazu nie doznał szkodliwej następności, w §. 143. wyrażonej.

nung entzifferten Werthes bei Berechnung des Entgeltes für die Dienstbarkeiten in Anschlag und den gewesenen Unterthanen in Rechnung zu bringen sind.

§ 87. Die Berechtigten sind nicht befugt, für jene Leistungen eine Entschädigung anzusprechen, welche auf öden oder anderen Rustikalgründen haften, die sich in ihrer Innehabung befinden.

Werden von den Berechtigten Leistungen von solchen in ihrer Innehabung befindlichen Gründen in die Anmeldung aufgenommen, so ist die Entschädigung gleichfalls nach den in der gegenwärtigen Verordnung aufgestellten Grundsätzen zu ermitteln, und die hiernach entfallende Rente den ehemaligen Grundherrschaften flüssig zu machen. Hierbei bleiben die allfälligen Meliorationen den bisherigen Besitzern, nach Maßgabe des a. b. G. vorbehalten.

In solchen Fällen ist durch die für die Entschädigungs-Verhandlung aufgestellten Organe die Veranlassung zu treffen, daß derlei Gründe, nach vorläufiger Liquidirung allfällig zu ersetzender Meliorationen für den Entschädigungsfond fruchtbar gemacht, und zunächst im Wege der öffentlichen Versteigerung verpachtet werden.

Allen, welche auf diese verlassenen Gründe Ansprüche zu haben glauben, ist mittelst eines, nach Abschluß der Entschädigungs-Verhandlung in der betreffenden Gemeinde durch die öffentlichen Blätter zu verlautbarenden Ediktes ein Frist von drei Jahren zu setzen, binnen welcher sie diese ihre Ansprüche bei dem kompetenten Gerichte geltend zu machen haben werden.

Die Gerichtsbehörden werden über solche Klagen, wenn sie rechtzeitig überreicht sind, nach der, über die Behandlung der aus dem bestandenen Unterthansverhältniße entspringenden Grundstreitigkeiten zu erlassenden Vorschrift zu verhandeln haben.

Im Falle der Obsiegung, übernimmt der Obsiegende die ihm zugesprochenen Gründe und die mittlerweile hieraus von dem Entschädigungsfonde bezogenen Einkünfte, wogegen auch die Zahlung des Entgeltes für etwa bestehende Servituten, so wie die Rückerstattung für allfällige von dem Entschädigungsfonde bezahlten Meliorazionen ihn treffen

Wird innerhalb der oben festgesetzten Frist auf die Zurückstellung solcher öden Gründe nicht geklagt, so werden dieselben im Wege der öffentlichen Versteigerung veräußert, und der Kaufschilling fällt dem Entschädigungsfonde zu.

Dem Berechtigten, der Leistungen von öden Gründen nicht angemeldet hat, solche aber in Folge rechtskräftiger Entscheidungen an die rechtmäßigen Prätendenten zurückstellen muß, bleibt das Recht vorbehalten, die Schuldigkeiten von diesen Gründen nachträglich anzumelden, und die Ausmittlung der Entschädigung zu verlangen, ohne daß ihm die auf die Verspätung der Anmeldung im §. 143 gesetzte nachtheilige Folge trifft.

O powinnościach nie wynikających ze stosunku poddańczego.

§. 88. Przy powinnościach, nie wynikających ze stosunku poddańczego, które w §§. 4. 5. i 6. patentu z dnia 15. Sierpnia r. z. są poszczególnione, dwie trzecie części ich szacunku, wymiarkowanego według §. 78., stanowią rentę wynagrodzenia uprawnionym należną, którą zobowiązani sami opłacać winni.

Od tej reguły zachodzi wyjątek, jeżeli ilość wynagrodzenia sama przez się, lub przypadając razem z opłatą za jaką powinność z stosunku poddaństwa z tychże samych gruntów należącą, łącznie z tą opłatą wynosi nad 40 od sta czystego przychodu z obciążonych gruntów.

W takowym przypadku ilość, o którą opłata na zobowiązanego przypadająca przechodzi wspomniony wymiar 40%, ma być z środków krajowych wypłaconą, z tem ograniczeniem, że zobowiązany winien płacić nie mniej, jak trzecią część szacunku wszelkich swoich dawnych powinności, wymiarkowanego wedle §. 13 patentu z dnia 15. Sierpnia r. z.

Czysty dochód należy wymiarkować według rachuby przychodu i pieniędzy zawartych w prowizoryum podatku gruntowego, od której na wydatki uprawy odciąga się 50% przy rolach, 20% przy łąkach, nic zaś nie odciąga się przy pastwiskach i lasach.

Jeżeli zachodzą zarzuty naprzeciw wymiarowi obciążonych przestrzeni gruntów, jak go zawierają operaty podatku gruntowego tymczasowego katastru w roku 1819/20 sprostowanego, tedy takowe, jeżliby nie było jeszcze przedłożonych rezultatów pomiaru dla stałego katastru przedsięwziętego, w przyzwoitej drodze prawa dochodzone być mają.

Jeżeli obciążona parcela gruntu w czasie, w którym wymiarkowuje się wynagrodzenie, należy do gruntów innego rodzaju uprawy, niż w metrykach gruntowych jest zapisany, przychód zmienionego rodzaju uprawy według zasad prowizoryjum podatku gruntowego wymiarkować i w pieniądzach wyrachować potrzeba.

Przy wymiarkowaniu czystego przychodu z domów, które podatkowi od czynszów podlegają, rachuba wartości według fassyi czynszów z roku 1848 uprzednio urzędownie sprostowanej, po potrąceniu 15 od sta, przyjmuje się.

Przy innych budynkach, alboteż takich, z któremi w czasie pierwotnej przedaży wykonanie jakiego przemysłu było połączone, musi czysty przychód przez znawców być wymiarkowany.

Atoli we wszystkich tych przypadkach nie należy działać z urzędu, lecz tylko na żądanie zobowiązanych.

Bei Leistungen, welche nicht aus dem Unterthansverhältniße entspringen.

§. 88. Bei Leistungen, welche nicht aus dem Unterthansverhältniße entspringen, und in den §§. 4, 5 und 6 des Patentes vom 15. August v. J. namentlich aufgeführt sind, bilden die, nach §. 78 verbleibenden zwei Drittel des ermittelten Werthes derselben die den Berechtigten gebührende Entschädigungsrente, welche von den Verpflichteten allein zu leisten ist.

Eine Ausnahme von dieser Regel findet Statt, wenn der Betrag dieser Entschädigung für sich allein, oder, soferne er mit der für eine Leistung aus dem Unterthansverbande von den nämlichen Grundstücken obliegenden Zahlung zusammentrifft, vereint mit der letzteren 40 Perzent des Reinertrages der belasteten Grundstücke überschreitet.

In einem solchen Falle ist der Betrag, um welchen die den Verpflichteten treffende Zahlungspflicht das bemerkte Ausmaß von 40% übersteigt, mit der Beschränkung aus Landesmitteln zu bestreiten, daß der Verpflichtete nicht weniger, als ein Drittel des, nach §. 13 des Patentes vom 15. August v. J. ausgemittelten Werthanschlages seiner früheren Gesammtschuldigkeiten zu entrichten hat.

Der reine Grundertrag ist nach den Ertrags- und Geldanschlägen des Grundsteuer-Provisoriums, von welchen der Kultursaufwand bei Aeckern mit 50%, bei Wiesen mit 20%, bei Hutweiden und Wäldern gar nicht abgezogen wird, auszumitteln.

Werden gegen das in den Grundsteuer-Operaten des im Jahre $18^{19}/_{20}$ berichtigten provisorischen Katasters angesetzte Flächenmaß der belasteten Grundparzellen Einwendungen erhoben, so sind dieselben, wenn nicht bereits Resultate der zum Behufe des stabilen Katasters bewirkten Vermessung vorliegen, im ordentlichen Rechtswege geltend zu machen.

Steht im Zeitpunkte der Entschädigungs-Ausmittlung die belastete Grundparzelle in einer anderen Kultursgattung, als sie in der Grundmatrikel enthalten ist, so ist der Ertrag der geänderten Kultursgattung, nach den für das Grundsteuer-Provisorium festgesetzten Grundsätzen zu erheben, und zu Geld zu veranschlagen.

Bei Ermittlung des Reinertrages von Häusern, die der Hauszinssteuer unterliegen, wird der Werthanschlag nach der Zinsfassion des Jahres 1848 nach geschehener ämtlicher Berichtigung und nach Abzug von 15 Perzent angenommen.

Bei anderen Gebäuden, oder solchen, mit denen beim Urverkauf der Betrieb eines Gewerbes verbunden war, muß der reine Ertrag durch Sachverständige erhoben werden.

In allen diesen Fällen ist aber nicht von Amtswegen, sondern nur, über Verlangen der Verpflichteten, vorzugehen.

Rozdział VIII.

O poborze ilości wynagrodnych i wykupnych, tudzież o zaspokojeniu uprawnionych.

§. 89. Do najnaglejszych zadań reprezentacyi krajowej należeć będzie dołożenie starania, aby z środków krajowych wykryć fundusz na pokrycie wynagrodzenia, jakie uprawnionym za pośrednictwem skarbu państwa przynależy.

§. 90. Płacenie z strony zobowiązanych, i wypłata dla uprawnionych dzieje się teraz za pośrednictwem kas rządowych, które jedynie za wierzycielki pierwszych, a dłużniczki drugich uważane być mają.

§. 91. Do kas rządowych wpływać powinny:

1. renty, które zobowiązani w zwykłych w kraju terminach podatkowych wnosić mają;

2. kapitały wynagrodne lub wykupne, albo też częściowe onych ilości:

3. zaległości zobowiązanych z roku pożytkowego 1848, które razem z podatkami płacone być mają;

4. dotacyja dla wypłat, tymczasem ze skarbu państwa na rachunek kraju dziać się mających;

5. zaliczki uprawnionym wydane. (Okólnik z dnia 27. Czerwca 1849).

§. 92. Zobowiązany może od płacenia renty zupełnie, lub stosunkowo się uwolnić

a) złożeniem całego, od uprawnionego bez zarzutu zostawionego kapitału, wynagrodnego albo wykupnego, lub tegoż części, jeżeli zobowiązany przed Komisyją powiatową oświadczy się do tego gotowym w przeciągu dni 14. po takiem oświadczeniu;

b) także po skończonej pertraktacyi wynagrodzenia wypłaceniem całego kapitału, albo spłatami częściowemi w ilości 20 z. r. m. k., lub iloczynu tej ilości, jeżeli zobowiązany to przedsięwzięcie pół roku naprzód w pierwszej połowie miesięcy Maja i Listopada przed urzędem podatkowym oświadczy. We wszystkich tych przypadkach wypłata do kasy podatkowej uiszczaną być ma.

§. 93. Sciągnienie wypłat od zobowiązanych dzieje się w tej samej drodze, i za pomocą tychże samych środków, jakie ku ściągnieniu podatku gruntowego są przepisane, a żądaniom tych wypłat służy w przypadkach konkursu wierzycieli i egzekucyi równe z onym prawo pierwszeństwa.

Prośby o przedłużenie terminów, lub opuszczenie wypłat nie mogą być uwzględniane.

VIII. Abschnitt.

Von der Erhebung der Entschädigungs- und Ablösungsbeträge und der Befriedigung der Berechtigten.

§. 89. Es wird die dringendste Aufgabe der Landesvertretung sein, wegen Ermittlung eines Fondes aus Landesmitteln, zur Deckung der den Berechtigten, unter Vermittlung des Staatsschatzes zukommenden Entschädigung die nöthige Vorsorge zu treffen.

§. 90. Die Einzahlung der Verpflichteten und die Auszahlung an die Berechtigten, wird derzeit durch die Staatskassen vermittelt, welche allein als Gläubiger der Ersteren, und als Schuldner der Letzteren anzusehen sind.

§. 91. In die Staatskassen haben einzufließen:

1) die Renten, welche die Verpflichteten in den landesüblichen Steuerterminen einzuzahlen haben,

2) die Entschädigungs- oder Ablösungskapitale oder Theilbeträge derselben,

3) die Rückstände der Verpflichteten aus dem Nutzjahre 1848, welche mit den Steuern eingezahlt werden,

4) die Dotazion für die auf Rechnung des Landes einstweilen durch den Staatsschatz zu leistenden Zahlungen,

5) die Vorschüsse an die Berechtigten. (Kreisschreiben vom 27. Juni 1849).

§. 92. Der Verpflichtete kann sich von der Bezahlung der Rente ganz oder verhältnißmäßig befreien:

a) durch den Erlag des ganzen von dem Berechtigten nicht beanständeten Entschädigungs- oder Ablösungskapitals, oder eines Theiles desselben, wenn sich der Verpflichtete vor der Bezirks-Kommission hiezu bereit erklärt binnen 14 Tagen nach Abgabe dieser Erklärung;

b) auch nach Beendigung der Entschädigungsverhandlung durch die Einzahlung des ganzen Kapitals, oder durch Abschlagszahlungen in der Höhe von 20 fl. K. M. oder eines Mehrfachen dieser Summe, wenn der Verpflichtete dieses Vorhaben ein halbes Jahr in vorhinein in der ersten Hälfte der Monate Mai und November vor dem Steueramte anmeldet. In allen diesen Fällen hat die Einzahlung an die Steuerkasse zu geschehen.

§. 93. Die Einbringung der Zahlungen von den Verpflichteten wird auf demselben Wege und durch dieselben Maßregeln bewirkt, welche für die Einbringung der Grundsteuer, mit denen die Forderungen auf jene Zahlung das gleiche Vorrecht in Konkurs- und Exekuzionsfällen genießen, vorgeschrieben sind.

Gesuche um Fristerweiterungen oder Nachsicht der Zahlungen können nicht berücksichtigt werden.

§. 94. Skoro zobowiązany dług swój kapitalny całkowity, lub w części w sposób wyżej wskazany umorzył, ma krajowa Dyrekcya finansów wydać mu na to zdolny do ekstabulacyi kwit, stemplowi nie podpadający.

§. 95. Właściwa kasa rządowa wygotuje dla każdego uprawnionego arkusz płatniczy, na imię jego, i uprawnionych dóbr, lub uprawnionej prebendy opiewający, za którym renty wynagrodne i wykupne w półrocznych od dnia 1. Listopada bieżących ratach z dołu wypłacane będą.

Na zaległości z roku pożytkowego 1848 do kas rządowych wpływające będą wydane osobne asygnacye płatnicze.

§. 96. Wygotowanie tych dokumentów potrzeba zaraz polecić, jak tylko wymiarkowanie kapitału wynagrodnego, lub wykupnego jakiemu uprawnionemu należącego, prawomocnem się stanie. Gdyby toż co do jakiej części musiało być odroczonem, to przecież wygotowaniu tych dokumentów, na sumę wypłacalną, przeszkody stawiać nie można.

§. 97. Z kapitałami wynagrodnemi i wykupnemi, przez zobowiązanych do urzędów podatkowych w całości lub w części wniesionemi, postępować należy według postanowienia objętego w drugiej części tego rozporządzenia

§. 98. We względzie zaliczek, uprawnionym wypłacać się mających, okólnik z dnia 27. Czerwca 1849 zostaje w swej mocy.

Pod jakiemi warunkami zwrot zaliczek dziać się ma, postanawia się w drugiej części tego rozporządzenia.

Część druga.

O organach przeznaczonych do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów, i o postępowaniu, jakie te organa zachować mają.

Rozdział I.

Organa przeprowadzić się mającego uwolnienia gruntu od ciężarów.

§. 99. Naczelny kierunek dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów oraz, jak dalece to następującemi postanowieniami wyraźnie orzeczonem jest, rozstrzygnienie w ostatniej instancyi pytań, przy takowem zachodzących, przynależy Ministerstwom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów

§. 100. W królestwach Galicyi i Lodomeryi, wraz z księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, wykonują dzieło uwolnienia gruntu od ciężarów trzy Komisyje ministeryjalne, tudzież Komisyje powiatowe.

Siedziby tych Komisyj ministeryjalnych są: Lwów, Stanisławów i Kraków.

§. 94. Sobald der Verpflichtete auf die vorangedeutete Art seine Kapitalsschuld ganz oder zum Theile getilgt hat, hat ihm die Landes-Finanz-Direkzion, die löschungsfähige stempelfreie Quittung zukommen zu lassen.

§. 95. Die betreffende Staatskasse fertigt jedem Berechtigten auf seinen und den Namen des berechtigten Gutes oder der berechtigten Pfründe lautenden Zahlungsbogen zu, auf welche in halbjährigen vom 1. November laufenden dekursiven Raten, die Entschädigungs- und Ablösungsrenten ausgezahlt werden.

Ueber die in die Staatskassen einfließenden Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 werden besondere Zahlungsanweisungen ausgegeben.

§. 96. Die Ausfertigung dieser Urkunden ist sogleich zu veranlassen, sobald die Ausmittlung des, einem Berechtigten gebührenden Entschädigungs- oder Ablösungs-Kapitals in Rechtskraft erwachsen ist. Muß letztere theilweise verschoben bleiben, so darf die Ausfertigung dieser Urkunden über die liquide Summe nicht gehindert werden.

§. 97. Die von den Verpflichteten an die Steuerämter ganz oder zum Theile abgeführten Entschädigungs- und Ablösungs-Kapitale, sind nach der in der zweiten Abtheilung dieser Verordnung vorkommenden Bestimmung zu behandeln.

§. 98. Wegen der den Berechtigten zu zahlenden Vorschüsse bleibt das Kreisschreiben vom 27. Juni 1849 in Kraft.

Die Bedingungen, unter welchen die Rückzahlung von Vorschüssen zu geschehen hat, werden in der zweiten Abtheilung dieser Verordnung festgesetzt.

Zweite Abtheilung.

Von den zur Durchführung der Grundentlastung bestimmten Organen und von dem durch sie zu beobachtenden Verfahren.

I. Abschnitt.

Organe zur Durchführung der Grundentlastung.

§. 99. Den Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen steht die oberste Leitung des Grundentlastungs-Geschäftes, und in so weit es durch die folgenden Anordnungen ausdrücklich geschieht, auch die Entscheidung über die dabei vorkommenden Fragen in letzter Instanz zu. Die in derlei Angelegenheiten an die Ministerien gerichteten Eingaben gehen an das Ministerium des Inneren.

§. 100. In den Königreichen Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator wird die Grundentlastung durch drei Ministerial-Kommissionen und durch Bezirks-Kommissionen ausgeführt.

Diese Ministerial-Kommissionen haben ihren Sitz zu Lemberg, Stanislau und Krakau.

Każda z tychże rozciąga swą działalność na dotyczący okrąg administracyjny.

Co do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w byłej rzeczypospolitej Krakowskiej, wydane będą osobne rozporządzenia. Okrąg ten zatem wyłącza się tymczasem z zakresu działania Krakowskiej Komisyi ministeryjalnej.

§. 101. Komisyje ministeryjalne składają się z Komisarza ministeryjalnego, jako prezydującego i przewodniczącego Komisyi, z jednego urzędnika politycznego, który oraz Komisarza ministeryjalnego w jego niebytności, lub przeszkodzeniu zastępować ma, z jednego urzędnika sądowego, i jednego zastępcy interesów skarbu państwa, nakoniec z asesorów, którzy sprawy uprawnionych i zobowiązanych popierać, i w Komisyi z równem prawem głosowania, jak inni jej współczłonkowie, obecnymi być mają.

Liczba tych asesorów oznacza się dla każdej Komisyi ministeryjalnej na trzech z każdej tych kategoryj.

§. 102. Komisarzy ministeryjalnych mianuje Jego Cesarska Mość na wniosek rady Ministrów, politycznych urzędników Minister spraw wewnętrznych, sądowych urzędników Minister sprawiedliwości, a zastępców interesów skarbu państwa minister finansów.

Asesorów, tudzież zastępcę dla każdego z nich, któryby w razie ciągłego dłuższego przeszkodzenia, lub zupełnego odejścia, tegoż miejsce zajmował, obierają uprawnieni i zobowiązani, trybem w §§. 103. do 124. tego rozporządzenia przepisanym.

§. 103. Każdy okrąg administracyjny dzieli Komisarz ministeryjalny na trzy, ile być może, równe powiaty wyborcze.

Przy tym podziale tej zasady trzymać się należy, ażeby przestrzeń jednego starostwa powiatowego nie wchodziła w różne powiaty wyborcze.

W każdym powiecie wyborczym wybierają wyborcy tego powiatu jednego reprezentanta (asesora) uprawnionych, i jednego reprezentanta zobowiązanych i oraz ich zastępców.

Wybor reprezentantów i zastępców rozpisują Komisarze ministeryjalni w porozumieniu z Namiestnikiem.

§. 104. Tak na wyborcę, jakoteż i na reprezentanta, albo jego zastępcę czy to z pomiędzy uprawnionych, czyliteż z pomiędzy zobowiązanych, uzdolniony jest każdy obywatel państwa austryjackiego, który jest w używaniu praw obywatelskich i politycznych.

W szczególności reprezentant, równie jak zastępca jego, musi umieć czytać i pisać.

Jede derselben erstreckt ihren Wirkungskreis über das einschlägige Verwaltungs-Gebiet.

Rücksichtlich der Durchführung der Grundentlastung in dem Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau werden besondere gesetzliche Bestimmungen erfolgen. Dieses Gebiet ist daher vorläufig von dem Wirkungskreise der Krakauer Ministerial-Kommission ausgeschlossen.

101. Die Ministerial-Kommissionen bestehen aus einem Ministerial-Kommissär als Vorsitzenden und Leiter der Kommission, einem politischen Beamten, der zugleich den Ministerial-Kommissär in seiner Abwesenheit oder Verhinderungsfalle zu vertreten hat, einem Gerichtsbeamten und einem Vertreter der Interessen des Staatsschatzes, und endlich aus Beisitzern, welche die Interessen der Berechtigten und der Verpflichteten geltend zu machen und der Kommission mit gleichem Stimmrechte, wie ihre übrigen Mitglieder beizuwohnen haben.

Die Anzahl dieser Beisitzer wird für jede der Ministerial-Kommissionen auf drei aus jeder dieser Kathegorien bestimmt.

§. 102. Die Ministerial-Kommissäre werden von Seiner Majestät dem Kaiser, über Antrag des Ministerrathes, die politischen Beamten vom Minister des Inneren, die Gerichtsbeamten von dem Minister der Justiz und die Vertreter der Interessen des Staatsschatzes vom Minister der Finanzen ernannt.

Die Beisitzer, und für jeden derselben einen Ersatzmann, der bei bleibender längerer Verhinderung oder gänzlichen Abgange, dessen Stelle einzunehmen hat, wählen die Berechtigten und Verpflichteten in der durch die §§. 103 bis 124 dieser Verordnung festgesetzten Art.

§. 103. Jedes Verwaltungsgebiet wird von dem Ministerial-Kommissär in drei möglichst gleiche Wahlbezirke eingetheilt.

Bei dieser Eintheilung ist der Grundsatz festzuhalten, daß der Umfang einer Bezirkshauptmannschaft nie in verschiedene Wahlbezirke falle.

In jedem Wahlbezirke wird ein Vertreter (Beisitzer) der Berechtigten und ein Vertreter der Verpflichteten sammt ihren Ersatzmännern, von den Wahlmännern des Wahlbezirkes gewählt.

Die Wahl der Vertreter und Ersatzmänner wird von den Ministerial-Kommissären im Einvernehmen mit dem Statthalter ausgeschrieben.

§. 104. Sowohl zum Wahlmanne als zum Vertreter oder dessen Ersatzmanne aus dem Stande der Berechtigten, wie der Verpflichteten, ist jeder österreichische Staats-Bürger befähigt, welcher sich in dem Genuße der bürgerlichen und politischen Rechte befindet.

Insbesondere muß der Vertreter, so wie sein Ersatzmann, des Lesens und Schreibens kundig sein.

§. 105. W przypuszczeniu zupełnego używania praw obywatelskich i politycznych, ze strony uprawnionych uzdolniony jest do czynnego wyboru wyborcy:

a) każdy właściciel dóbr w tabuli krajowej zapisanych, z których posiadaniem połączone było prawo pobierania powinności poddańczych.

Przy realnościach kameralnych i funduszowych krajowa Dyrekcya finansów oznacza osobę, która ma wykonać czynne prawo wyboru wyborcy.

b) Uprawniony do dziesięciny w przypadku wskazanym w §. 43. pod lit. a

c) właściciel zwierzchniczy względnie do powinności, wynikających z kontraktu emfiteutycznego lub innego, o podział własności zawartego (§. 43. lit. b); naostatek

d) kościoły, szkoły i gminy względem powinności, które za wykupnem zniesione być mają.

§. 106. Kobiety, będąc właścicielkami dóbr w tabuli krajowej zapisanych, wykonują prawo wyborcze przez małżonków, lub szczególnie upoważnionych pełnomocników.

§. 107. Współwłaściciele jednych i tychże samych dóbr w tabuli krajowej zapisanych mają swe prawo przelać na jednego pełnomocnika.

§. 108. Właściciele więcej dóbr w tem samem starostwie powiatowem jeden tylko mają głos w jednem i temże samem miejscu wyborczem.

§. 109. Przy dobrach, w tabuli krajowej zapisanych, należących do kościołów lub innych duchownych korporacyj, wykonywa wybor terazniejszy posiadacz prebendy, albo przełożony duchownej korporacyi, przy dobrach gmin pełnomocnik, przez wydział gminy obrać się mający, przy dobrach publicznego jakiego zakładu, małoletnich, lub kurandów, zastępcy tychże, a to bez dalszego zatwierdzenia od władzy administracyjnej, lub nadopiekuńczej.

Opiekunki muszą ustanawiać pełnomocnika do wykonania prawa wyborczego.

§. 110. Przepis §§. 106—109. ma być zastosowany także do przypadków w §. 105. pod b, c i d, poszczególnionych.

§. 111. W dniu, który na wezwanie Komisarza ministeryjalnego, Prezes obwodowy naznaczy i należycie ogłosi, uprawnieni każdego starostwa powiatowego, zebrawszy się jako wyborcy w miejscu siedziby starostwa, pod prezydencyją i przewodnictwem rządowego Komisarza, którego Prezes obwodowy zamianuje, a który prócz aktuaryjusza, z pośród zgromadzonych wyborców przybierze sobie mężów zaufania na świadków, iż wybór wolno i bez wpływu przedsięwzięto, wybierają ustnie i publicznie trzech wyborców, podaniem nazwisk ich do protokołu.

§. 105. Unter der Voraussetzung des Vollgenußes der bürgerlichen und politischen Rechte ist von Seite der Berechtigten zur aktiven Wahl eines Wahlmannes befähigt:

a) Jeder Eigenthumer eines landtäflichen Gutes, mit dessen Besitze das Recht zum Bezuge unterthäniger Leistungen verbunden war.

Bei Kameral- und Fondsrealitäten bestimmt die Landes-Finanz-Direkzion die Person, welche das aktive Wahlrecht zur Wahl eines Wahlmannes auszuüben hat.

b) Der Zehentherr im Falle des §. 43 Lit. a.

c) Der Obereigenthümer in Absicht auf die aus einem emphyteutischen oder einem andern, über die Theilung des Eigenthums errichteten Vertrage herrührenden Schuldigkeiten (§. 43 Lit. b) und

d) Kirchen, Schulen und Gemeinden in Betreff der im Wege der Ablösung aufzuhebenden Leistungen.

§. 106. Frauenspersonen, welche Eigenthümerinen landtäflicher Güter sind, üben das Wahlrecht durch ihren Ehegatten oder besonders zu bestellende Bevollmächtigte aus.

§. 107. Miteigenthümer eines und des nämlichen landtäflichen Gutes haben ihre Berechtigung auf einen Bevollmächtigten zu übertragen.

§. 108. Eigenthümer mehrerer Güter in der nämlichen Bezirkshauptmannschaft haben nur eine Stimme in einem und demselben Wahlorte.

109. Bei landtäflichen Gütern, welche Kirchen oder anderen geistlichen Körperschaften gehören, übt die Wahl der gegenwärtige Besitzer der Pfründe oder der Vorsteher der geistlichen Körperschaft, bei Gemeindegütern der durch den Gemeindeausschuß zu benennende Bevollmächtigte, bei Gütern einer öffentlichen Anstalt, der Minderjährigen oder Curanden, die Vertreter derselben ohne weitere Genehmigung der administrativ oder obervormundschaftlichen Behörde aus.

Vormünderinen müssen einen Bevollmächtigten zur Ausübung des Wahlrechtes ernennen.

§. 110. Die Vorschrift der §. 106—109 findet auch Anwendung auf die im §. 105 sub b), c) und d) bezeichneten Fälle.

§. 111. An einem über Aufforderung des Ministerial-Kommissärs von dem Kreispräsidenten festzusetzenden und gehörig kund zu machenden Tage versammeln sich die Berechtigten jeder Bezirkshauptmannschaft als Wähler im Orte der Bezirkshauptmannschaft, und wählen unter dem Vorsitze und der Leitung eines von dem Kreispräsidenten zu bestellenden landesfürstlichen Kommissärs, welcher außer dem nöthigen Aktuar sich Vertrauensmänner als Zeugen der frei und ohne Einfluß vorgenommenen Wahl aus den versammelten Wählern beigesellt, drei Wahlmänner mündlich und öffentlich durch Angabe des Namens zu Protokoll.

§. 112. Wybór w dniu oznaczonym bez przerwy przedsięwziętym i ukończonym być powinien.

Wyborca, nie stawiący się w tym dniu, nie ma prawa głosowania, i musi przystąpić do uchwały większości.

§. 113. Wybranymi na wyborców są ci, którzy bezwzględną większość głosów za sobą mają.

Gdyby przy pierwszem głosowaniu ten rezultat nie można było osiągnąć, do ściślejszego wyboru przystąpić należy.

Przytem wyborcy ograniczyć się mają na osoby, które przy pierwszym wyborze po tych, które bezwzględną większość głosów pozyskały, względnie najwięcej głosów za sobą miały.

Przy zachodzącej równości głosów rozstrzyga los, kto w wyborze ścislejszym uwzględniony być może.

Ilość osób, które pod ściślejszy wybór wzięte być mają, jest zawsze podwójną ilości wyborców, wybrać się jeszcze mających.

Głosy, padające na osoby, nie wzięte pod ściślejszy wybór, za nieważne uważać się winno.

W razie zachodzącej przy ścisłym wyborze równości głosów, los rozstrzyga.

§. 114. Po ukończonym wyborze zamyka się protokół, rządowy Komisarz wyborczy wystawia, i wręcza wybranym przez niego i mężów zaufania podpisany certyfikat, jako na wyborców obranymi zostali, protokół zaś wyboru przesyła Komisarzowi ministeryjalnemu.

§. 115. Opatrzeni tym certyfikatem wyborcy, na dniu, przez Prezesa obwodowego do tego oznaczonym, udają się na przeznaczone przezeń miejsce wyboru, dla przedsięwzięcia wyboru reprezentanta powiatu wyborczego, i jego zastępcy.

§. 116. Wybór ten przedsiębierze się pod przewodnictwem i prezydencyją Prezesa obwodowego, lub zastępcy, przezeń ku temu wyznaczonego, do któregoto aktu tenże, oprócz protokolanta, z pośród zgromadzonych wyborców przybiera sobie dwóch mężów zaufania na świadków, że wybór odbył się wolno, i bez wpływu.

§. 117. Przy wyborze należy się zachować zupełnie podług postanowień poprzedzających w §§. 112. i 113.

§. 118. Wybranemu reprezentantowi, i zastępcy ma być wydany certyfikat, przez Prezesa obwodowego, lub jego zastępcę i przez mężów zaufania wystawiony i pieczęcią urzędową opatrzony. Protokół wyboru wraz z dowodami należytego ogłoszenia dnia wyboru należy przedłożyć Komisarzowi ministeryjalnemu.

§. 112. Die Wahl muß am festgesetzten Tage ohne Unterbrechung vorgenommen und beendet werden.

Wer von den Wählern an diesem Tage nicht erscheint, hat kein Recht seine Wahlstimme abzugeben, und muß sich dem Beschluße der Mehrheit fügen.

§. 113. Zu Wahlmännern gewählt sind diejenigen, welche die absolute Mehrheit der abgegebenen Stimmen haben.

Konnte dieses Ergebniß durch die erste Abstimmung nicht erzielt werden, so ist zu der engeren Wahl zu schreiten.

Hierbei haben sich die Wähler auf jene Personen zu beschränken, die bei der ersten Wahl nach denjenigen, welche die absolute Mehrheit erlangten, die relativ meisten Stimmen für sich hatten.

Bei Stimmengleichheit wird durch das Loos entschieden, wer bei der engeren Wahl berücksichtiget werden darf.

Die Zahl der in die engere Wahl zu bringenden Personen ist immer die doppelte von der Zahl der noch zu wählenden Wahlmänner.

Jede Stimme, welche auf eine nicht in die engere Wahl gebrachte Person fällt, ist als ungiltig zu betrachten.

Ergibt sich bei der engeren Wahl Stimmengleichheit, so entscheidet das Loos.

§. 114. Nach vollzogener Wahl ist das Protokoll zu schließen, und den gewählten Wahlmännern von dem landesfürstlichen Wahlkommissäre unter Mitfertigung der Vertrauensmänner das Zertifikat darüber, daß sie zu Wahlmännern gewählt worden sind, auszufertigen und einzuhändigen, das Wahlprotokoll aber dem Ministerial-Kommissär zu übersenden.

§. 115. Mit diesem Zertifikate versehen, begeben sich die Wahlmänner an dem von dem Kreispräsidenten hiezu bestimmten Tage an den von ihm bezeichneten Wahlort zur Vornahme der Wahl des Vertreters des Wahlbezirkes und seines Ersatzmannes.

§. 116. Diese Wahl wird unter der Leitung und dem Vorsitze des Kreispräsidenten oder des von ihm hiezu bestimmten Stellvertreters vorgenommen, zu welchem Akte dieser, außer dem Protokollsführer, sich zwei Vertrauensmänner aus den versammelten Wahlmännern als Zeugen der frei und ohne Einfluß vorgenommenen Wahl beigesellt.

§. 117. Bei Vornahme der Wahl ist sich ganz nach den Bestimmungen der vorhergehenden §§. 112 und 113 zu benehmen.

§. 118. Dem gewählten Vertreter und Ersatzmann ist eine Beglaubigung einzuhändigen, welche von dem Kreispräsidenten oder dessen Stellvertreter und den Vertrauensmännern ausgefertigt, und mit dem ämtlichen Siegel versehen sein muß. Das Wahlprotokoll ist mit den Belegen über die gehörige Verlautbarung des Wahltages dem Ministerial-Kommissär zu übersenden.

§. 119. Także i zobowiązani każdego powiatu wyborczego wybierają wprzód wyborców, ci zaś reprezentanta i zastępcę jego.

§. 120. Każda zobowiązana gromada miejscowa ma wolnem wyborem ustanowić jednego męża zaufania. W dniu, który na wezwanie Komisarza ministeryjalnego każdy Starosta powiatowy oznaczy, mężowie zaufania gromad każdego powiatu sądowego, w okręgu powiatowego starostwa znajdującego się, zebrawszy się w miejscu siedziby sądu pod przewodnictwem Starosty powiatowego, lub politycznego Komisarza, przezeń oznaczyć się mającego, obierają wolnym wyborem ustnie i publicznie większością głosów wyborcę dla powiatu sądowego.

W razie równości głosów los rozstrzyga.

§. 121. Tak wybrani wyborcy w dniu, który Prezes obwodowy dla każdego powiatu wyborczego z osobna obwieścić ma, zgromadziwszy się w miejscu przezeń wskazaném, wybierają reprezentanta zobowiązanych, i tegoż zastępcę.

§. 122. Prezesowie obwodowi mają, o ile to być może, osobiście kierować wyborem: w szczególności wkłada się na nich obowiązek, aby stosowną przemową wpływali na wyborców, iżby zachowali przyzwoitość, jakiej ważność aktu wymaga.

Wreszcie przepisy opiewające o wyborze wyborców, tudzież reprezentantów i zastępców dla uprawnionych, mają być także zastosowane przy takichże wyborach dla zobowiązanych.

§. 123. Wszelkie względem wyborów przedsięwzięte protokoły i wydane dokumenta wolne są od stępla.

§. 124. Wybrani reprezentanci i zastępcy uprawnionych i zobowiązanych, jako członkowie do Komisyi ministeryjalnej powołani, winni są, na wezwanie Komisarza ministyeryjalnego stawić się w czasie przezeń oznaczonym, i przed nim pismem wierzytelnem od Prezesa obwodowego wykazać się mają.

Od wszystkich członków Komisyi ministeryjalnej przysięgę uroczyście odebrać należy. Mandat z asesorów tak z pomiędzy uprawnionych, jakoteż i zobowiązanych trwa, pokąd nie skończy się dzieło zniesienia ciężarów.

§. 125. Przy Komisarzu ministeryjalnym jest bezpośrednie kierownictwo interesów; od niego zależy wewnętrzny podział i urządzenie całej manipulacyi; on prezyduje przy obradach Komisyi ministeryjalnej, oznacza zachować się mający porządek przedmiotów obradowania, czuwa nad ścisłem dopełnieniem uchwał Komisyi ministeryjalnej, oraz wszystko zarządza, i czyni potrzebne przygotowania, ażeby postanowienia o uwolnieniu gruntu od ciężarów dokładnie, i jak najrychlej w wykonanie wprowadzić.

§. 119. Auch die Verpflichteten eines jeden Wahlbezirkes wählen zuerst Wahlmänner, und diese den Vertreter und seinen Ersatzmann.

§. 120. Jede verpflichtete Ortsgemeinde hat durch freie Wahl einen Vertrauensmann zu bestimmen. An den über Aufforderung des Ministerial-Kommissärs von jedem Bezirkshauptmann zu bestimmenden Tage treten diese Vertrauensmänner der Gemeinden jedes in dem Gebiete der Bezirkshauptmannschaft gelegenen Gerichts-Bezirkes in dem Orte des Gerichtssitzes zusammen, und ernennen unter der Leitung des Bezirkshauptmannes oder eines von ihm zu bestimmenden politischen Kommissärs durch freie Wahl mündlich und öffentlich mit Stimmenmehrheit den Wahlmann für den Gerichts-Bezirk.

Bei Gleichheit der Stimmen entscheidet das Loos.

§. 121. Die so ernannten Wahlmänner treten an einem von dem Kreispräsidenten für jeden Wahlbezirk besonders bekannt zu gebenden Tage an dem von ihm zu bestimmenden Orte zusammen, und wählen den Vertreter der Verpflichteten und dessen Ersatzmann.

§. 122. Die Kreispräsidenten haben wo möglich die Wahl persönlich zu leiten, und es wird ihnen zur besonderen Pflicht gemacht, durch angemessene Ansprache darauf einzuwirken, daß hiebei von Seite der Wähler mit dem Ernste vorgegangen werde, welcher die Wichtigkeit der Handlung erfordert.

Uebrigens gelten die Bestimmungen über die Wahl der Wahlmänner, der Vertreter und Ersatzmänner von Seite der Berechtigten auch bei den gleichnahmigen Wahlen von Seite der Verpflichteten.

§. 123. Alle bezüglich der Wahlen aufgenommenen Protokolle und ausgefertigten Urkunden sind stempelfrei.

§. 124. Die gewählten Vertreter und Ersatzmänner der Berechtigten und Verpflichteten sind, wenn sie als Mitglieder der Ministerial-Kommission berufen werden, verpflichtet, dem Rufe des Ministerial-Kommissärs an dem von ihm festgesetzten Zeitpunkte zu folgen, und haben sich bei ihm mit dem Kreditive des Kreispräsidenten auszuweisen.

Alle Mitglieder der Ministerial-Kommission sind feierlich zu beeiden. Das Mandat der Beisitzer aus dem Stande der Berechtigten und Verpflichteten gilt bis zur Beendigung des Entlastungsgeschäftes.

§. 125. Dem Ministerial-Kommissär steht die unmittelbare Leitung der Geschäfte, die innere Eintheilung und die Reglung des gesammten Manipulazionswesens zu, er führt den Vorsitz bei den Berathungen der Ministerial-Kommission, bestimmt die dabei zu beobachtende Ordnung der Berathungsgegenstände, überwacht den pünktlichen Vollzug der Beschlüsse der Ministerial-Kommission, und trifft alle Verfügungen und nöthigen Voreinleitungen, damit die Bestimmungen über die Grundentlastung genau und möglichst schnell zur Ausführung kommen.

Wyjąwszy osoby w §§. 101. i 109. wymienione, Komisarz ministeryjalny w miarę, jak jest do tego upoważnionym od Ministerstwa, mianuje i oddala urzędników pomocniczych, i kancelaryjnych, którzy mu bezpośrednio podrzędni są.

Sposób kontroli nad postępowaniem i działaniem komisyj powiatowych zostawia się jego osądzeniu.

§. 126. Komisarzowi ministeryjalnemu przydaje się potrzebna ilość sekretarzów, którzy w języku krajowym biegli być muszą.

Tych na jego wniosek mianuje i oddala Ministerstwo spraw wewnętrznych. Ci sekretarze są bezpośrednimi pomocnikami Komisarza ministeryjalnego, i podlegają tylko jego rozkazom.

Może ich tenże używać do informacyi przy ułożeniu meldunków i do badania formy tychże, gdy będą przedłożone, tudzież do posiedzeń Komisyi ministeryjalnej powoływać z głosem doradźczym.

Komisarz ministeryjalny może sekretarzów używać także do kontroli nad komisyjami powiatowemi, i polecać im na miejscu dochodzenie i uchylenie przeszkód, jakieby tamowały działalność komisyj powiatowych.

§. 127. Komisyja zaś ministeryjalna, jako najwyższa władza kierująca dziełem uwolnienia gruntu od ciężarów i wymiarkowania należącego ztąd wynagrodzenia, ma to wszystko zarządzać, cokolwiek dla przeprowadzenia tego dzieła samego za potrzebne uznaje.

§. 128. Do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów ma Komisarz ministeryjalny postanowić dla każdego starostwa powiatowego komisyję powiatową: ma on wszakże prawo w tem lub owem starostwie powiatowem, ze względu na jego rozległość, trudność komunikacyi, objętość czynności, pojawiające się przytem trudności i inne okoliczności, podzielić je na dwie sekcyje, i dla każdej osobną komisyję powiatową postanowić.

W tym atoli przypadku ma on zapytać o zdanie Komisyi ministeryjalnej i od Ministerstwa przyzwolenia do tego zasięgnąć.

§. 129. Komisyje powiatowe mają składać się:

1) z jednego konceptowego urzędnika właściwego starostwa powiatowego, jako jej prezydującego i kierownika.

Wyjątkowo kierownictwo komisyj powiatowych można poruczyć i innym urzędnikom politycznym;

2) z jednego indywiduum, pełniącego urząd sędziego, albo przynajmniej w tej własności zaprzysiężonego;

3) z jednego urzędnika władz finansowych;

4) z aktuaryjusza także w rachunkowości biegłego, który nie ma prawa głosowania.

Die im §. 101 und 129 benannten Personen ausgenommen, ernennt und entläßt der Ministerial-Kommissär nach Maßgabe der Ermächtigung des Ministeriums das erforderliche Hilfs- und Kanzleipersonale, welches ihm zunächst untergeordnet ist.

Die Art und Weise der Kontrolle über den Vorgang und die Thätigkeit der Bezirks-Kommissionen wird seinem Ermessen überlassen.

§. 126. Dem Ministerial-Kommissär werden Sekretäre in der erforderlichen Zahl beigegeben, welche der Landessprache kundig sein müssen.

Sie werden über seinen Vorschlag von dem Ministerium des Innern ernannt und entlassen. Diese Sekretäre sind die unmittelbaren Hilfsarbeiter des Ministerial-Kommissärs und nur an seine Aufträge gebunden. Er kann sie zur Belehrung bei Verfassung der Anmeldungen und bei ihrem Einlangen zur Prüfung derselben bezüglich ihrer Form verwenden, und zu den Sitzungen der Ministerial-Kommission mit berathender Stimme abordnen.

Der Ministerial-Kommissär kann die Sekretäre auch zur Kontrolle der Bezirks-Kommissionen verwenden, und durch sie Anstände, welche die Wirksamkeit der Bezirks-Kommissionen aufhemmen, auch an Ort und Stelle erheben und beseitigen lassen.

§. 127. Die Ministerial-Kommission dagegen als oberste Behörde für die Entlastung des Grundes und Bodens, und die Ausmittlung der hieraus gebührenden Entschädigung hat alles dasjenige, was zur Durchführung des Grundentlastungs-Geschäftes selbst nothwendig erscheint, zu verfügen.

§. 128. Der Ministerial-Kommissär hat für jede Bezirkshauptmannschaft eine Grundentlastungs-Bezirks-Kommission zu bestellen. Ihm steht jedoch das Recht zu, in einer oder der anderen Bezirkshauptmannschaft mit Rücksicht auf ihre Größe, die Schwierigkeit der Komunikazion, den Umfang des Geschäftes, die sich dabei herausstellenden Schwierigkeiten und sonstige Verhältnisse in zwei Sekzionen zu theilen, und für jede derselben eine eigene Bezirks-Kommission zu bestellen.

Hierzu ist jedoch die Einvernehmung der Ministerial-Kommission und die Genehmigung des Ministeriums nothwendig.

§. 129. Die Bezirks-Kommissionen haben zu bestehen:

1) aus einem Konzeptsbeamten der betreffenden Bezirkshauptmannschaft als Vorsitzenden und Leiter derselben.

   Ausnahmsweise können auch andere politische Beamten mit der Leitung der Bezirks-Kommissionen betraut werden;

2) aus einem mit der Ausübung des Richteramtes betrauten oder doch wenigstens hiefür beeidigten Individuen;

3) einem Beamten der Finanzbehörden;

4) einem auch im Rechnungswesen erfahrenen Aktuar ohne Stimmrecht.

§. 130. Aktuaryjusza mianuje Komisyja ministeryjalna, innych zaś komisyi powiatowej członków właściciwe Ministerstwo na wniosek Komisyi ministeryjalnej, która przytem winna uwzględniać dowiedzione zdolności, doświadczenie, nieposzlakowany charakter i znajomość języków krajowych.

W tym celu Komisyja ministeryjalna jest upoważnioną, ogłosić powszechnie wezwanie do ubiegania się w krótkim, który oznaczyć ma, terminie, wyszczególniając własności, które kandydat wykazać winien, i korzyści z pełnieniem służby połączone. Ustanowienie ogranicza się na czas trwania dzieła.

Komisarz ministeryjalny ma prawo, ustanowionych, których służba nie jest po temu, oddalać, lub odprawiać, albo jeżeli ich Ministerstwo mianowało, przedkładać temuż w tym celu wnioski. W każdym razie także zdania Komisyi ministeryjalnej zasięgnąć należy.

§. 131. Członkowie komisyj powiatowych równie jak sekretarze Komisarzów ministeryjalnych mają złożyć na urząd przysięgę, przybierając na czas swej służby własność rzeczywistych c. k. urzędników.

Urzędnicy publiczni, użyci przy przeprowadzeniu dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, z tego powodu nie mają ponosić krzywdy przy stopniowym lub innym awansie, owszem przy aplikacyi szczególnie gorliwej i korzystnej mają nawet przed wszystkimi innymi prawo do względu przy posunięciu na wyższe urzędy, lub nadaniu nowych.

§. 132. Działaniem komisyj powiatowych będzie wymiarkowywać i ustanawiać należące ilości wynagrodne i wykupne, trzymając się zasad i przepisów, które zawarte są w patencie z dnia 15. Sierpnia 1849, tudzież w niniejszem rozporządzeniu.

Prócz tego także Komisarz ministeryjalny mocen jest, dla komisyj powiatowych wydawać potrzebne instrukcyje, objaśnienia i polecenia.

§. 133. Komisyja ministeryjalna rozstrzyga w przypadkach, które w następującym rozdziale poszczególnione są, albo samoistnie, albo w drugiej instancyi.

Do zakresu działania komisyj powiatowych należą wszelkie przedmioty i czynności, które dla Komisyi ministeryjalnej nie są wyłącznie zastrzeżone.

§. 134. Tak Komisyja ministeryjalna jak i komisyje powiatowe obradują kolegijalnie, a uchwały ich zapadają bezwzględną większością głosów.

Przy zachodzącej równości głosów rozstrzyga prezydujący, oświadczając się za tem, lub owem zdaniem.

§. 135. Komisyja ministeryjalna może powziąć uchwałę, jeżeli prócz prezydującego sześciu przynajmniej członków jest obecnych, i jeżeli tak uprawnieni, jakoteż i zobowiązani mają swych zastępców.

§. 130. Den Aktuar ernennt die Ministerial-Kommission, die übrigen Mitglieder der Bezirks-Kommission das betreffende Ministerium über Vorschlag der Ministerial-Kommission die hiebei auf erprobte Fähigkeiten, Erfahrung, Unbescholtenheit und Kenntniß der Landessprachen Rücksicht zu nehmen hat.

Zu diesem Ende steht der Ministerial-Kommission zu, mit Festsetzung einer kurzen Bewerbungsfrist eine öffentliche Aufforderung zu erlassen, in welcher sie die nachzuweisenden Eigenschaften und die mit der Dienstleistung verbundenen Bezüge bekannt gibt. Die Anstellung ist auf die Dauer des Geschäftes beschränkt.

Der Ministerial-Kommissär ist berechtiget, die Angestellten, welche durch ihre Verwendung nicht entsprechen, zu entfernen oder zu entlassen, oder falls dieselben vom Ministerium ernannt wurden, diese Maßregel bei demselben zu beantragen. In allen Fällen ist auch die Ministerial-Kommission zu vernehmen.

§. 131. Die Mitglieder der Bezirks-Kommissionen so wie die Sekretäre der Ministerial-Kommissäre werden in Eidespflicht genommen, und nehmen für die Dauer ihrer Anstellung die Eigenschaft wirklicher landesfürstlicher Beamten an.

Oeffentliche Beamten, welche bei der Durchführung der Grundentlastung verwendet werden, sollen hiedurch in ihrer graduellen oder sonstigen Vorrückung keinen Nachtheil erleiden, vielmehr haben sie bei besonders thätiger und ersprießlicher Verwendung sogar vorzugsweise ein Recht auf Berücksichtigung bei Beförderungen oder neuen Anstellungen.

§. 132. Die Bezirks-Kommissionen haben nach den in dem Patente vom 15. August 1849 und den in dieser Verordnung enthaltenen Grundsätzen und Direktiven die entfallenden Entschädigungs- und Ablösungsbeträge auszumitteln und festzustellen.

Außerdem steht auch dem Ministerial-Kommissär zu, den Bezirks-Kommissären die erforderlichen Instrukzionen, Belehrungen und Weisungen zu ertheilen.

§. 133. Die Ministerial-Kommission entscheidet in den im folgenden Abschnitte bezeichneten Fällen entweder selbstständig oder in zweiter Instanz.

In den Wirkungskreis der Bezirks-Kommissionen gehören alle Gegenstände und Amtshandlungen, welche nicht dem Wirkungskreise der Ministerial-Kommission ausschließlich vorbehalten sind.

§. 134. Die Ministerial-Kommission sowohl als die Bezirks-Kommissionen verhandeln kollegialisch, und fassen ihre Beschlüsse nach absoluter Stimmenmehrheit.

Bei Gleichheit der Stimmen entscheidet der Vorsitzende für die eine oder die andere Meinung.

§. 135. Die Ministerial-Kommission ist beschlußfähig, wenn außer dem Vorsitzenden wenigstens 6 Mitglieder vorhanden, und sowohl die Berechtigten, als auch die Verpflichteten vertreten sind.

Wszakże na posiedzenia zawsze wszyscy członkowie uprawnionych i zobowiązanych wezwani być mają, a ci do stawienia się przysięgą są obowiązani.

Ażeby w komisyi powiatowej uchwały powzięte być mogły, potrzebna jest ku temu zawsze pełna liczba członków, głos mających.

§. 136. Komisyje, do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów postanowione mają prawo, korespondować bezpośrednio z władzami administracyjnemi, i sądowemi, i od tychże żądać wyjaśnień, udzielenia sobie aktów, i potrzebnego wspierania w swoich czynnościach. Władze dotyczące mają takiemu wezwaniu bezzwłocznie zadość czynić. Niemniej i organa katastralne, i rachunkowe są obowiązane, żądane wykazy natychmiast dostarczać, tudzież na wezwanie Komisyi ministeryjalnej osobiście przy tejże, albo przy pertraktacyjach komisyi powiatowej brać udział.

§. 137. Kto jako znawca, jako rozjemca, rzeczy pamiętny, albo świadek od której komisyi wezwanym będzie, ten na zawołanie bez ociągania się stawić się powinien, a w razie wzbraniania się, przez komisyję użyciem kary pieniężnej, albo aresztu do tego nakłonionym być może.

Wykonanie kary należy do władzy politycznej, a ściągnione w drodze kary pieniądze idą na miejscowy fundusz ubogich.

§. 138. Pomienione osoby wtedy tylko, i tylko, jeżeli wyraźnie tego żądają, mają prawo domagania się nagrody, gdy miejsce ich pobytu odległe jest nad dwie mile od miejsca, w którem je słuchano, lub gdy w zarobku swym stratę, lub z powodu swego powołania wydatki ponosić muszą, a wysłuchanie ich komisyja sama potrzebnem uznała.

Jeżeli wezwanie następuje jedynie na żądanie jakiej strony, tedy także wynagrodzenie do niej należy, którego wysokość w razie sporu oznacza komisyja powiatowa bez dopuszczenia dalszego odwołania się.

§. 139. Byłe dominija obowiązane są dać bezpłatnie potrzebne dla urzędowania komisyj powiatowych lokalności, gromady zaś winny równie bezpłatnie doręczania i posełki załatwiać.

§. 140. Wszelkim dokumentom, pismom i pertraktacyjom względem wymiarkowania, ściągnienia i wydania ilości wynagrodnych, tudzież w celu uzyskania środków pomocniczych w sprawie uwolnienia gruntu od ciężarów, i czynnościom urzędowym w celu wykreślenia zniesionych powinności, i tabularnego zabezpieczenia kapitału wynagrodnego przysłuża uwolnienie od stempla, taks i opłaty pocztowej.

Złożone u sądu gotowizny i dokumenta wolne są od opłaty depozytowej taksy.

Es sind jedoch jederzeit alle Mitglieder der Berechtigten und Verpflichteten zu den Sitzungen einzuladen, und dieselben sind nach ihrem Eide zum Erscheinen verpflichtet.

Zur Beschlußfähigkeit der Bezirks-Kommission ist stets die Vollzähligkeit ihrer stimmfähigen Mitglieder erforderlich.

§. 136. Die Grundentlastungs-Kommissionen sind berechtigt, mit den administrativen und Gerichtsbehörden unmittelbar zu korrespondiren, von denselben Aufklärungen, Mittheilungen von Aktenstücken und die nöthige Unterstützung ihrer Amtshandlungen zu verlangen. Einem solchen Ansuchen haben die betreffenden Behörden unverzüglich zu entsprechen. Auch die Katastral- und Rechnungsorgane sind verpflichtet, verlangte Nachweisungen sogleich zu liefern, und auf Ansuchen der Ministerial-Kommission persönlich bei ihnen oder bei den Verhandlungen der Bezirks-Kommission zu interveniren.

§. 137. Personen, die als Sachverständige, Schiedsmänner, Gedenkmänner oder Zeugen von einer Kommission berufen werden, sind verbunden, dem Rufe unverweilt Folge zu leisten, und können dazu im Weigerungsfalle von der Kommission durch Geld- oder Arreststrafen verhalten werden.

Die Vollziehung der Strafe steht der politischen Behörde, und die eingebrachten Strafbeträge fallen dem Orts-Armenfonde zu.

§. 138. Derlei Personen haben nur dann und nur über ausdrückliches Begehren einen Anspruch auf Vergütung, wenn sie über zwei Meilen von dem Orte ihrer Vernehmung entfernt wohnen, oder einen Entgang an ihrem Erwerbe erleiden, oder aus Anlaß ihrer Berufung Auslagen machen müssen, und wenn die Kommission selbst ihre Vernehmung nothwendig findet.

Erfolgt die Vorladung lediglich über Verlangen der Partei, so hat auch diese die Vergütung zu leisten, deren Betrag im Falle des Streites von der Bezirks-Kommission ohne Zulassung einer weiteren Berufung bestimmt wird.

§. 139. Die Einräumung der Geschäfts-Lokalitäten für die Bezirks-Kommissionen liegt den ehemaligen Dominien, die Besorgung der Zustellungen und Botengänge den Gemeinden unentgeltlich ob.

§. 140. Alle Urkunden, Schriften und Verhandlungen über die Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, so wie um die Erlangung von Behelfen für die Grundentlastung und die Amtshandlungen zum Behufe der Löschung der aufgehobenen Leistungen und der bücherlichen Sicherstellung der Entschädigungs-Kapitale, genießen die Befreiung vom Stempel, Taxen und Porto.

Die zu Gericht erlegten Barschaften und Urkunden sind vom Zählgelde befreit.

Wszakże te uwolnienia nie ściągają się bynajmniej do podań, któreby strony do innych władz politycznych, lub sądowych wnosiły w zamiarze dochodzenia i przeprowadzenia pretensyj, odnoszących się do przedmiotu wynagrodzenia, albo też w zamiarze zebrania środków pomocniczych.

§. 141. Oznaczenie nagrody czyli płacy dla osób, pracujących przy dziele uwolnienia gruntu od ciężarów, od Ministerstwa zależy.

§. 142. Jak urzędy podatkowe, tudzież kasa zbiorowa, i główna kasa krajowa przy spowodowanym przez uwolnienie gruntu od ciężarów obiegu gotowizny postępować i ewidencyę utrzymywać mają, to postanowiono w rozporządzeniach Ministerstwa finansów z dnia 14. Lutego 1850 l. 454 i 31. Maja 1850 l. 6656.

Rozdział II.

Postępowanie.

§. 143. Przed ukonstytuowaniem się Komisyi ministeryjalnej zawezwą Komisarze ministeryjalni edyktem, w Dzienniku urzędowym Gazety Lwowskiej i Krakowskiej potrzykroć zamieścić się mającym, wszystkich tych, którzy mają prawo do powinności, podlegających wynagrodzeniu albo wykupnu, ażeby zameldowanie swoich pretensyj w terminie, który każdy Komisarz ministeryjalny podług swego zdania wyznaczy, doń tem pewniej podali, ileże w razie przeciwnym wszelkie późniejsze podania byłyby wzięte pod pertraktacyję jedynie na koszta opieszałego, które tenże złożeniem zaliczki zapewnić winien.

Termin zameldowania poczyna się od dnia ostatniego (trzeciego) obwieszczenia formularzów meldunkowych przez gazetę w tym paragrafie pomienioną.

§. 144. Równocześnie postara się Komisarz ministeryjalny u właściwych władz o alfabetyczne, według obwodów ułożone spisy dóbr w tabuli krajowej zapisanych, z których posiadaniem połączony jest pobór prestacyj wykazać się mających, i posiadaczów tychże, tudzież kościołów, osób duchownych i szkół, które w podobnem znajdują się położeniu, a przytem zawezwie władze, ażeby go zawiadamiały o wszelkich zmianach, jakieby się zdarzały co do osoby do poboru uprawnionych, lub co do ich zdolności rozrządzania własnością.

§. 145. Meldunki mają podług formularzów, przez Komisarza ministeryjalnego ułożyć się mających, osobno być sporządzane

a) dla powinności poddańczych,

b) dla powinności, pochodzących z niepoddańczego prawa dziesięcinnego, i

Diese Befreiungen beziehen sich aber keineswegs auf die von den Parteien bei anderen politischen oder Gerichtsbehörden zur Geltendmachung und Durchführung von auf das Objekt der Entschädigung Bezug nehmenden Ansprüchen, oder Behufs der Einsammlung von Behelfen überreichten Eingaben.

§. 141. Die Bestimmung der Entschädigung oder Entlohnung für die bei Durchführung der Grundentlastung beschäftigten Personen steht dem Ministerium zu.

§. 142. Wie die Steuerämter, die Sammlungs- und die Landes-Hauptkasse den durch die Grundentlastung veranlaßten Durchlauf von Barschaften zu besorgen und in Evidenz zu halten haben, ist durch die Erläſſe des Finanzministers vom 14. Februar 1850 Z. 454 und 31. Mai 1850 Z. 6656 bestimmt.

II. Abschnitt.

Verfahren.

§. 143. Vor Konstituirung der Ministerial-Kommission fordern die Ministerial-Kommissäre mittels eines dreimal in das Amtsblatt der Lemberger und der Krakauer Zeitung einzuschaltenden Ediktes alle diejenigen, welche sich in dem Bezugsrechte von Leistungen befinden, die der Entschädigung oder Ablösung unterliegen, auf, die Anmeldung der Ansprüche binnen einer nach seinem Ermessen zu bestimmenden Frist so gewiß bei ihm einzureichen, widrigens jede später einlangende Anmeldung auf alleinige Kosten des Säumigen, welche er durch Vorschuß sicher zu stellen hat, in Verhandlung genommen werden würde.

Die Anmeldungsfrist beginnt vom Tage der letzten (dritten) Kundmachung der Anmeldungs-Formularien in der in diesem Paragraphe genannten Zeitung.

§. 144. Gleichzeitig wird sich jeder Ministerial-Kommissär von den betreffenden Behörden kreisweise und alphabetisch geordnete Verzeichnisse der landtäflichen Güter, mit deren Besitz der Bezug anzumeldender Prästazionen verbunden ist, und ihrer Besitzer, dann der Kirchen, geistlichen Personen und der Schulen, die sich in der gleichen Lage befinden, verschaffen, und die Behörden auffordern, sie von allen Veränderungen, die sich in der Person der Bezugsberechtigten oder in ihrer Dispoſizionsfähigkeit ergeben, in die Kenntniß zu setzen.

§. 145. Die Anmeldungen sind nach den von dem Ministerial-Kommissär zu entwerfenden Formularien abgesondert zu verfassen:

a) für die unterthänigen Leistungen,

b) für Leistungen aus dem nicht unterthänigen Zehentrechte, und

c) dla powinności, o których mowa w §. 43. pod lit. b, i §. 62. niniejszego rozporządzenia.

d) dla opłat od zmiany.

Meldunki te, w których ciężary każdej pojedyńczej zobowiązanej posiadłości mają być poszczególnione, winien jest oddzielnie dla każdej do powinności urbaryjalnych zobowiązanej gromady, albo części takiejże przedłożyć co do odnośnego poboru każdy uprawniony.

Spisy zaległości z roku pożytkowego 1848, tudzież robocizny w naturze, która według §§. 5. i 6. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 jeszcze przed przeprowadzeniem wykupu ma być reluowaną, uprawniony komisyi powiatowej nawet przy jej zebraniu się dopiero przedłożyć może.

§. 146. Meldunki albo sami do poboru uprawnieni, albo ich pełnomocnicy z dołączeniem pełnomocnictwa podawać winni.

Przy realnościach, z których posiadaniem połączony jest pobór danin, mających być wynagrodzonemi, lub wykupionemi, a których zupełna własność posiadaczowi nie przysłuża, meldunki takie wprawdzie stały posiadacz użytkujący podawać winien, atoli mają one być podpisane

a) przy fideikomisach przez kuratorów fideikomisów;

b) przy substytucyjach fideikomisarskich przez kuratora substytucyjnego, lub przez tych, którzy do własności są powołani, albo przez zastępców onychże;

c) przy zgromadzeniach duchownych przez trzech członków zgromadzenia oprócz przełożonego.

W imieniu małoletnich, kurandów, krydataryjuszów mają działać opiekunowie, kuratorowie, administratorowie majątku, i zastępcy masy krydalnej, w imieniu gmin świeckich przełożeni i wydział tychże (rada gminy), w imieniu dóbr państwa i funduszowych naczelnictwo krajowej władzy finansowej.

§. 147. Meldunki nieformalne tym, którzy je przedłożyli, zwraca się z wyznaczeniem krótkiego terminu, w którym je na własny koszt przerobić winni.

§. 148. Przedłożone meldunki mają być przesłane do komisyj powiatowych, które je wezmą pod pertraktacyję według porządku przepisanego przez Komisyją ministeryjalną.

Dla każdej komisyi powiatowej wydane ma być otwarte pismo wierzytelne, w którem gromady, wchodzące w zakres jej działania, wyrażone być powinny.

§. 149. Przy załatwianiu urzędowej czynności z każdą gromadą, z reguły poddańcze powinności mają pierwszeństwo przed dziesięciną, a ta przed innemi ciężarami.

c) für Leistungen, deren im §. 43 Lit. b und §. 62 dieser Verordnung erwähnt wird,

d) für die Veränderungsgebühren.

Diese Anmeldungen, worin die Lasten jedes einzelnen verpflichteten Besitzthums aufgeführt werden müssen, sind für jede urbarialpflichtige Gemeinde oder jeden derartigen Antheil von den zu dem einschlägigen Bezuge Berechtigten abgesondert zu überreichen.

Ueber die Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 und über die nach dem §. 5 und 6 des Patentes vom 15. August 1849 noch vor der Durchführung der Ablösung zu reluirenden Natural-Arbeitsleistungen kann der Berechtigte die Verzeichnisse der Bezirks-Kommission auch erst bei ihrem Eintreffen vorlegen.

§. 146. Die Anmeldungen sind von jedem Bezugsberechtigten entweder selbst oder von seinem Bevollmächtigten unter Beilegung der Vollmacht einzubringen.

Bei Realitäten, mit deren Besitz der Bezug zu entschädigender oder abzulösender Giebigkeiten verbunden ist, deren vollständiges Eigenthum aber dem Besitzer nicht zusteht, sind diese Anmeldungen zwar von dem bleibenden Nutznießer einzubringen, müssen jedoch noch mitgefertigt sein:

a) bei Fideikommissen von den Fideikommiß-Kuratoren,

b) bei fideikommissarischen Substituzionen von dem Substituzions-Kurator oder den zum Eigenthume Berufenen oder von deren Vertretern,

c) bei geistlichen Kommunitäten von drei Gliedern der Kommunität außer dem Vorsteher.

Für Minderjährige, Kuranden, Kridatare haben die Vormünder, Kuratoren, Vermögens-Verwalter und Konkursmassa-Vertreter, für weltliche Gemeinden deren Vorsteher und der Gemeindeausschuß (Gemeinderath), für Staats- und Fondsherrschaften der Vorstand der Finanz-Landesbehörde einzuschreiten.

§. 147. Unförmliche Anmeldungen werden dem Betreffenden mit Festsetzung einer kurzen Frist zur Umarbeitung auf eigene Kosten zurückgestellt.

148. Die eingelaufenen Anmeldungen sind den Bezirks-Kommissionen zuzusenden, und von ihnen nach der von der Ministerial-Kommission vorgeschriebenen Ordnung in Verhandlung zu nehmen.

Jede Bezirks-Kommission ist mit einem offenen Kreditive, worin die ihr zur Amtshandlung zugewiesenen Gemeinden aufzuführen sind, zu versehen.

§. 149. In jeder Gemeinde geht in der Regel die Amtshandlung bezüglich der unterthänigen Leistungen jener bezüglich der Zehente, und diese jener bezüglich der übrigen Lasten vor.

Tylko co do wykupnej robocizny w naturze w §. 65. wspomnianej, reluicyja jej na rentę pieniężną, i gdzie to wraz z innemi powinnościami stać się może, wykupno tejże, razem z poddańczemi powinnościami przedsięwzięte być powinno.

Odstąpienia od tych zasad tylko dla przyspieszenia dzieła, lub z słusznych, i na szczególne względy zasługujących powodów mogą dozwolić Komisyje ministeryjalne, za porozumieniem się ze swoim Komisarzem ministeryjalnym.

§. 150. Strony, w sprawie udział mające, obowiązane są na każde wezwanie komisyi same, lub przez pełnomocników, prawomocnie upoważnionych, albo prawem przeznaczonych zastępców, przed nią się stawić i udzielać jej wyjaśnień, jakichby żądała, niemniej dozwalać przejrzenia będących w styczności z celem wymiarkowania wynagrodzenia dokumentów, i innych do poparcia służyć mogących pism.

§. 151. Jeżeli w księgach publicznych kilku razem zapisanych jest współwłaścicieli realności uprawnionej albo zobowiązanej, tedy ci wspólnego pełnomocnika postanowić winni.

Jeżeli się na to nie zgadzają, uważać ich należy, jak gdyby się przed komisyją powiatową wcale nie stawili.

Jeden z współwłaścicieli stawiący się, jako wspólny pełnomocnik bez dalszych wywodów uważanym będzie.

§. 152. Do prawomocności każdego rodzaju deklaracyi pełnomocnika dostateczną jest rzeczą, jeśli się tylko wykaże pełnomocnictwem, dobra uprawnione, albo zobowiązane specyjalnie oznaczającem, do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów wydanem. Na podstawie takiego pełnomocnictwa może on we wszelkich sprawach dotyczących uwolnienia gruntu od ciężarów prawomocne zawierać ugody, praw zrzekać się bez wynagrodzenia, i rozjemców stanowić.

Mąż nie potrzebuje wykazywać się pełnomocnictwem żony, chyba jeżeli od niej sądownie jest rozłączony, albo jeżeli jest z jej strony inny pełnomocnik mianowany.

§. 153. Wszelkie przez ograniczonych właścicieli, użytkujących, albo przez zastępców osób takich, które do tego same nie są uprawnione, dane deklaracyje, zawarte ugody i poczynione koncesyje nie potrzebują do swej prawomocności żadnego przyzwolenia ze strony władzy administracyjnej, lub też nadopiekuńczej. W szczególności, jeśliby gminy miast i miasteczek chciały z swymi emfiteutami o wynagrodzenie powinności emfiteutycznych ugodzić się w sposób lżejszy, niżeli

Nur bezüglich der im §. 65 erwähnten ablösbaren Natural-Arbeitsleistungen ist deren Reluizion auf eine Geldrente, und wo es sogleich mit den anderen Leistungen möglich ist, deren Ablösung gleichzeitig mit den unterthänigen Leistungen vorzunehmen.

Abweichungen von diesen Grundsätzen können nur wegen der Förderung des Geschäftes, oder aus besonders rücksichtswürdigen Billigkeitsgründen von den Ministerial-Kommissionen im Einverständnisse mit dem betreffenden Ministerial-Kommissär bewilligt werden.

§. 150. Die betheiligten Parteien sind verpflichtet, über jedesmalige Vorladung von der Kommission entweder selbst oder durch ihre rechtsgiltig Bevollmächtigten, oder gesetzliche Vertreter zu erscheinen, und die verlangten Auskünfte zu ertheilen, wie auch der Kommission in die auf den Zweck der Entschädigungs-Ausmittlung Bezug habenden Urkunden und sonstigen Behelfe Einsicht zu gestatten.

§. 151. Sind mehrere als Miteigenthümer der bezugsberechtigten oder leistungspflichtigen Realität in den öffentlichen Büchern zugleich an die Gewähr geschrieben, so haben sie einen gemeinschaftlichen Bevollmächtigten zu benennen.

Vereinigen sie sich hierauf nicht, so werden sie behandelt, als wenn sie vor der Bezirks-Kommission gar nicht erschienen wären.

Erscheint nur ein Miteigenthümer, so wird dieser ohne weiteren Ausweis für den gemeinschaftlich Bevollmächtigten angesehen.

§. 152. Es genügt zur Rechtsgiltigkeit der von einem Bevollmächtigten abgegebenen Erklärung jeder Art, wenn er sich nur mit einer das berechtigte oder verpflichtete Gut speziell bezeichnenden Vollmacht ausweiset, welche auf das Grundentlastungs-Geschäft lautet. Auf Grundlage einer solchen Vollmacht kann er in allen das Grund-Entlastungs-Geschäft betreffenden Angelegenheiten rechtsgiltig Vergleiche eingehen, auf Rechte unentgeltlich verzichten, und Schiedsmänner bestellen.

Der Ehemann bedarf keines Ausweises über die Bevollmächtigung von Seite seiner Gattin, außer er wäre von ihr gerichtlich geschieden, oder von ihrer Seite ein anderer Bevollmächtigter ernannt.

§. 153. Alle von beschränkten Eigenthümern, Nutznießern oder von Vertretern nicht eigenberechtigter Personen abgegebenen Erklärungen, eingegangenen Vergleiche und gemachten Zugeständnisse bedürfen zu ihrer Rechtsgiltigkeit keiner Genehmigung der Administrativ- oder obervormundschaftlichen Behörde. Insbesondere bedarf es in dem Falle, wenn Stadt- und Markt-Gemeinden mit ihren Emphiteuten über die Entschädigung der emphiteutischen Leistungen auf eine billigere als die im Patente vom 15. August

patentem z dnia 15. Sierpnia 1849, i niniejszem rozporządzeniem jest przepisany, takowa ugoda nie potrzebuje żadnego zatwierdzenia od władzy administracyjnej.

§. 154. Jeśliby jedna albo druga strona niestawienie się swoje dostatecznie nie usprawiedliwiła, lub jeżliby wzbraniano się dostarczyć potrzebnych środków pomocniczych wtedy komisyja ma mimoto przedmiot i ilość wynagrodzenia, trzymając się jednak w granicach podanego meldunku, z urzędu wymiarkować, przeciwko czemu strona nie stawiąca lub wzbraniająca się, wystąpić nie ma prawa.

§. 155. Dalsze postępowanie komisyi powiatowej różni się według tego, czyli idzie o oszacowanie i likwidowanie

A) powinności poddańczych, czyli

B) zaległości w powinnościach poddańczych z roku pożytkowego 1848, tudzież zapomóg ze skarbu dawanych, naostatek

C) innych powinności (§§. 43. i 62. niniejszego rozporządzenia).

A. Postępowanie przy powinnościach poddańczych.

§. 156. Zanim komisyja powiatowa przystąpi do istotliwej (merytalnej) pertraktacyi względem wykazanych powinności poddańczych, powinna w właściwej drodze zyskać przekonanie, czyli, kiedy i przez kogo, oraz pod jakiemi warunkami, albo innemi okolicznościami, w gromadzie pod pertraktacyją przyjść mającej nie nastąpiła darowizna powinności poddańczych.

Przy zachodzeniu takowej darowizny komisyja powiatowa ogranicza się na to, iż rzecz według danych skazówek sprawdzi, dalszej zaś pertraktacyi we względzie tego przedmiotu co do dotyczącej gromady zaniechawszy, sprawozdanie o tem prześle Komisyi ministeryjalnej.

Komisyja ministeryjalna, przekonawszy się o stanie tabularnym dotyczących dóbr, z któremi powinności poddańcze połączone były, orzeka z zastrzeżeniem rekursu, do Ministerstwa spraw wewnętrznych wnieść się mającego, względem pytania: czy pomimo zachodzącej darowizny z powodu oczywistej nieważności tejże wynagrodzenie wymiarkować, lub czyli do poboru uprawnionego, według którego twierdzenia darowizna nie jest ważną, odesłać należy do przepisanej drogi prawa. W drugim przypadku należy domagającemu się wynagrodzenia oraz wyznaczyć termin, w którym pozew do sądu wnieść, i z tego kroku przed Komisyją ministeryjalną wywieść się winien.

Zaniechanie czyto jednej, czy drugiej czynności uważać potrzeba za zrzeczenie się wynagrodzenia, którego był żądał.

§. 157. Każdemu hypotecznemu wierzycielowi, którego prawa podczas zajścia darowizny były już zabezpieczone na dobrach do poboru uprawnionych,

1849 und in dieser Verordnung vorgezeichnete Art sich vergleichen wollen, keiner administrativen Bestätigung dieses Vergleiches.

154. Im Falle des nicht hinlänglich entschuldigten Ausbleibens einer oder beider Parteien, oder wenn die Beibringung der Behelfe verweigert wird, hat die Kommission das Objekt und das Ausmaß der Entschädigung ohne weiters von Amtswegen, jedoch innerhalb der Grenzen der Anmeldung zu ermitteln, und der nicht erschienenen oder verweigernden Partei steht dagegen keine Einsprache zu.

§. 155. Das weitere Verfahren der Bezirks-Kommission ist verschieden, je nachdem es sich um die Verwerthung und Liquidirung

A) der unterthänigen Leistungen,

B) der Rückstände an unterthänigen Leistungen aus dem Nutzjahre 1848 und der Aerarial-Unterstützungsvorschüsse, und

C) anderer Leistungen (§. 43 und 62 dieser Verordnung) handelt.

A. Verfahren bei unterthänigen Leistungen.

§. 156. Bevor sich die Bezirks-Kommission in die meritale Verhandlung über angemeldete unterthänige Leistungen einläßt, hat sie sich auf geeignetem Wege die Ueberzeugung zu verschaffen, ob, wann und von wem, und mit welchen begleitenden Bedingungen oder sonstigen Umständen in der in Verhandlung zu nehmenden Gemeinde eine Schenkung der unterthänigen Leistungen Statt fand.

Im Falle einer solchen Schenkung beschränkt die Bezirks-Kommission sich darauf, dieselbe in den angedeuteten Beziehungen zu konstatiren, bricht jede weitere Verhandlung über diesen Gegenstand in der Gemeinde ab, und überreicht die Ergebnisse der Ministerial-Kommission.

Diese überzeugt sich von dem Landtafelstande des fraglichen Gutes, mit welchem diese unterthänigen Leistungen verbunden waren, und entscheidet mit Vorbehalt des Rekurses an das Ministerium des Innern über die Frage: ob ungeachtet der vorliegenden Schenkung wegen ihrer offenbaren Ungiltigkeit die Entschädigung auszumitteln, oder ob der Bezugsberechtigte, der die Ungiltigkeit der Schenkung behauptet, auf den ordentlichen Rechtsweg zu weisen sei. In diesem letzteren Falle ist dem Entschädigungswerber zugleich die Frist zu bezeichnen, innerhalb welcher er die Klage bei Gericht anzubringen und sich hierüber bei der Ministerial-Kommission auszuweisen hat.

Unterläßt er das Eine oder das Andere, so ist diese Unterlassung als eine Verzichtleistung auf die angesprochenen Entschädigung anzusehen.

§. 157. Jedem Hypothekargläubiger, dessen Rechte zur Zeit der Schenkung auf dem bezugsberechtigten Gute bereits sichergestellt waren, steht unter der im §. 953 des

służy, z ograniczeniem w §. 953. powsz. ust. cyw. wyrzeczonem, w przeciągu lat trzech od upływu pierwszego edyktu do zameldowania wzywającego, prawo wystąpienia w drodze prawa przeciw ważności darowizny, i żądania wynagrodzenia za powinności poddańcze, które dłużnik jego darował. Jeżeli w skutek pozwu uprawnionego, albo wierzyciela hypotecznego, darowizna za nieważną jest uznana, wtedy albo całe wynagrodzenie, albo tylko, jak dalece na zaspokojenie wierzyciela hypotecznego w granicach orzeczenia sądowego potrzebnem się okazuje, według przepisów niniejszego rozporządzenia dodatkowo wymiarkować należy.

§. 158. Jeżeli nie zachodzi darowizna, albo jeżeli w przypadkach §§. 156. i 157. nieważność takowej jest uznaną, i wymiarkowanie wynagrodzenia zarządzone, wtedy komisyja powiatowa rozpoczyna dzieło zniesienia ciężarów badaniem meldunków powinności poddańczych, do którejto czynności uprzednio przyzwanym być ma uprawniony, lub jego zastępca, tudzież wójt wraz z wydziałem gminy.

Gdzie wydział gminy według tymczasowej ustawy gminnej z dnia 17. Marca 1849 nie wszedł jeszcze w życie, tam miejsce tegoż zastąpi dwóch do czterech mężów zaufania, których gmina pod przewodem komisyi powiatowej większością głosów wybrać ma.

§. 159. Przedmiotem wspomnionego w poprzedzającym paragrafie badania są zawarte w meldunku podania

a) względem posiadłości gruntowych, powinnościami poddańczemi obciążonych,

b) względem powinności poddańczych i powinności wzajemnych.

§. 160. Przy posiadłościach gruntowych potrzeba zjednać sobie przekonanie, czyli zobowiązany istotnie spokojnie i bez zarzutu posiada w podanej objętości gospodarstwo, o którego uwolnienie od ciężarów chodzi, i czyli między poszczególnionemi gruntami nie znajdują się także takie, z których inne, jak poddańcze, od rządu wynagrodzić się mające powinności, uiszczano (§. 12. tego rozporządzenia).

§. 161. Za posiadacza pojedyńczego gospodarstwa, albo parceli gruntu, jeśliby w tym względzie zachodził spór między zobowiązanymi, i wątpliwości wzniecone zostały, tego należy uważać, kto to gospodarstwo lub parcelę gruntu istotnie posiada, i zagospodarowuje. Ani w rozpoznanie ani nawet tylko w dochodzenie wzajemnych pretensyj zapuszczać się nie trzeba, ponieważ pretensyje, które mają między sobą posiadacze poddańczy, nie mogą być nigdy przedmiotem urzędowania organów do uwolnienia gruntu od ciężarów przeznaczonych.

§. 162. Co do powinności poddańczych winna komisyja powiatowa przy tem badaniu bądź z urzędu, bądź na wniesienie strony, wziąć pod rozwagę:

allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches ausgedrückten Beschränkung innerhalb drei Jahren vom Ausgange des ersten Anmeldungs-Ediktes das Recht zu, im ordentlichen Rechtswege die Giltigkeit der Schenkung anzufechten, und die Entschädigung für die von seinem Schuldner geschenkten unterthänigen Leistungen anzusprechen. Wird über die Klage des Berechtigten oder eines Hypothekargläubigers die Schenkung für ungiltig erklärt, so ist entweder die ganze Entschädigung oder nur in so weit, als sie zur Befriedigung des Hypothekargläubigers nach Maßgabe des richterlichen Erkenntnißes nothwendig erscheint, nach den Vorschriften dieser Verordnung nachträglich auszumitteln.

§. 158. Tritt der Fall einer Schenkung nicht ein, oder wird in den Fällen der §§. 156 und 157 die Ungiltigkeit derselben anerkannt und die Entschädigungs-Ausmittlung angeordnet, so beginnt die Bezirks-Kommission das Entlastungsgeschäft mit der Prüfung der Anmeldungen über unterthänige Leistungen, zu welcher vorläufig der Berechtigte oder sein Vertreter, und der Ortsrichter mit dem Gemeindeausschuß beizuziehen sind.

Sollte der Gemeindeausschuß nach dem provisorischen Gemeindegesetze vom 17. März 1849 noch nicht ins Leben getreten sein, so ist derselbe durch zwei bis vier Vertrauensmänner zu ersetzen, die die Gemeinde unter der Leitung der Bezirks-Kommission mit Stimmenmehrheit zu wählen hat.

§. 159. Die im vorigen §. erwähnte Prüfung hat zum Gegenstande die Angaben in den Anmeldungen

a) über die mit unterthänigen Leistungen belasteten Grundbesitzungen,

b) über die unterthänigen Leistungen und Gegenleistungen.

§. 160. Bei Grundbesitzungen ist sich die Ueberzeugung zu verschaffen, ob der Verpflichtete die Grundwirthschaft, um deren Entlastung es sich handelt, thatsächlich in dem angegebenen Umfange ruhig und unangefochten besitzt, und ob unter den angeführten Gründen nicht auch solche vorkommen, von denen andere als unterthänige vom Staate zu entschädigende Leistungen entrichtet wurden (§. 12 dieser Verordnung).

§. 161. Als Besitzer einer einzelnen Wirthschaft oder Grundparzelle ist, wenn hierüber unter den Verpflichteten ein Streit obwaltet, und deßhalb Zweifel erhoben werden sollten, derjenige anzunehmen, welcher diese Grundwirthschaft oder Grundparzelle thatsächlich besitzt und bewirthschaftet. In eine Würdigung oder auch nur Erhebung der wechselseitigen Ansprüche ist sich durchaus nicht einzulassen, nachdem die Ansprüche der unterthänigen Besitzer unter einander niemals der Gegenstand einer Amtshandlung der mit der Grundentlastung beauftragten Organe sein kann.

§. 162. Bezüglich der unterthänigen Leistungen hat die Bezirks-Kommission bei dieser Prüfung von Amtswegen oder auf Erinnerung der Partei in Erwägung zu ziehen:

1. które z wykazanych powinności według patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, i niniejszego rozporządzenia odpadają bez wynagrodzenia;

2. czyli pomiędzy wykazanemi powinnościami nie ma takich, któreby

a) albo według krajowych ustaw politycznych całkowicie, lub w części zabronione (prohibita generalia), albo

b) prawomocnemi orzeczeniami władz politycznych lub sądowych za nienależne uznane były.

§. 163. Spostrzegłszy komisyja, że z przypadków, o których mowa w paragrafie poprzedzającym, ten, albo ów zachodzi, ma, jeżeli uprawniony naprzeciw temu nie powstaję, dotyczącę pozycyją meldunku, zanotowując krótko przyczynę, wykreślić albo też zniżyć do należnego wymiaru.

§. 164. Gdyby zaś naprzeciw temu zachodziła protestacyja, lub sama komisyja przypadek ten za wątpliwy uznawała, tedy wyczerpnąwszy powody za i przeciw mówiące, ma w przypadkach §. 162. l. 2. sama rzecz rozstrzygnąć, w razie zaś, o którym w §. 162. l. 1. jest mowa, akt Komisyi ministeryjalnej bezzwłocznie przedłożyć, która w tym względzie, nie dopuszczając odwołania się do wyższéj władzy, rozstrzyga i tylko w razie, gdyby postanowienia patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, i niniejszego rozporządzenia, nie podawały podstawy dla jéj decyzyi, zasięgnąć ma uprzednio, co do pytania o zasadę, polecenia od Ministerstwa.

§. 165. Do Komisyi powiatowej należy dochodzić, czyli wykazane powinności nie z jakiego innego tytułu, lecz z dawnego związku poddaństwa pochodzą, a przy zachodzących sporach, jeśliby ugody do skutku przywieść nie było można, w tej mierze także rozstrzygać.

Jeżeli decyzyja orzekająca, że wykazane powinności nie ze stosunku poddaństwa wynikają, stanie się prawomocną, natenczas należy, wypuściwszy je z meldunku powinności poddańczych, przenieść do innego, do którego właściwie należą.

§. 166. Od komisyi powiatowej zależy dalej oznaczyć należność i miarę powinności, które wynagrodzone być mają. W tym celu porównywa takowa pozycyje meldunku z istniejącemi dokumentami, w których powinności poddańcze są spisane, albo zregulowane.

Takiemi dokumentami są inwentarze powinności, przez urzędy obwodowe urzędownie sprawdzone, niemniéj prawomocne uchwały władz politycznych, lub sądowych, istniejące może ugody i kontrakty, i fasyje urbaryjalne z roku 1820.

Nakoniec w każdym przypadku prawomocny zwyczaj uwzględniony być powinien.

1. welche der angemeldeten Leistungen nach dem Patente vom 15. August 1849 und der gegenwärtigen Verordnung ohne Entgelt entfallen;

2. ob unter den angemeldeten Leistungen keine solche vorkommen, welche

a) entweder nach den politischen Gesetzen des Landes ganz oder zum Theile verboten (prohibita generalia) oder

b) durch endgiltige Entscheidungen der politischen oder Gerichtsbehörden als nicht gebührend erklärt worden sind.

§. 163. Findet die Kommission, daß einer oder der andere der in dem vorhergehenden Paragraphe erwähnten Fälle eintritt, so hat sie, wenn von Seite des Berechtigten keine Einsprache geschieht, den Ansatz in der Anmeldung mit kurzer Bemerkung des Grundes zu streichen, oder auf das liquide Ausmaß herabzusetzen.

§. 164. Wird jedoch dagegen ein Anstand erhoben, oder findet die Kommission selbst den Fall zweifelhaft, so hat sie die Gründe für und wider zu erheben, und in den Fällen des Paragraphes 162 Z. 2 selbst zu entscheiden, dagegen aber in dem Falle des Paragraphes 162 Z. 1 den Akt sogleich der Ministerial-Kommission vorzulegen, welche hierüber ohne Zuläßigkeit einer höheren Berufung entscheidet, und nur in dem Falle, wenn sie in den Bestimmungen des Patentes vom 15. August 1849 und dieser Verordnung keinen Anhaltspunkt für ihre Entscheidung findet, vorerst über die prinzipielle Frage die Weisung des Ministeriums einzuholen hat.

§. 165. Der Bezirks-Kommission steht die Erörterung, ob die angemeldeten Schuldigkeiten nicht aus einem andern Titel, als dem bestandenen Unterthansverhältniße entspringen, und bei vorkommenden Streitigkeiten, wenn kein Vergleich erzielt werden kann, auch die Entscheidung hierüber zu. Wird die Entscheidung, daß die angemeldeten Bezüge nicht aus dem Unterthansverhältniße herrühren, rechtskräftig, so entfallen sie aus der Anmeldung über unterthänige Leistungen, und sind in die einschlägige Anmeldung zu übertragen.

§. 166. Der Bezirks-Kommission liegt ferner ob, die Gebühr und das Maß der zu entschädigenden Leistungen festzustellen. Sie vergleicht zu diesem Behufe die Ansätze in der Anmeldung mit den vorhandenen Urkunden, in welchen unterthänige Leistungen verzeichnet oder geregelt erscheinen.

Derlei Urkunden sind, die von den Kreisämtern ämtlich verifizirten Schuldigkeits-Inventarien, dann rechtskräftige Entscheidungen der politischen oder Gerichtsbehörden, die etwa vorhandenen Vergleiche und Verträge, die Urbarial-Fassionen vom Jahre 1820.

Endlich ist in jedem Falle auf die zu Recht bestandene Uebung zu sehen.

Komisyja powiatowa jest przeto obowiązaną u władz właściwych o wskazane środki pomocnicze postarać się, tudzież dokładnie i bezstronnie się wywiedzieć o zwyczaju, jaki istniał do roku 1846.

§. 167. Dokładniejsze przepisy dla urzędowania komisyj powiatowych przy oznaczeniu należytości i miary powinności, wynagrodzić się mających, wydane onym będą w właściwych instrukcyjach, które przez komisarzów ministeryjalnych zaproponowane, i Ministerstwu do zatwierdzenia przedłożone być mają

§. 168. Naostatek komisyja powiatowa ma na zasadzie postanowień niniejszego rozporządzenia oznaczyć jednostkowe ceny powinności wynagrodzić się mających, i według onych przedsięwziąć oszacowanie tychże.

§. 169. Przy tej pertraktacyi wolno jest każdej wysłuchanej stronie wnieść według jej zdania uzasadnione zarzuty.

Przedmiotem tych zarzutów mogą być:

a) uszczuplenie posiadanego gruntu przez odjęcie, lub też jakim innym sposobem;

b) zaprzeczenie prawnego tytułu do pobierania wykazanych powinności poddańczych. lub powinności wzajemnych w ogóle, albo co do miary wykazanej,

c) zaprzeczenie istotnego posiadania powinności, i powinności wzajemnych.

§. 170. Naprzeciw rachubie wartości wnieść mozna zarzut tylko, o ileby nie zasadzała się ani na pozycyjach wartości i liczbach stosunkowych w tej instrukcyi przepisanych, ani na datach katastralnych, ani na orzeczeniu znawców.

§. 171. Wszelkie zarzuty muszą być wniesione jeszcze podczas pertraktacyi, po doręczeniu zaś decyzyi o wynagrodzeniu, choćby w formie rekursu wniesione, już więcej słuchane być nie mają.

Toż samo zarzuty. któreby wnosili zobowiązani nie naprzeciw uprawnionym, ale znowu naprzeciw zobowiązanym, nie należą do zakresu działania komisyi powiatowej, i w każdym razie do właściwego sędziego odesłane być powinny.

§. 172. Jeżeli się powiedzie przy tem badaniu wyświecić i zagodzić zaszłe trudności i różnice, wtedy pozycyje meldunku według wynikłości z króciuchnym dodatkiem powodu sprostować należy.

Jeżeli zaś trudności nie dadzą się usunąć bez wysłuchania poszczególnych zobowiązanych, natenczas przywoławszy tychże, każdemu z osobna pozycyje meldunku, tudzież tychże sprostowanie, jeśli takowe w skutek badania przedsię-

Die Bezirks=Kommission ist daher verpflichtet, sich die angedeuteten Behelfe von den betreffenden Behörden zu verschaffen, und die bis zum Jahre 1846 bestandene Uebung genau und unpartheisch zu erheben.

§. 167. Die näheren Anhaltspunkte für die Amtshandlungen der Bezirks=Kommissionen bei Feststellung der Gebühr und des Maßes der zu entschädigenden Leistungen werden demselben durch ihre Instrukzion vorgezeichnet werden, welche von den Ministerial=Kommissären zu beantragen, und der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten sind.

§. 168. Endlich hat die Bezirks=Kommission die Einheitspreise der zu entschädigenden Leistungen nach den Bestimmungen dieser Verordnung festzustellen, und darnach ihre Verwerthung vorzunehmen.

§. 169. Bei dieser Verhandlung steht es jeder der vernommenen Parteien frei, die ihr gegründet scheinenden Einsprüche zu erheben.

Diese Einsprüche können zum Gegenstande haben:

a) die Schmälerung des Grundbesitzes durch Entziehung oder auf eine andere Art;

b) die Bestreitung des Rechtstitels zum Bezuge der angemeldeten Leistungen oder Gegenleistungen überhaupt oder in dem angemeldeten Maße,

c) die Bestreitung des faktischen Besitzes der Leistungen und Gegenleistungen.

§. 170. Gegen den Werthanschlag kann nur in soferne, als er weder auf die in dieser Instrukzion vorgeschriebenen Werthansätze und Verhältnißzahlen noch auf die Katastraldaten, und die Aussprüche von Sachverständigen gegründet ist, ein Einspruch erhoben werden.

§. 171. Einsprüche jeder Art müssen schon während der Verhandlung vorgebracht werden, und sind nach Zustellung des Entschädigungs=Ausspruches selbst in der Form einer Berufung nicht mehr zu hören.

Auch solche Einsprüche, welche von den Verpflichteten nicht gegen den Berechtigten, sondern nur wieder gegen die Verpflichteten gerichtet sind, gehören nicht vor die Bezirks=Kommission, und sind in jedem Falle an den ordentlichen Richter zu weisen.

§. 172. Gelingt es die vorgekommenen Anstände und Verschiedenheiten bei dieser Prüfung aufzuklären und zu begleichen, so sind nach den Ergebnissen die Ansätze der Anmeldung mit kurzer Bemerkung des Grundes zu berichtigen.

Lassen sich aber die Anstände ohne Vernehmung der einzelnen Verpflichteten nicht beheben, so sind diese selbst vorzurufen, jedem Einzelnen die Ansätze der Anmeldung, die in Folge der Prüfung etwa vorgenommene Berichtigung, die Einheitspreise der Lei-

wzięte zostało, dalej jednostkowe ceny powinności i ztąd dla uprawnionych wypadającą rentę oraz kapitał wynagrodny, które oboje rząd wypłacić ma, przedstawić i onego zapytać należy, czy przeciw temu wszystkiemu nie ma co do zarzucenia.

§. 173. Wszelkie zarzuty, jakie z mocy postanowień §§. 162. i 169. zastępcy gromad wnosić mogą, wolno także wnosić każdemu z zobowiązanych w szczególności, atoli tenże przeciw cenom jednostkowym i szacunkowi powinności, i powinności wzajemnych nie jest już mocen wnosić żadnego zarzutu.

Ponieważ skarb państwa wydawać ma zaliczki na rachunek wynagrodzenia za zniesione powinności poddańcze, przeto ma także pod tem samem ograniczeniem w miarę udziału, jaki w tem dziele bierze, prawo czynienia zarzutów a to na podstawie instrukcyi, oddzielnie wydać się mającej. (§. 211.) W instrukcyi tej na to szczególny wzgląd będzie miany, ażeby dla wykonania tego prawa pertraktacyje komisyj powiatowych nie doznawały przeszkód, a zasady postępowania tychże, ile być może, w swej mocy utrzymane były.

§. 174. Przedewszystkiem skieruje komisyja powiatowa staranie swoje ku temu, ażeby wszelkie przez pojedyńczych zobowiązanych wniesione zarzuty, nie wstrzymując tem wszakże toku pertraktacyi co do istoty, w drodze ugody były załatwione.

Atoli takie tylko ugody może Komisyja przyjmować, i brać za podstawę dalszej swej czynności urzędowej, któremi rzecz sporu ostatecznie jest załatwioną.

Ugody przez komisyją do protokołu przyjęte, mają być uważane jako obowiązujące, nie potrzebując wyższego zatwierdzenia.

Dosłowna osnowa ugody, jak ją do protokołu przyjęto, ma na żądanie stron tymże w formie rozolucyi, przez komisyją powiatową podpisanej, wydaną być z poświadczeniem, jako ugoda w ten sposób w obec komisyi zawartą została.

§. 175. Gdyby droga ugody okazała się bezskuteczną, a rozstrzygnienie przedmiotu spornego podług postanowień niniejszego rozporządzenia należało do komisyi powiatowej, tedy taż, wyświeciwszy rzecz w drodze dokładnego dochodzenia, ma wydać decyzyją, i takową stronom doręczyć.

§. 176. W jaki sposób dochodzenie najodpowiedniej i w najkrótszym czasie przedsiewzięte być ma, to zostawia się osądzeniu komisyi powiatowej, która ma prawo, postarać się ku temu o dokumentne środki pomocnicze, jakieby za potrzebne uznała, tudzież wysłuchać ludzi rzecz pamiętających, świadków, i znawców, czyto na wniesienia stron, czy z urzędu.

stungen und die darnach für den Berechtigten entfallende, vom Staate zu zahlende Entschädigung an Rente und Kapital vorzuhalten, und er um seine Einwendungen zu befragen.

§. 173. Alle Einwendungen, die nach den Bestimmungen der §§. 162 und 169 von den Gemeinderepräsentanten gemacht werden können, stehen auch jedem einzelnen Verpflichteten zu, doch kann dieser gegen die Einheitspreise und den Werthanschlag der Leistungen und Gegenleistungen keine Einsprache mehr erheben.

Unter dieser Beschränkung ist auch der Staatsschatz, da er die Entschädigung für aufgehobene unterthänige Leistungen vorzuschießen hat, nach Maßgabe seiner Betheiligung berechtiget, Einwendungen und Einsprüche auf Grundlage einer besonders zu erlassenden Instrukzion (§. 211) zu erheben berechtiget. In dieser Instrukzion wird besondere Rücksicht genommen werden, daß wegen Ausübung dieses Rechtes die Verhandlungen der Bezirks-Kommissionen nicht gehindert, und die Grundsätze über das Verfahren dieser Kommissionen, so weit es nur thunlich ist, aufrecht erhalten werden.

§. 174. Vor Allem hat die Bezirks-Kommission ihr Bemühen dahin zu richten, daß alle von den einzelnen Verpflichteten erhobenen Einsprüche, ohne jedoch dadurch den Fortgang der Verhandlung im Wesentlichen aufzuhalten, im Vergleichswege beigelegt werden.

Es sind aber nur solche Vergleiche von der Kommission aufzunehmen, und ihrer weiteren Amtshandlung zum Grunde zu legen, durch welche der streitige Punkt definitiv abgethan wird.

Die von der Kommission protokollirten Vergleiche sind, ohne daß sie einer weiteren Bestätigung bedürfen, für endgiltig anzusehen.

Der Wortlaut des Vergleiches ist, wie er protokollirt wurde, den Partheien auf ihr Verlangen in der Form eines von der Bezirks-Kommission zu fertigenden Bescheides mit der Bestätigung hinauszugeben, der Vergleich sei in dieser Art von der Kommission geschlossen worden.

§. 175. Mißlingt der Vergleichsversuch und steht die Entscheidung des Streitgegenstandes nach den Vorschriften dieser Verordnung der Bezirks-Kommission zu, so hat dieselbe vorerst durch eine genaue Erhebung die Sache ins Klare zu setzen, die Entscheidung zu fällen, und diese den Partheien zuzustellen.

§. 176. Auf welchem Wege die Erhebung am zweckmäßigsten und kürzesten zu geschehen habe, bleibt dem Ermessen der Bezirks-Kommission überlassen, welcher es zusteht, sich die nöthig erachteten urkundlichen Behelfe zu verschaffen, Gedenkmänner, Zeugen und Sachverständige über Angaben der Partheien oder von Amtswegen zu vernehmen.

§. 177. Względem zarzutu, jaki wedle §. 170. dopuszczalnym jest przeciw rachubie wartości, ma natychmiast sąd polubowny rozstrzygnąć, nie puszczając sprawy na dalszą drogę prawa.

W takim przypadku należy polecić stronom, by wymieniły sędziów polubownych, czego natychmiast, albo w krótkim, przez komisyją wyznaczonym terminie, dopełnić mają.

§. 178. Wymienionych sędziów polubownych, bez zwłoki przywołać się mających, potrzeba o rzeczy sporu, względem której mają rozstrzygnąć, na piśmie zawiadomić, i onym przytem wyznaczyć dzień i godzinę, kiedy swój wyrok w obec komisyi wydać będą mieli.

Zarazem zaś polecić im należy, by natychmiast wymienili nadrozjemcę, którego, gdyby między rozjemcami do zgodnego nie przyszło zawyrokowania, bezzwłocznie przywołać, i o samoistny wyrok zapytać należy.

Gdyby która strona zaniechała wymienić sędziego polubownego, albo sędziowie polubowni nie zgodzili się na osobę nadrozjemcy, komisyja powiatowa wymieni tychże w zastępstwie opieszałych.

Ustawa nie przepisuje powodów, któreby kogo od przyjęcia urzędu sędziego polubownego wyłączały.

§. 179. W ten zupełnie sposób postępować należy, jeżeli chodzi o to, ażeby stan rzeczy wykryto przez znawców, od których wszakże komisyja powiatowa, jeśliby jeszcze w ogóle w téj własności przez sąd zaprzysiężeni nie byli, ma względem sumiennego sprawozdania przęsięgę odebrać, sędziom polubownym zaś należy tylko dać stósowne upomnienie o ich obowiązku.

Osobom rzeczy pamiętnym, albo świadkom przypomni to komisyja powiatowa, iż zeznanie istotnej prawdy jest ich obowiązkiem, wszakże przysięgę wtedy tylko od nich odebrać należy, jeżeli to która strona wymaga, albo komisyja sama potrzebnem uznaje.

§. 180. Przeciw wyrokom sędziów polubownych, lub znawców żadne odwołanie stron nie ma miejsca.

Atoli strony mają prawo i obowiązek, dostarczyć znawcom wszelkich środków pomocniczych, by przedmiot gruntownie osądzić mogli.

§. 181. W przypadkach, gdzie prawo pobierania (tytuł) jest sporne (§. 169. 1. b.), a do ugody nie przychodzi, ma komisyja powiatowa na zasadzie ustaw, które istniały o postępowaniu w sporach poddańczych, wymiarkować wynagrodzenie, i wydawszy decyzyą takową, zobowiązanym, prawo pobierania zaprzeczającym, doręczyć z tym dodatkiem, iż w terminie 90 dni do drogi prawa udać

§. 177. Der nach §. 170 gegen den Werthanschlag zuläßige Einspruch ist sogleich ohne weiteren Rechtszug durch ein Schiedsgericht zu entscheiden.

In diesem Falle sind die Partheien zur Namhaftmachung der Schiedsmänner, die entweder sogleich oder binnen einer von der Kommission zu bestimmenden kurzen Frist zu geschehen hat, anzuweisen.

§. 178. Die nahmhaft gemachten Schiedsmänner sind ohne Verzug vorzurufen, ihnen der streitige Punkt, worüber sie zu entscheiden haben, schriftlich bekannt zu geben, und ihnen zugleich der Tag und die Stunde, wann sie ihren Ausspruch vor der Kommission abzugeben haben, zu bestimmen.

Zugleich aber sind sie zur alsbaldigen Benennung eines Obmannes anzuweisen, der, wenn die Schiedsmänner zu keinem einmüthigen Ausspruche gelangt wären, unverzüglich vorzurufen und über seine selbstständige Entscheidung zu vernehmen ist.

Wenn eine Parthei die Benennung des Schiedsmannes unterläßt, oder die Schiedsmänner über die Person des Obmannes nicht einig werden, steht die Benennung für die Säumigen der Bezirks-Kommission zu.

Gesetzliche Ausschließungsgründe gegen die Annahme dieses Schiedsrichteramtes gibt es nicht.

§. 179. Ganz auf gleiche Art ist vorzugehen, wenn es sich um die Erhebung eines Befundes durch Sachverständige handelt, nur hat die Bezirks-Kommission die letzteren, wenn sie nicht schon im Allgemeinen als solche gerichtlich beeidet sind, für die gewissenhafte Abgabe ihres Befundes in Eidespflicht zu nehmen, wogegen den Schiedsmännern bloß eine angemessene Ermahnung an ihre Pflicht zu ertheilen ist.

Gedenkmänner oder Zeugen sind von der Bezirks-Kommission an ihre Pflicht, die volle Wahrheit auszusagen, zu erinnern, und nur dann zu beeiden, wenn es eine Parthei fordert, oder die Bezirks-Kommission selbst für nöthig erachtet.

§. 180. Gegen die Aussprüche der Schiedsmänner oder der Sachverständigen findet von Seite der Partheien keine Berufung Statt.

Die Partheien sind jedoch berechtiget und verpflichtet, Behufs einer gründlichen Beurtheilung des Gegenstandes den Sachverständigen alle Behelfe an die Hand zu geben.

§. 181. In den Fällen, wo das Bezugsrecht (Titel) bestritten wird (§. 169 lit. b.) und kein Vergleich zu Stande kommt, hat die Bezirks-Kommission auf Grundlage der für die Behandlung der Unterthansstreitigkeiten bestandenen Gesetze die Entschädigung auszumitteln, das Erkenntniß zu schöpfen, und den Verpflichteten, welche den Bezugstitel anfechten, mit dem Bedeuten zuzustellen, daß sie binnen einer Fallfrist von 90 Tagen

się, i w przeciągu tegoż przed komisyją powiatową dowód wniesionego pozwu złożyć mają, w przeciwnym bowiem razie uważaneby było prawo pozwu za zgasłe, a orzeczenie co do wynagrodzenia za prawomocne.

Jeśliby w takim razie nie podobna było dojść prawomocnego zwyczaju, ma komisyja uprawnionego, dając mu równy termin peremtoryczny, odesłać do drogi prawa z tym prawnym skutkiem, że zaniechanie pozwu za zrzeczenie się żądanego poboru uważanem będzie.

Przedłużenie tego terminu tylko z powodów na szczególny względ zasługujących, i tylko przez dotyczącą Komisyję ministeryjalną dozwolone być może.

§. 182. Podane w terminach pozwy mają sądy brać w pertraktacyją według przepisu o sumarycznem postępowaniu, i, ile być może, najspieszniej rozstrzygać.

Strona, która wygrała sprawę, winna jest zawierzytelniony w sądzie odpis wyroku w 8 dniach, gdy tenże prawomocnym się stanie, przedłożyć komisyi powiatowej, lub gdyby ta była już rozwiązaną, dotyczącej Komisyi ministeryjalnej.

§. 183. Tylko w przypadku, gdy która strona wywiedzie się, iż w przepisanym terminie udała się drogą prawa, ostateczne wymiarkowanie wynagrodzenia co do pozycyi spornej, zaś w przypadkach, gdzie istniejącego prawomocnego zwyczaju dojść nie można, wydanie decyzyi o wynagrodzeniu będzie odroczonem, dopóki sądowe rozstrzygnienie nie wyjdzie.

Komisyja atoli powiatowa tak wszystko przygotować powinna, iżby po wydaniu rozstrzygnienia sądowego wyrachowanie bez zwłoki nastąpić mogło

§. 184. Zobowiązanych, wnoszących zarzuty przeciw uszczupleniu swego posiadania gruntowego, i reklamujących grunta sobie odjęte, a w posiadaniu byłych dominijów będące, komisyja powiatowa ma odesłać do drogi prawa cywilnego.

Postępowanie, jakie się w takowych sporach gruntowych w drodze prawa zachować będzie miało, oznaczy osobno wydać się mająca ustawa, w której na jak największe uproszczenie postępowania, tudzież przyspieszenie rozstrzygnienia miany będzie wszelki wzgląd, jaki tylko da się połączyć z ważnością przedmiotu.

Tylko w tenczas, jeżeli

1. uprawniony, sam całe gospodarstwo włościańskie posiadając, pomimo tego powinności, które na nim były ciężyły, wykazał w celu zyskania za nie wynagrodzenia, albo jeżeli

den Rechtsweg zu ergreifen, und innerhalb derselben die Einbringung der Klage bei der Bezirks-Kommission auszuweisen haben, widrigens das Recht zur Klage als erloschen, und die Entschädigungserkenntniß als rechtskräftig angesehen werden würde.

Kann in einem solchen Falle die zu Recht bestehende Uebung nicht ermittelt werden, so hat die Kommission den Berechtigten unter gleicher Fallfrist auf den Rechtsweg zu weisen mit der Rechtsfolge, daß die Nichteinbringung der Klage als Verzichtleistung auf den angesprochenen Bezug angesehen wird.

Eine Verlängerung dieser Frist kann nur aus besonders berücksichtigungswürdigen Gründen und nur durch die betreffende Ministerial-Kommission ertheilt werden.

§. 182. Ueber die rechtzeitig angebrachten Klagen haben die Gerichte nach der Vorschrift über das summarische Verfahren zu verhandeln, und mit möglichster Beschleunigung zu entscheiden.

Die obsiegende Parthei hat eine gerichtlich beglaubigte Abschrift des Urtheils binnen 8 Tagen, nachdem es rechtskräftig geworden ist, der Bezirks-Kommission, oder falls diese schon aufgelöst wäre, der betreffenden Ministerial-Kommission zu überreichen.

§. 183. Nur in dem Falle, als sich von einer Parthei über die Betretung des Rechtsweges rechtzeitig ausgewiesen wurde, bleibt die definitive Ausmittlung der Entschädigung in Betreff der streitigen Post, und in Fällen, wo die zu Recht bestehende Uebung nicht ermittelt werden kann, die Fällung des Entschädigungs-Ausspruches bis zur richterlichen Entscheidung verschoben.

Jedoch hat die Bezirks-Kommission alles so vorzubereiten, daß nach der richterlichen Entscheidung die Berechnung unverzüglich erfolgen kann.

§. 184. Wenn Verpflichtete Einsprüche gegen die Schmälerung ihres Grundbesitzes erheben, und die ihnen entzogenen und im Besitze der gewesenen Grundherrschaften befindlichen Grundstücke reklamiren, so sind sie von der Bezirks-Kommission an den Zivil-Rechtsweg zu verweisen.

Ein besonderes zu erlassendes Gesetz wird das Verfahren vorzeichnen, nach welchem derlei Grundstreitigkeiten im Rechtswege zu verhandeln sein werden, und in selbem wird auf die möglichste Vereinfachung des Verfahrens und Beschleunigung der Entscheidung aller mit der Wichtigkeit des Gegenstandes vereinbarliche Bedacht genommen werden,

Nur dann, wenn

1. der Berechtigte die ganze Bauernwirthschaft selbst besitzt, demungeachtet aber die auf derselben gehafteten Schuldigkeiten zur Entschädigung angemeldet hat, oder

2. skutkiem przypadków elementarnych

a) całe gospodarstwo włościańskie, lub

b) jakie części tegoż

przepadły, a powinności z tychże bez zmiany do meldunku przyjęte zostały, ma komisyja powiatowa, jeżeli po bliższem dochodzeniu rzecz żadnemu wątpieniu nie podpada, w przypadku pod 1, równie jak pod 2. lit. a) wytkniętym, wykazane powinności, przytoczywszy powód tego, uważać za takie, które wynagrodzone nie będą, w przypadku zaś pod 2. l. b) wspomnionym takowe stosunkowo zniżyć.

Jeźli w przypadku pod 1. uprawniony przychyla się do zwrócenia prawnemu pretendentowi gospodarstwa włościańskiego, wykazane pobory według prawideł powszechnych oszacować należy.

Gdy tenże zostanie wyrokiem sądowym skazany na oddanie gospodarstwa, może za wykreślone powinności dodatkowo i zażądać wynagrodzenia.

§. 185. Na podstawie sprostowanego meldunku, tudzież ugód przez komisyją powiatową do skutku przywiedzionych, i decyzyj od niej wydanych, następuje wydanie dekretu wynagrodzenia w formie sumarycznego wykazu, opiewającego na całą gromadę, lub na część gromady, jednemu do powinności urbaryjalnych uprawnionemu zobowiązaną.

Wykaz ten ma zawierać:

a) przedmioty od ciężarów uwolnione, t. j. wszelkie dawniej poddańcze posiadłości gruntowe z ich posiadaczami;

b) roczną rentę, dla uprawnionego wymiarkowaną, i odpowiedny tejże kapitał wynagrodzenia, z wyrażeniem, że jedno i drugie z kasy państwa wypłaconem będzie;

c) za wypłacalny uznany szacunek rocznych powinności wszystkich poddańczych posiadłości gruntowych;

d) ilości, które zobowiązany jako wykupno za służebności wypłacić ma, albo odniesienie się do uchwały, w tym względzie oddzielnie może wydanej;

e) pozycyje, względem których udano się drogą prawa, a wymiarkowanie wynagrodzenia tymczasem na później odłożonem zostaje;

f) nakoniec do tych wykazów przydany ma być spis powinności, bez wynagrodzenia zniesionych, w fasyi poszczególnionych.

Jeżeli komisyja powiatowa decyzyją jaką uprzednio wydała, tedy na takową, a przytem i na stronę, przeciwko której była zapadła, należy w wykazie odwołać się z odniesieniem się do spisanych protokołów, i domieścić uwagę, czy owa decyzyja stała się prawomocną, albo nie.

2. durch Elementar-Ereignisse,

a) die ganze Bauernwirthschaft oder

b) Theile derselben

zu Grunde gegangen, die Leistungen aber unverändert in die Anmeldung aufgenommen worden sind, hat die Bezirks-Kommission, falls durch nähere Erhebung die Sache außer Zweifel gesetzt wurde, im Falle ad 1), wie in jenem ad 2) lit. a die angemeldeten Schuldigkeiten mit Angabe des Grundes, als nicht zu entschädigende zu behandeln, im Falle ad 2) lit. b. aber dieselben verhältnißmäßig herabzusetzen.

Läßt sich der Berechtigte im Falle ad 1) zur Zurückstellung der Bauernwirthschaft an den rechtmäßigen Prätendenten herbei, so sind die angemeldeten Bezüge nach den allgemeinen Grundsätzen zu verwerthen.

Wird er durch ein richterliches Urtheil zur Herausgabe der Wirthschaft verurtheilt, so kann er die Entschädigung für die gestrichenen Leistungen nachträglich verlangen.

§. 185. Auf Grundlage der berichtigten Anmeldung, der von der Bezirks-Komission zu Stande gebrachten Vergleiche und der von ihr gefällten Entscheidungen, erfolgt die Ausfertigung des Entschädigungsausspruches in Form eines auf die ganze Gemeinde, oder den Einem Urbarialberechtigten pflichtigen Gemeindeantheil lautenden summarischen Ausweises.

Dieser hat zu enthalten:

a) Die Gegenstände, welche entlastet wurden, d. i. alle ehemals unterthänigen Grundbesitzungen mit ihren Besitzern;

b) die für den Berechtigten ermittelte Jahresrente und das ihr entsprechende Entschädigungskapital mit der Angabe, daß Beides die Staatskasse zu zahlen habe;

c) den liquid befundenen Werthanschlag der jährlichen Leistungen aller unterthänigen Grundbesitzungen;

d) die von dem Verpflichteten an Entgeld für die Servituten einzuzahlenden Beträge, oder die Beziehung auf das dießfalls etwa abgesondert ausgefertigte Erkenntniß;

e) diejenigen Posten, wegen welchen der Rechtsweg ergriffen wurde, und die Entschädigungsausmittlung einstweilen verschoben bleibt;

f) endlich ist diesem Ausweise ein Verzeichniß der ohne Entschädigung aufgehobenen in den Fassionen erscheinenden Leistungen beizufügen.

Ist eine Entscheidung der Bezirks-Kommission vorhergegangen, so ist dieselbe und die Parthei, gegen welche sie erfloß, in dem Ausweise mit Beziehung auf die aufgenommenen Protokolle zu berufen, und die Bemerkung beizufügen, ob sie in Rechtskraft erwachsen sei oder nicht.

Wykaz ten ma być sporządzony w czterech egzemplarzach, z których dwa dla Komisyi ministeryjalnej zatrzymawszy, jeden uprawnionemu, a jeden gromadzie zobowiązanej komisyja powiatowa bezpośrednio doręczyć winna.

§. 186. Jeźli do jednego dominijum więcej gromad należy, tedy z wykazów pojedyńczych gromad potrzeba jeszcze wykaz główny w dwóch egzemplarzach sporządzić, z których jeden dla Komisyi ministeryjalnej w aktach zatrzymać, drugi zaś uprawnionemu wydać należy.

§. 187. Ogłoszeniem i doręczeniem tych dokumentów zajmie się sama komisyja powiatowa, przed którą tak uprawniony, jakoteż w zastępstwie gromady przełożeństwo z kilką członkami gromady, a w szczególności z tymi, dla których zarzutu pozawierano ugody, lub wydano decyzyje, stawić się ma.

Tym stronom osnowę rzeczonych dokumentów wyraźnie wyłożyć, a następnie one zapytać należy, czyli, i względem których punktów zastrzegają sobie rekurs do Komisyi ministeryjalnej. Po nastąpionem z ich strony oświadczeniu, na egzemplarzu, który im ma być doręczonym, winna komisyja stwierdzić dzień uskutecznionego ogłoszenia, i doręczenia, z zastrzeżeniem rekursu, albo z zrzeczeniem się tegoż, egzemplarz zaś wydać dotyczącym stronom.

§. 188. Jeśli kto z zobowiązanych zastrzegł sobie rekurs do Komisyi ministeryjalnej, tedy gdy tego zażąda, ma mu być wydany wyciąg z wykazu dla gromady wygotowanego.

Jeżeli zaś żadna strona rekursu sobie nie zastrzegła, natenczas u komisyi powiatowej pertraktacyja o wynagrodzeniu jest ukończona.

W przedmiocie całej pertraktacyi ma być spisany sumaryczny protokół, który tylko główne jej momenta, np. badanie meldunków, wymiarkowanie cen jednostkowych, dochodzenia z powodu zaszłych trudności, sprawozdania znawców, dalej, jako dołączenia powołane w nim dokumenta, zeznania świadków niemniej wydane uchwały i zawarte ugody i t. d. zawierać, i przez wszystkich członków komisyi, przez uprawnionego i reprezentanta gromady podpisany być ma.

Odmówienie podpisu na protokole nie odejmuje temuż mocy prawnego dowodu.

§. 189. Tak wykończony operat o wynagrodzeniu za powinności poddańcze ma być ku dalszemu zarządzeniu przesłany Komisyi ministeryjalnej, wraz z zachowanemi wykazami (§§. 185 i 186).

Dieser Ausweis ist vierfach auszufertigen, zwei Exemplare sind für die Ministerial-Kommission zurückzubehalten, eines dem Berechtigten und eines der verpflichteten Gemeinde unmittelbar von der Bezirks-Kommission zuzustellen.

§. 186. Gehören zu einer Herrschaft mehrere Gemeinden, so ist noch weiters aus den Ausweisen der einzelnen Gemeinden ein Hauptausweis in zwei Parien zu verfassen, und eines hievon für die Ministerial-Kommission zu den Akten zu nehmen und eines dem Berechtigten zuzustellen.

§. 187. Die Kundmachung und Einhändigung dieser Urkunden geschieht von der Bezirks-Kommission selbst, bei welcher der Berechtigte und für die Gemeinde der Vorstand mit einigen insbesondere jenen Gemeindegliedern, über deren Einsprüche Vergleiche geschlossen oder Entscheidungen gefällt wurden, zu erscheinen hat.

Diesen Partheien ist der Inhalt der Urkunden deutlich vorzutragen und dieselben sind sohin zu vernehmen, ob und in welchen Punkten sie sich die Berufung an die Ministerial-Kommission vorbehalten. Nach der von ihnen erfolgten Erklärung ist sohin auf dem ihnen auszuhändigenden Exemplare der Tag der geschehenen Kundmachung und Einhändigung mit dem Vorbehalte der Berufung oder der Verzichtleistung auf dieselbe von der Kommission zu bestätigen, und das Exemplar den zuständigen Partheien auszufolgen.

§. 188. Wenn sich einer der Verpflichteten die Berufung an die Ministerial-Kommission vorbehalten hat, so ist ihm über sein Verlangen ein Auszug aus dem für die Gemeinde ausgefertigten Ausweise zuzustellen.

Ist sich aber von keiner Seite eine Berufung vorbehalten worden, so ist die Entschädigungs-Verhandlung bei der Bezirks-Kommission geschlossen.

Ueber die ganze Verhandlung ist ein summarisches Protokoll aufzunehmen welches bloß die Hauptmomente derselben als z. B. Prüfung der Anmeldung, Ermittlung der Einheitspreise, Erhebung aus Anlaß erhobener Anstände, Befunde der Sachverständigen, dann als Beilagen die bezogenen Dokumente, die Zeugenaussagen, dann die gefällten Erkenntnisse und geschlossenen Vergleiche u. s. w. zu enthalten, und von allen Kommissionsgliedern, dem Berechtigten und den Gemeinderepräsentanten zu unterfertigen sein wird.

Die verweigerte Unterschrift des Protokolls hebt seine rechtliche Beweiskraft nicht auf.

§. 189. Das so beendete Operat über die Entschädigung der unterthänigen Leistungen mit den zurückbehaltenen Ausweisen (§§. 185 und 186) ist der Ministerial-Kommission zur weiteren Verfügung zu übersenden.

B. Postępowanie z zaległościami i ściągnięcie zaliczek od rządu użyczonych.

§. 190. Komisyja powiatowa zajmie się uprzednio sprawdzeniem podanego przez uprawnionych wykazu zaległości w pańszczyznie, i innych powinnościach inwentaryjalnych za czas roku użytkowego 1848 od dnia 1. Listopada 1847 do dnia 15. Maja 1848.

§. 191. W tym celu należy, przywoławszy każdego zobowiązanego, w przytomności przełożeństwa miejscowego, wyłuszczyć mu zaległości, oraz objawić jednostkowe ceny stosownie do niniejszego rozporządzenia ustanowione, tudzież ilość pieniężną według tego wyrachowaną, i tęż ilość, jeżeli żaden nie zachodzi zarzut, w wykazie zaległości widoczną uczynić.

§. 192. Jeżeli wypłacalność zaległości ulega zaprzeczeniu, a między uprawnionym a zobowiązanym nie przyjdzie do ugody, spór odesłać należy do sędziego cywilnego, który z onym postąpi podług przepisu, o postępowaniu z dawniejszemi zaległościami wydać się mającego.

§. 193. Chociażby nawet zobowiązany na należyte wezwanie nie stawił się do pertraktacyi, Komisyja pomimo tego z urzędu przedsięwziąć ma likwidacyją i oszacowanie zaległości.

§. 194. Po ukończonej pertraktacyi wykaz zaległości w formie dekretu sporządza się w trzech egzemplarzach, z których się jeden gromadzie, drugi uprawnionemu doręcza, a trzeci Komisyi ministeryjalnej przekłada, która względem prenotacyj zaległych ilości, do urzędu poborczego wyda polecenie.

§. 195. Wykaz zaległości ma zawierać:

a) zlikwidowane zaległości;

b) ilość pieniężną za one zaległości przez zobowiązanego wypłacić się mającą;

c) termina wypłat;

d) termin rekursu.

§. 196. W razie zapowiedzianego rekursu, pojedynczym zobowiązanym, gdyby tego żądali, wydać można wyciąg z wykazu zaległości.

§. 197. Wymiarkowanie zaległości od dnia 15. Maja 1848 do końca Października 1848 dzieje się w ten sposób, że wyrachowuje się obliczoną roczną rentę w stosunku do pomienionego czasu.

Tę kwotę z zaległości, nie na zobowiązanego przypadającą, należy przenieść tak w wykazy poszczególnych gromad (§. 185.), jakoteż i w wykaz główny (§. 186), i osobno uwidocznić.

B. Verfahren bei Rückständen und Einbringung von durch den Staat geleisteten Vorschüssen.

§. 190. Den von den Berechtigten überreichten Ausweis der Rückstände an unterthänigen Roboten und andern Inventarialschuldigkeiten für die Zeit des Nutzjahres 1848 vom 1. November 1847 bis 15. Mai 1848 hat die Bezirks-Kommission einer vorläufigen Richtigstellung zu unterziehen.

§. 191. Zu diesem Behufe ist jeder Verpflichtete vorzurufen, ihm in Gegenwart des Ortsvorstandes der Rückstand vorzuhalten, die in Gemäßheit dieser Verordnung festgestellten Einheitspreise und der nach diesen entzifferte Geldbetrag bekannt zu geben und der Letztere, wenn keine Anstände erhoben werden, in dem Rückstandsausweise ersichtlich zu machen.

§. 192. Wird die Liquidität des Rückstandes bestritten, und kömmt zwischen dem Berechtigten und Verpflichteten kein Vergleich zu Stande, so ist der Streit an den Civilrichter zu weisen, der hierüber nach der für die Behandlung älterer Rückstände zu erlassenden Vorschrift zu verfahren hat.

§. 193. Erscheint der ordnungsmäßig vorgeladene Verpflichtete zur Verhandlung nicht, so hat dennoch die Kommission die Liquidstellung und Verwerthung der Rückstände von Amtswegen vorzunehmen.

§. 194. Nach geschlossener Verhandlung wird der Rückstandsausweis in Form einer Entscheidung in drei Parien ausgefertigt, wovon das eine der Gemeinde, das eine dem Berechtigten zugestellt, und das dritte der Ministerial-Kommission vorgelegt wird, die die Vorschreibung der rückständigen Beträge bei dem Steueramte zu veranlassen hat.

§. 195. Der Rückstandsausweis hat zu enthalten:

a) die liquid gestellten Rückstände;

b) den Geldbetrag der statt derselben vom Verpflichteten zu zahlen ist;

c) die Termine zur Zahlung;

d) den Rekurs-Termin.

§. 196. Im Falle der Rekursanmeldung kann den einzelnen Verpflichteten auf ihr Verlangen ein Auszug aus dem Rückstandsausweise ausgefolgt werden.

§. 197. Die Ausmittlung der Rückstände vom 15. Mai 1848 bis Ende Oktober 1848 geschieht dadurch, daß die entzifferte Jahresrente in dem Verhältniße zu dem bemerkten Zeitabschnitte berechnet wird.

Dieser nicht dem Verpflichteten zur Last fallende Betrag an Rückständen ist sowohl in die Ausweise der einzelnen Gemeinden (§. 185), als auch in den Hauptausweis (§. 186) zu übertragen und abgesondert ersichtlich zu machen.

§. 198. We względzie zaliczek, poddanym ze skarbu państwa na zapomogę użyczonych, rozporządzenie galicyjskiego Prezydyjum krajowego z dnia 23. Maja 1848 l. 6918 zostaje w swej mocy, o ile nie sprzeciwia się postanowieniom niniejszego rozporządzenia.

§. 199. Co do wszelkich zaliczek, które urzędy obwodowe w sposób powyższem rozporządzeniem przepisany już obrachowały, lub jeszcze przed wprowadzeniem komisyj powiatowych do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów przeznaczonych obrachują, też komisyje w dalsze likwidacyje wdawać się nie mają.

§. 200. Gdy czas będzie po temu Komisyja ministeryjalna poleci przedłożyć sobie akta pertraktacyj względem zaliczek, których likwidacyą wprawdzie rozpoczęto, atoli nie przeprowadzono, oraz względem tych, których obrachowania nie zażądały dominija w terminie oznaczonym w powołanem rozporządzeniu prezydyjalnem, i odeszle takowe do komisyj powiatowych w celu przedsięwzięcia obrachunku.

C. Postępowanie przy powinnościach niepoddańczych.

§. 201. Przy tych powinnościach komisyja powiatowa rozpocznie dzieło uwolnienia od tego, że, przyzwawszy pojedyńczych zobowiązanych, ze względem na §. 8. tego rozporządzenia, przekona się, jak dalece jakość i miara wykazanych poborów zgadza się z postanowieniami ustaw, tudzież z dokumentami i innemi środkami pomocniczemi, do których co do dziesięcin księżych należą także inwentarze parafijalne, według nowych przepisów ułożone, i według zasad rachunkowych zbadane.

Zarazem postara się o środki pomocnicze, które moze ze względu na rozmaitość danin, do oszacowania tychże i powinności wzajemnych potrzebnemi będą.

§. 202. Po skończonem badaniu tytułu należytości i zlikwidowaniu należy na zasadzie przepisów tego rozporządzenia oznaczyć ceny jednostkowe dla każdego rodzaju powinności, i powinności wzajemnych, takowe zobowiązanym przedstawić, a jeżeli żadnych przeciw temu nie uczynią zarzutów, przystąpić do wygotowania dekretów o wynagrodzeniu i wykupnie, w razie zaś jakich zarzutów, z takowemi według przepisu następujących paragrafów sobie postąpić.

Jeżeli okaże się, że gromada jest zobowiązaną, tedy pertraktacyją w teraźniejszym tudzież w poprzedzającym paragrafie przepisaną, z osobami w §. 158. niniejszego rozporządzenia wymienionionemi przeprowadzić należy.

§. 203. Podczas pertraktacyj, do których także i uprawniony stawić się powinien, mogą być czynione zarzuty:

§. 198. In Absicht auf die den Unterthanen aus dem Staatsschatze zugekommenen Unterstützungsvorschüsse bleibt der Erlaß des galizischen Landespräsidiums vom 23. Mai 1848 Z. 6918, insoferne derselbe den Bestimmungen dieser Verordnung nicht widerspricht, in Kraft.

§. 199. Alle jene Vorschüsse, über die die Abrechnung von den Kreisämtern in der mit dem obigen Erlaße vorgezeichneten Art bereits gepflogen worden ist, oder von ihnen bis zum Inslebentreten der Grundentlastungs-Bezirkskommissionen noch gepflogen werden wird, sind von den letzteren keiner weitern Liquidirung zu unterziehen.

§. 200. In einem geeigneten Zeitpunkte wird sich die Ministerial-Kommission die Verhandlungsakten über die Vorschüsse, deren Liquidirung zwar eingeleitet, aber nicht vollführt wurde, als auch über jene, bei denen die Herrschaften das Begehren um Abrechnung in der mit dem bezogenen Präsidialerlaße festgesetzten Frist nicht gestellt haben, vorlegen lassen, und an die Bezirks-Kommissionen zur Vornahme der Abrechnung leiten.

C. Verfahren bei nicht unterthänigen Leistungen.

§. 201. Die Bezirks-Kommission hat das Entlastungsgeschäft bei diesen Schuldigkeiten damit zu beginnen, daß sie sich mit Zuziehung der einzelnen Verpflichteten, und mit Rücksicht auf den §. 8 dieser Verordnung, die Ueberzeugung verschafft, in wiefern die Beschaffenheit und das Maß der angemeldeten Bezüge mit den Bestimmungen der Gesetze und mit den Urkunden und sonstigen Behelfen, worunter bei geistlichen Zehenten auch die nach den neuen Direktiven aufgenommenen und buchhalterisch geprüften Pfarr-Inventarien gehören, übereinstimmt. Zugleich wird sie jene Behelfe einholen, die etwa nach Verschiedenheit der Giebigkeiten zur Verwerthung derselben und der Gegenleistungen erforderlich sind.

§. 202. Nach vollendeter Prüfung der Bezugstitel und Liquidstellung sind die Einheitspreise für jede Gattung der Leistungen und Gegenleistungen nach den Weisungen dieser Verordnung festzustellen, den Verpflichteten vorzuhalten, und wenn von ihrer Seite keine Einwendungen erhoben werden, zur Ausfertigung der Entschädigungs- und Ablösungsaussprüche zu schreiten, falls aber Anstände vorkommen, diese nach Anordnung der folgenden Paragraphe zu behandeln.

Erscheint die Gemeinde als Verpflichteter, so ist die in diesem und dem vorhergehenden Paragraphe vorgeschriebene Verhandlung mit den im §. 158 dieser Verordnung bezeichneten Personen zu pflegen.

§. 203. Während den Verhandlungen, bei denen auch der Berechtigte zu erscheinen hat, kann Einsprache erhoben werden:

a) przeciw istotnemu poborowi powinności, lub powinności wzajemnej;
b) przeciw tytułowi prawa prywatnego do tego;
c) przeciw szacunkowi.

W każdym takim razie ma komisyja, aczkolwiek toku pertraktacyi w ogólności co do istoty powstrzymywać nie można, starać się przyprowadzić do ugody, mając przytém §. 174. tego rozporządzenia na uwadze.

Jeżeli ugoda nie przyjdzie do skutku, postanowienia §§. 177. do 183. zastósowane być mają, atoli z tą co do §§. 181. i 183. zmianą, że zamiast ustaw, które co do załatwienia sporów poddańczych istniały, i zamiast byłego prawomocnego zwyczaju, jedynie niezaprzeczone faktyczne posiadanie za podstawę przyjęte być ma.

§. 204. Rezultat wymiarkowanego wynagrodzenia lub wykupna, wyda komisyja w formie sumarycznego wykazu każdemu uprawnionemu zosobna.

Wykaz ten ma zawierać:
a) przedmioty uwolnienia od ciężarów;
b) rentę wynagrodną, lub wykupną, przypadającą na uprawnionego;
c) kapitał rentowy;
d) ilości częściowe, które kraj ponosić ma, (§. 18. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849);
e) pozycye, z powodu których udano się drogą prawa, a wymiarkowanie wynagrodzenia na później odłożonem zostaje;
f) oświadczenie strony względem spłaty kapitału;
g) ciężary bez wynagrodzenia zniesione;
h) termina rekursu, i skutki zaniechania tegoż.

Dekret ten wydany być ma w trzech egzemplarzach, z których dwa komisyja powiatowa dla Komisyi ministeryalnej zatrzymać, jeden zaś zobowiązanemu za stwierdzeniem odebrania, na pierwopisie zamieścić się mającem, sama doręczywszy, sama także dzień odebrania na dokumencie stwierdzić powinna. Jeżeli uprawniony zastrzegł sobie rekurs, wtedy czwarty egzemplarz wygotować, i temuż równym sposobem doręczyć należy.

§. 205. Wniesiony w należytym terminie rekurs lub pozew nie wywiera na dekret wynagrodzenia, ani na wypłatę przezeń przyznaną wstrzymującego wpływu.

Atoli w tych przypadkach wypłaty przez zobowiązanego uiszczone uprawnionemu dopiero po odrzuceniu wniesionego przez zobowiązanego rekursu, albo po zapadłej na rzecz uprawnionego sądowej uchwale wydane być mają.

a) gegen den faktischen Bezug einer Leistung oder Gegenleistung;
b) gegen den privatrechtlichen Titel hiezu;
c) gegen den Werthanschlag.

In allen solchen Fällen hat die Kommission, ohne daß jedoch der Fortgang der Verhandluug im Ganzen wesentlich aufgehalten werden darf, einen Vergleich zu versuchen, und sich hiebei den §. 174 dieser Verordnung gegenwärtig zu halten.

Kömmt ein Vergleich nicht zu Stande, so kommen die Bestimmungen der §§. 177 bis 183 in Anwendung, jedoch mit der bei den §§. 181 und 183 zu beobachtenden Modifikazion, daß statt der für die Behandlung der Unterthansstreitigkeiten bestandenen Gesetze, und der zu Recht bestandenen Uebung der unbestrittene faktische Besitzstand allein maßgebend sei.

§. 204. Das Resultat der Entschädigungs- oder Ablösungsausmittlung ist jedem einzelnen Verpflichteten in Form eines summarischen Ausweises von der Kommission hinauszugeben.

Dieser Ausweis hat zu enthalten:
a) die Gegenstände der Entlastung;
b) die hierauf auf den Verpflichteten entfallende Entschädigungs- oder Ablösungsrente;
c) das Rentenkapital;
d) die Antheile, die das Land zu tragen hat (§. 18 des Pat. vom 15. Aug. 1849.);
e) diejenigen Posten, wegen welchen der Rechtsweg ergriffen wurde, und die Entschädigungsausmittlung verschoben bleibt;
f) die Erklärung der Parthei in Betreff der Einzahlung des Kapitals;
g) die Lasten, die ohne Entschädigung aufgehoben worden sind;
h) die Fristen der Berufuung und die Folgen ihrer Versäumung.

Dieser Ausspruch ist dreifach auszufertigen, zwei Exemplare sind für die Ministerial-Kommission zurückzubehalten, und eines ist unmittelbar von der Bezirks-Kommission dem Verpflichteten gegen Bestätigung des Empfanges auf der Urschrift zuzustellen, und der Tag des Empfanges von der Kommission auf der Urkunde zu bestätigen. Sollte der Berechtigte sich die Berufung vorbehalten, so ist ein viertes Pare auszufertigen und jenem in gleicher Art zuzustellen.

§. 205. Die rechtzeitige Einbringung der Berufung oder einer Klage äußert auf den Entschädigungsausspruch, und die durch denselben zuerkannte Zahlung keine aufschiebende Wirkung.

Nur sind in diesen Fällen die von dem Verpflichteten geleisteten Zahlungen dem Berechtigten erst nach Abweisung der vom Erstern ergriffenen Berufung, oder nach der zu Gunsten des Letztern erflossenen richterlichen Entscheidung auszufolgen.

Jeżeli zaś rekurs wniesiony przez zobowiązanego skutek otrzyma, lub jeżeli uchwała sądowa wypadnie na jego korzyść, wtedy nadpłaty tymczasem uiszczone powrócić mu należy.

§. 206. W końcu pertraktacyi główne wykazy wynagrodzenia, jakie na uprawnionego przypada, mają być sporządzone z odniesieniem się do poszczególnych decyzyj, wydanych względem zniesienia ciężarów, i z wyrażeniem renty, przez kraj ponosić się mającej, które wykazy komisyja powiatowa sama uprawnionemu doręczy.

W tym wykazie mają być uwidocznione owe pozycyje, które podług §. 205. jeszcze nie mogą być wypłacane.

Dwa egzemplarze głównego wykazu dla Komisyi ministeryjalnej w aktach zostają.

§. 207. Przeciw tym głównym wykazom żadne odwołanie się nie ma miejsca: jedynie wolno jest uprawnionemu, w przypadku jakiego uchybienia w rachunku uwagi swoje bądź na razie do komisyi powiatowej w celu sprostowania onych, bądź bezpośrednio do Komisyi ministeryjalnej w przeciągu ośmiu dni podać, by mogły być uwzględnione przy rewizyi rachunku.

§. 208. Poszczególny wykaz wykupna robocizny w naturze, przez komisyją powiatową według §. 65. wymiarkowanego, taż komisyja wyda każdemu zobowiązanemu, uprawnionemu zaś wykaz główny, całą gromadę obejmujący, w którym wyrażone być mają wszystkie obciążone realności, tudzież imiona posiadaczów onychże.

Na podstawie tych wykazów, gdy się staną prawomocnemi, przyzwoita władza sądowa pozwoli bezpośrednio egzekucyją, stosując się w tem do przepisów o sumarycznem postępowaniu.

§. 209. Co do prowadzenia protokołów, ma ważność §. 188. niniejszego rozporządzenia.

§. 210. Komisyja powiatowa ukończywszy względem którego uprawnionego operat obejmujący ciężary, które oznaczone są w §§. 43. i 62., i wynagrodzeniu lub wykupnu ulegają, zaraz przeszle Komisyi ministeryjalnej protokoły wraz z dwoma egzemplarzami dekretów i wykazów głównych, dla uprawnionego wygotowanych.

O rekursach w ogólności.

§. 211. Przeciw dekretom i decyzyjom komisyi powiatowej można we wszelkich przypadkach, gdzie tylko to niniejszem rozporządzeniem wyraźnie nie jest zabronionem, założyć rekurs do Komisyi ministeryjalnej.

Wird aber der Berufung des Verpflichteten Statt gegeben, oder ergeht die richterliche Entscheidung zu seinen Gunsten, so sind demselben die mittlerweile geleisteten Ueberzahlungen zurückzustellen.

§. 206. Am Schluße der Verhandlung sind für den Berechtigten mit Beziehung auf die einzelnen Entlastungsaussprüche Hauptausweise über die auf ihn entfallende Entschädigung mit Beisetzung der vom Lande zu tragenden Rente auszufertigen, und unmittelbar von der Bezirks-Kommission zuzustellen.

In diesem Ausweise sind jene Posten ersichtlich zu machen, welche sich nach §. 205 noch nicht zur Auszahlung eignen.

Zwei Parien des Hauptausweises werden für die Ministerial-Kommission zu den Akten genommen.

§. 207. Gegen diese Hauptausweise findet keine Berufung Statt, sondern es steht dem Berechtigten bloß frei, in Betreff eines etwaigen Rechnungsverstoßes Erinnerungen entweder sogleich bei der Bezirks-Kommission Behufs der Verbesserung, oder unmittelbar bei der Ministerial-Kommission binnen acht Tagen zum Gebrauche für die Rechnungsrevision einzureichen.

§. 208. Ueber die nach §. 65 von der Bezirks-Kommission ermittelten Reluizionen der ablösbaren Naturalarbeitsleistungen ist jedem Verpflichteten ein Spezialausweis und dem Berechtigten ein die ganze Gemeinde umfassender Hauptausweis, in welchem jede belastete Realität, und der Name ihres Besitzers aufzuführen ist, von der Bezirks-Kommission zuzustellen.

Sind diese Ausweise in Rechtskraft erwachsen, so hat hierauf die kompetente Gerichtsbehörde nach der Vorschrift über das summarische Verfahren unmittelbar die Exekuzion zu bewilligen.

§. 209. Ueber die Führung der Protokolle gilt die Bestimmung des §. 188 dieser Verordnung.

§. 210. Sobald die Bezirks-Kommission das Operat über die im §. 43 und §. 62 bezeichneten, der Entschädigung oder Ablösung unterliegenden Lasten bezüglich eines Berechtigten beendigt hat, sendet sie die Protokolle mit den zwei Exemplaren der Aussprüche und der für den Berechtigten ausgefertigten Hauptausweise an die Ministerial-Kommission ein.

Von den Rekursen im Allgemeinen.

§. 211. Gegen die Aussprüche und Entscheidungen der Bezirks-Kommission kann die Berufung in allen Fällen, wo es nicht durch diese Verordnung ausdrücklich für unzuläßig erklärt ist, an die Ministerial-Kommission ergriffen werden.

Rekurs należy w przeciągu trzech dni od dnia doręczenia niezadowalniającego dekretu ustnie, albo na pismie przy komisyi powiatowej, meldować, samo zaś pismo rekursowe z dołączeniem komisyjnego dekretu w oryginale w dalszym terminie dni czternastu, po zameldowaniu liczyć się mających, którego terminu przekroczyć nie wolno, podać do komisyi powiatowej, a tylko wtedy do Komisyi ministeryjalnej, gdyby owa w powiecie już nie istniała.

Wolno wszakże każdej stronie, zrzec się podania pisemnego rekursu, a powody rekursu podać do protokołu.

Podobnie w interesie skarbu państwa może być wykonywane prawo założenia rekursu w miarę udziału, jaki tenże bierze przy wymiarkowaniu wynagrodzenia.

Jakim sposobem, i przez kogo prawo to ma być wykonywane, to przepisanem będzie osobną instrukcyją, którą Komisarze ministeryjalni, porozumiawszy się z Naczelnikiem kraju ułożyć, Ministerstwu do zatwierdzenia podać, i powszechnie ogłosić mają.

Instrukcyją tą przypadki, w których można będzie wykonywać prawo czynienia zarzutów, lub podawania rekursów, tudzież bliższe postanowienia o wykonywaniu tego prawa na podstawie prawideł podanych w niniejszem rozporządzeniu, (§. 173) szczególnie oznaczone będą.

§. 212. Każdy rekurs komisyja powiatowa w przeciągu trzech dni po podaniu tegoż powinna z własnemi podług okoliczności uwagami przedłożyć Komisyi ministeryjalnej do decyzyi.

Na rekurs strony, któryby nie w terminie był zameldowany, lub podany, nie należy mieć względu.

§. 213. Przeciw rezolucyi Komisyi ministeryjalnej pospiesznie, ile to być może, wydać się mającej, iżeby mocą tejże dekret komisyi powiatowej zatwierdzonym nie został, ma miejsce dalszy rekurs do Ministerstwa.

Rekurs ten podany być ma w terminie prekluzyjnym dni czternastu, rachując je od dnia, w którym rezolucyja przez komisyją powiatową, lub gdyby taż w miejscu już nie istniała, przez starostwo powiatowe doręczoną została, z załączeniem tej rezolucyi w oryginale do Komisyi ministeryjalnej, a przez tęż bezzwłocznie odesłany do Ministerstwa, które w ostatniej instancyi rozstrzyga.

Postępowanie Komisyi ministeryjalnej z nadesłanemi operatami.

§. 214. Skoro która komisyja powiatowa nadeszle jaki operat uwolnienia gruntu od ciężarów, zaraz prezydujący w Komisyi ministeryjalnej zarządzi, aby

Diese Berufung ist binnen drei Tagen vom Tage, der Zustellung des angefochtenen Ausspruches, bei der Bezirks-Kommission mündlich oder schriftlich anzumelden, und die Berufungsschrift selbst ist mit dem Ausspruche der Kommission in Urschrift belegt, in der unüberschreitbaren weiteren Frist von vierzehn nach der Anmeldung zu rechnenden Tagen, bei der Bezirks-Kommission, und nur, wenn diese im Bezirke nicht mehr anwesend wäre, bei der Ministerial-Kommission zu überreichen.

Doch steht auch jeder Parthei frei, mit Verzichtleistung auf die Ueberreichung der schriftlichen Berufung ihre Rekursgründe zu Protokoll anzugeben.

Auch im Interesse des Staatsschatzes kann nach Maßgabe seiner Betheiligung bei der Ausmittlung der Entschädigung das Rekursrecht ausgeübt werden.

Die Art und Weise, durch wen und wie dieses Recht ausgeübt werden soll, wird durch eine besondere von den Ministerial-Kommissären im Einverständniße mit dem Landeschef zu verfassende Instrukzion, welche der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten und öffentlich bekannt zu machen ist, geregelt werden.

Diese Instrukzion wird die Fälle, in welchen das Recht der Einwendungen, Einsprüche oder des Rekurses ausgeübt werden kann, sowie die näheren Bestimmungen über die Ausübung dieses Rechtes auf Grundlage der Grundsätze dieser Verordnung (§. 173) besonders feststellen.

§ 212. Die Bezirkskommission hat die Berufung binnen drei Tagen nach ihrer Ueberreichung mit ihren allfälligen Bemerkungen zur Entscheidung an die Ministerial-Kommission zu überreichen.

Auf eine von der Parthei nicht rechtzeitig angemeldete oder eingereichte Berufung ist kein Bedacht zu nehmen.

§ 213. Gegen die mit möglichster Beschleunigung hinauszugebende Entscheidung der Ministerial-Kommission findet, in soferne sie den Ausspruch der Bezirks-Kommission nicht bestätigt, die weitere Berufung an das Ministerium Statt.

Diese ist in der Präklusivfrist von vierzehn Tagen, vom Tage der im Wege der Bezirks-Kommission, oder wenn sie nicht mehr im Orte anwesend wäre, im Wege der Bezirkshauptmannschaft zu bewirkenden Zustellung der Entscheidung an, gerechnet, unter Anschluß der letzteren in Urschrift bei der Ministerial-Kommission einzureichen, und von dieser unverzüglich an das Ministerium einzubegleiten, welches in letzter Instanz entscheidet.

Verfahren der Ministerial-Kommission mit den eingesendeten Operaten.

§. 214. Sobald eine Bezirkskommission ein Entlastungsoperat eingesendet hat, veranlaßt der Vorsitzende der Ministerial-Kommission die rechnungsmäßige Prüfung, läßt

takowy podług zasad rachunkowych zbadano, a zachodzące w tym względzie przeszkody w krótkiej drodze usunięto: poczém Komisyja ministeryjalna, jeżeli w legalnym toku dzieła zniesienia ciężarów żadne nie pojawią się uchybienia, domieszcza na dekretach wynagrodzenia, i wykazach głównych swe zatwierdzenie, użyczając tymże przezto własności dokumentów zdolnych do intabulacyi.

Po zbadaniu operatu we względzie rachunkowym, podać ma urzędnik rachunkowy z swej strony wniosek, ażeby dotycząca kasa prenotowala rentę do poboru przeznaczoną, oraz rentę uprawnionemu już teraz wypłacalną.

§. 215. Następnie zarządzi Komisyja ministeryjalna, o ile to da się wykonać według zachodzących okoliczności, ażeby w dotyczącym sądzie, któremu obadwa egzemplarze dekretu wynagrodzenia przesłać należy, pretensyje właściwych kas hypotecznie zabezpieczono, równocześnie zaś pierwotne ciężary, których miejsce zajął kapitał wynagrodzenia, wykreślono.

Z dwóch egzemplarzów dekretu wynagrodzenia jeden, klauzulą intabulacyjną zaopatrzony, Komisyi ministeryjalnej zwrócić, a drugi u władzy tabularnej zatrzymać należy, gdzie jako część księgi dokumentów uważany być ma.

§. 216. Nadto zarządzi Komisya ministeryjalna, ażeby przy dotyczących ciałach tabularnych w księgach uwidoczniono należności wynagrodne, dla byłego uprawnionego wynikłe ze zniesienia poborów, które osobną rubrykę przychodu z dóbr stanowiły, i na tento cel udzieli władzy tabularnej owe dwa egzemplarze wykazów (§§. 185. 206.), z których jeden, klauzulą intabulacyjną zaopatrzony, Komisyi ministeryalnej zwrócony, a drugi u władzy tabularnej jako część księgi dokumentów zatrzymany być ma.

§. 217. Naostatek Komisyja ministeryjalna wyda do właściwej kasy polecenie zaprenotowania renty, tudzież zaległości, które w terminach podatkowych płacone być mają.

O wypłatach.

§. 218. Jeżeli zobowiązany oświadczy przy pertraktacyi o wynagrodzeniu jako uiścić chce całkowicie, lub w części wypłatę kapitału wynagrodnego lub wykupnego, o ile do tego obowiązują go postanowienia niniejszego rozporządzenia (§§. 195., 198., 204.), tedy komisyja powiatowa uczyni o tém doniesienie Komisyi ministeryjalnej, która według tego właściwej kasie zaprenotowanie i pobieranie wypłat poleci.

§. 219. Jeżeli zobowiązani, po ukończonej z nimi pertraktacyi, zgłaszają się z chęcią wypłacenia z góry jakiej ilości kapitału, Komisyja ministeryjalna, za otrzymanem od urzędów poborczych doniesieniem, postępuje sobie według postanowienia paragrafu poprzedzającego.

vorkommende Rechnungsanstände im kurzen Wege beheben, worauf die Ministerial-Kommission, wenn anders keine Anstände gegen den legalen Vorgang bei dem Entlastungsgeschäfte sich ergeben, die Bestätigung den Entschädigungsaussprüchen und Hauptausweisen beifügt, und ihnen dadurch die Eigenschaft intabulazionsfähiger Urkunden beilegt.

Nach erfolgter rechnungsmäßiger Prüfung ist von dem Rechnungsbeamten der Antrag zu stellen, bei der betreffenden Kasse die, zur Empfangnahme bestimmte Rente, so wie die zur Ausfolgung an den Berechtigten schon derzeit flüßige Rente vorzuschreiben.

§. 215. Hierauf veranlaßt die Ministerial-Kommission, in soweit es, nach Beschaffenheit der obwaltenden Umstände, thunlich ist, bei dem betreffenden Gerichte, unter Einsendung der beiden Exemplare der Entschädigungsaussprüche, die bücherliche Sicherstellung der Ansprüche der betreffenden Kasse und die gleichzeitige Löschung der unsprünglichen Lasten, an deren Stelle das Entlastungskapital getreten ist.

Das eine Exemplar des Ausspruches ist, mit der Einverleibungsklausel versehen, an die Ministerial-Kommission zurückzusenden, das zweite hat bei der Tabularbehörde zu verbleiben, und ist als ein Theil des Urkundenbuches derselben anzusehen.

§. 216. Die Ministerial-Kommission hat ferner die bücherliche Ersichtlichmachung der, dem ehemaligen Berechtigten aus der Aufhebung der zu einem Gute als Ertragszweig gehörigen Bezüge, erwachsenen Entschädigungsansprüche bei den betreffenden Körpern zu veranlassen, und zu diesem Ende der Tabularbehörde die zwei Parien der Ausweise (§§. 185, 206) mitzutheilen, wovon eines, mit der Intabulazionsklausel versehen, an die Ministerial-Kommission zurückzustellen ist, und das zweite bei der Tabularbehörde als ein Theil des Urkundenbuches zu verbleiben hat.

§. 217. Endlich verordnet die Ministerial-Kommission bei der betreffenden Kasse die Vorschreibung der Rente und der in den Steuerterminen einzuzahlenden Rückstände.

Von den Zahlungen.

§. 218. Erklärt der Verpflichtete während der Entschädigungsverhandlung, daß er die Zahlung der Entschädigungs- oder Ablösungskapitale, in so ferne ihm solche nach den Bestimmungen dieser Verordnung obliegt (§§. 195, 198, 204), ganz oder zum Theile leisten wolle, so hat die Bezirks-Kommission hievon die Anzeige an die Ministerial-Kommission zu machen, welche hierüber die Vorschreibung und Empfangnahme bei der betreffenden Kasse verfügt.

§. 219. Wenn Verpflichtete sich nach der mit ihnen gepflogenen Verhandlung anmelden, Kapitalsbeträge auf Abschlag einzahlen zu wollen, verfährt die Ministerial-Kommission, über Anzeige der Steuerämter, nach der Weisung des vorhergehenden Paragraphes.

We wszystkich przypadkach wypłaty kapitału do wypłacających należy starunek o wykreślenie z tabuli wypłaconych ilości, co bez opłaty stępla i taks wykonanem być ma.

§. 220. Jeśli jakie ilości kapitału są do wypłacenia za pobory, które połączone są z posiadaniem jakiej realności, takowe Komisyja ministeryjalna poleci wydać realnej władzy sądowej, chyba, że wykaziciel poborów wywiedzie się upoważnieniem do podniesienia ilości kapitału, od realnej władzy sądowej udzielonem, w którymto razie może wypłata takowych z kasy dotyczącej do rąk jego być zaasygnowaną.

Obowiązkiem jest realnej władzy sądowej, prawa trzecich osób do tych ilości kapitału według istniejących przepisów zastrzegać.

Jeżeli wykaziciele upoważnieni byli do poborów bez względu na posiadanie jakiej realności, wypłatę tychże na ręce dotyczącej władzy administracyjnej zaasygnować należy.

Wypłaty od byłych poddanych z powodu trwającego używania służebnictw wnoszone, tymczasowie kasy rządowe do depozytu przyjmować winny.

Względem dalszego postąpienia z temiż osobne później wyjdzie rozporządzenie.

§. 221. Jeżeli renty i zaległości, w czasie, za który przypadają, nie ulegały egzekucyi, tedy ich wypłatę do rąk wykaziciela zaasygnować należy, w przeciwnym zaś przypadku arkusze płatnicze i asygnacyje mają być wydane do doręczenia władzy sądowej, która egzekucyją wykonała.

W takim razie wypłaty asygnowane być mają na ręce osób, które przez sąd będą wymienione.

Atoli jestto rzeczą egzekwentów o prawach egzekucyi za pośrednictwem dotyczącej władzy egzekucyjnej zawiadomić Komisyją ministeryjalną.

§. 222. Jeżeli zobowiązany bez odwłoki w obec komisyi wypłacił zaległości z roku użytkowego 1848 do rąk uprawnionego, taż Komisyja, zanotowawszy to w wykazie zaległości i w protokole likwidacyjnym, zobowiązanemu stwierdzi wypłatę bez opłaty stęplowej.

§. 223. Wreszcie co do wnoszenia do kas wpłat ze strony zobowiązanych, tudzież co do wypłacenia wpłynionych ilości do rąk uprawnionych, należy postępować według postanowień rozporządzenia Ministerstwa finansów z dnia 14. Lutego 1850. l. 454.

In allen Fällen einer Kapitalseinzahlung bleibt es den Einzahlern überlassen, selbst die tabularmäßige Löschung der eingezahlten Beträge zu erwirken, was stempel- und taxfrei zu geschehen hat.

§. 220. Wenn Kapitalsbeträge für Bezüge, die mit dem Besitze einer Realität verbunden sind, zur Einzahlung gelangen, so läßt sie die Ministerial-Kommission an die Real-Gerichtsbehörde, welcher die Realität unterliegt, erfolgen, es wäre denn, daß der Anmelder jener Bezüge sich mit einer Ermächtigung derselben, den Kapitalsbetrag selbst zu erheben, ausweise, in welchem Falle ihm die Erhebung bei der betreffenden Kasse selbst angewiesen werden kann.

Die Real-Gerichtsbehörde hat die Rechte dritter Personen auf diese Kapitalsbeträge nach den bestehenden Vorschriften zu wahren.

Sind die Anmelder zu den Bezügen ohne Rücksicht auf den Besitz einer gewissen Realität ermächtiget gewesen, so ist die Erhebung derselben zu Handen der betreffenden Administrazionsbehörde anzuweisen.

Zahlungen, welche von den gewesenen Unterthanen wegen des Fortbezuges der Servituten geleistet werden, sind einstweilen bei der Staatskasse ad Depositum zu nehmen.

Ueber ihre weitere Verwendung wird eine besondere Verordnung erscheinen.

§. 221. Renten und Rückstände, wenn sie in der Zeit, für welche sie laufen, keiner Exekuzion unterlagen, sind dem Anmelder zahlbar anzuweisen, sonst aber sind die Zahlungsbögen und Zahlungsanweisungen der Gerichtsbehörde, welche die Exekuzion vollzogen, zur Zustellung zu erfolgen.

Die Zahlungsanweisung geschieht dann zu Handen der von dem Gerichte namhaft gemachten Personen.

Es ist aber Sache der Exekuzionswerber, die Exekuzionsrechte im Wege der betreffenden Exekuzionsbehörde zur Kenntniß der Ministerial-Kommission zu bringen.

§. 222. Wenn der Verpflichtete die Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 sogleich bei der Kommission zu Handen des Berechtigten bezahlt hat, so hat die letztere dieses in dem Rückstandsausweise und im Liquidirungsprotokolle anzumerken, und dem Verpflichteten die Zahlung stempelfrei zu bestätigen.

§. 223. Im Uebrigen ist sich in Betreff der Einzahlungen von Seite der Verpflichteten an die Kassen, und der Auszahlung der eingelaufenen Beträge an die Berechtigten nach den Bestimmungen des Erlaßes des Finanzministeriums vom 14. Februar 1850 Z. 454 zu bnehmen.

Szczegółowe postanowienia.

§. 224. Wszelkie należytości, na rzecz którego uprawnionego do kasy wpływające, jakoteż ztąd temuż wypłacać się mające, powinny być użyte na pokrycie i zaspokojenie zaliczek, wydanych mu w skutek okólnika z dnia 27. Czerwca 1849, prawa zaś trzecich osób do renty z zaległości lub wynagrodzenia idą po pretensyjach, które ma kasa z powodu rzeczonych wydanych zaliczek.

Dalsze wydawanie tych zaliczek ustaje, odkąd staje się wypłacalną renta wynagrodzenia.

§. 225. Krajowy kataster wynagrodzenia ma pod bezpośrednim kierunkiem Komisarza ministeryjalnego podług planu przezeń podanego, a przez Ministerstwo zatwierdzonego, być ułożony i dalej prowadzony.

Krauss. Schmerling. Bach.

Besondere Bestimmungen.

§. 224. Alle zu Gunsten eines Bezugsberechtigten an die Kassa einlaufenden, so wie alle von dieser an den ersteren zu bezahlenden Gebühren, sind zur Deckung und Berichtigung der demselben in Folge des Kreisschreibens vom 27. Juni 1849 erfolgten Vorschüsse zu verwenden, und Rechte dritter Personen auf die Rückstände und Entschädigungsrente stehen den Ansprüchen der Kasse wegen dieser geleisteten Vorschüsse nach.

Die weitere Erfolgung dieser Vorschüsse hört von dem Augenblicke auf, in welchem die Entschädigungsrente flüßig wird.

§. 225. Der Landesentschädigungs-Kataster ist unter der unmittelbaren Leitung des Ministerial-Kommissärs nach einem über seinen Vorschlag von dem Ministerium zu genehmigenden Plane anzulegen und fortzuführen.

Krauß. Schmerling. Bach.